

KATOLIČKI list

g. Trupić

ZVONIK

GODINA: IX

BROJ: 11 (85)

Subotica, studeni (novembar) 2001.

Cijena 30,00 din

Crkva Bezgrešnog začeća BDM u Bačkoj Palanci - Foto: Rásztovác Pál

ZAJEDNIŠTVO SVETIH

Svetkovina svih svetih i Dušni dan, koje smo slavili prvih dana ovoga mjeseca, potiču me da razmišljam o članku naše vjere, koji glasi: "Vjerujem u općinstvo svetih." Katekizam naše Crkve, za izraz "općinstvo svetih" kaže da je to "zajedništvo u svetim stvarima (sancta = svetinje)" i "zajedništvo između svetih osoba (sancta = sveti)" (br. 948). Kad govori o zajedništvu u svetim stvarima, onda govori o zajedništvu duhovnih dobara. Ovo ZAJEDNIŠTVO DUHOVNIH DOBARA ostvaruje se kroz:

- zajedništvo vjere, jer je vjera životno blago koje se dijeljenjem uvećava;

- zajedništvo sakramenta; svaki sakrament nas sjedinjuje s Bogom, a napose Euharistija, jer dovršava ovo zajedništvo;

- zajedništvo karizmi; Duh Sveti u zajednici daje vjernicima u zajednici posebne milosti za izgradnju Crkve ili kako sv. Pavao reče: "Svakomu se daje objava Duha na opću korist" (1 Kor 12,7);

- zajedništvo u svemu; sve što pravi kršćanin posjeduje treba smatrati dobrom koje je zajedničko svima i zato uvijek mora biti spreman priskočiti u pomoć bližnjima u potrebi. Kršćanin je zapravo upravitelj Gospodinovih dobara (usp. Lk 16,1-3);

- zajedništvo ljubavi; u "općinstvu svetih" (communio sanctorum) "nitko sebi ne živi, nitko sebi ne umire" (Rim 14,7). "I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi" (1 Kor 12,26). "Ljubav ne traži svoje" (1 Kor 13,5). Stoga, i najmanji čin koji vršimo u ljubavi donosi korist svima, a svaki grijeh škodi općinstvu svetih.

ZAJEDNIŠTVO CRKVE NA NEBU I NA ZEMLJI je trajno. Crkva, naime, ima tri stupnja. Neki članovi Crkve su putnici ovdje na zemlji, drugi se ostavivši ovaj život čiste, a treći uživaju slavu gledajući Boga licem u lice. Oni koji su u paklu, ne pripadaju više Crkvi. Naša ljubav prema pokojnicima jedan je od najsnažnijih dokaza da smrću ne prestaje sve. Tu se također očituje istinitost one Pavlove: "Ljubav nikad ne prestaje" (1 Kor 13,8). Zajedništvo sa svetima ostvaruje se prije svega njihovim zagovorom. "Zbog toga što su s Kristom tješnje sjedinjeni, nebeski blaženici utvrđuju cijelu Crkvu u svetosti... Njihova bratska briga

mного pomaže našoj slabosti" (II. vatikanski sabor, Lumen gentium, 49). Mi svece i svete ne štujemo samo radi primjera njihova života, nego još više zato što nas "zajedništvo sa svetima združuje s Kristom, od kojega, kao Izvora i Glave, izlazi svaka milost i život samoga Božjeg naroda" (Lumen gentium, 50). Konačno, mi članovi zemaljske Crkve ostvarujemo zajedništvo s nebeskom Crkvom i po zajedništvu s pokojnicima. Crkva je od prvih vremena njegovala spomen mrtvih i za njih prinosila molitve Bogu (usp. 2 Mak 12,46). Naša molitva za njih može im pomoći ako su u čistilištu, da se od čistilišnih muka što prije oslobode te se pridruže nebeskoj slavi, a oni će se onda zagovarati za nas i tako nam pomagati. Divno je ovo zajedništvo s našim pokojnicima.

Još jedan smisao "općinstva svetih" je važan a to je "općenje", tj. komuniciranje odnosno zajedništvo. Svi smo jedna jedinstvena Božja obitelj. "Svi koji smo djeca Božja i koji u Kristu tvorimo jednu obitelj, dok u međusobnoj ljubavi i u jedinosti hvali Presvetog Trojstva međusobom općimo, odgovaramo bitnom pozivu Crkve."

Vjerujem, dragi čitatelji, da ovo naše "općenje" preko "Zvonika" pridonosi "općinstvu svetih", u smislu kako sam gore izložio, odnosno kako nas uči naš Katekizam (usp. KKC, 823-959). Mislim da je to očito iz mnogih naših stalnih rubrika, ali također i iz vijesti kako iz opće Crkve, tako iz naše biskupije i Crkve u SRJ. I u ovom "Zvoniku" jasno se očituju nastojanja pojedinaca i zajednica da rastu u svetosti i tako pridonesu zajedništvu ovdje na zemlji a može biti dobra priprava i za ono zajedništvo u nebu.

Dakle, na posao. Još jednom shvatimo da smo svi pozvani na svetost i da svi moramo biti savršeni kao što je Otac naš nebeski. I vrijeme Došašća, koje je pred nama, lijepa je prilika da na tom putu učinimo nekoliko značajnih koraka. A konačni cilj svetosti je sreća ovdje na zemlji i vječni mir i vječna radost u nebu. Dao Bog da to svi dostignemo.

S tim željama i mislima, srdačno vas pozdravlja i moli za Vas,

vaš urednik

Je li naše srce neuredna štalica?

Bližimo se došašću! S velikim Te iščekivanjem očekujemo, Gospodine. Dođi nam. Nastani se u nama i ne izlazi nikada. Nađi u nama mjesto, te nas vodi putem Života. Svaki Ti kršćanin daruje svoje srce za mjesto boravka. Svi smo mi radosni i veseli primatelji takvoga Gosta. Primiti svoga Boga u svoje srce, nadmašuje sve radosti koje čovjek može doživjeti.

A kakvo mjesto pripremamo Gospodinu? Srce - da srce, ali kakvo je to mjesto? Ako se čovjek bolje zagleda u svoje srce, vidjet će da je to njegovo srce jednako onom mjestu kojega je Isus dobio u Betlehemu - štalica. Zar naše srce nije neuredna štalica kada u njemu ima nemirne savjeti, pokvarenih mašti, nerazboritih želja... Ili je možda naše srce žalosno zbog nekih nevrijednih ili manje vrijednih žalosti. To je srce narušeno baš kao i štalica. To je srce poderano. U tom je srcu pripravljeno mjesto za nekoga drugoga manje vrijednoga. Cilj je štalice primiti i zaštititi ovce, jaganjce... - nije prikladno mjesto za Boga. Volim li ja Boga više nego sve ostalo? Poklanjam li svoje srce drugim manje vrijednim stvarima, a pokazujem se da ga poklanjam Tebi, Gospodine? Nije li mi draži kompjutor od Tebe? Ili sam zaljubljen u svoj automobil, mobilni, kuću... Nema gorega na svijetu od toga kada izvrnemo vrijednosti i počnemo ono što nas uništava opravdavati i smatrati pravom vrijednošću ili Tvojom svetom voljom. Oslobođi nas, Gospodine, od krivih nastojanja u životu.

Molimo te, Gospodine, da svoje srce osposobimo za primanje Tebe, Tebe koji možeš izmijeniti naš život i usmjeriti ga ka pravim vrijednostima. Obasjaj nas svojim svjetlom da uočimo sve one bezvrijedne stvari koje nam okupiraju srce, te da to svoje srce, svoju štalicu, uredimo i pripravimo za Tvoj dolazak.

Marinko Stantić

Piše: mr. Andrija Kopilović

18. 11. 2001. - 33. NEDJELJA KROZ GODINU*Mal 3,19-20a; 2 Sol 3,7-12; Lk 21,5-19***DAN GOSPODNJI**

Prekogrobni život za nas uvijek ostaje tajna. Mudraci i proroci se utječu slikama kako bi nam prenijeli poruku: Bog zajedno s nama gradi novi svijet vječnoga života. Približavamo se završetku crkvene liturgijske godine. Posve je naravno da Služba riječi u crkvi nudi razmatranje o tzv. "Posljednjim stvarima". To su smrt, sud i vječnost. Gospodnova proslava koja će na koncu vremena zasjati u proročkom izričaju zove se jednostavno Danom Gospodnjim. U vrlo kratkom tekstu prorok Malahija suprotstavlja dobro i zlo, tamu i svjetlo. Mi znamo iz vlastitog iskustva da nam je u životu - kako nam diktira savjest - najvažnije pitanje opredjeljenja za dobro ili odbacivanja zla. Duboko u sebi nosimo i svijest odgovornosti za vlastitu odluku koja je, jer smo ljudi, slobodna. Jednoga dana ćemo se suočiti s vlastitim životom koji je prošao i koji je potrošen. Morat ćemo stati pred sud dobra i zla i vidjeti u što je potrošen. No ono o čemu liturgija danas razmišlja jest slava dobrih u vječnom životu i jeziva stvarnost vječnog prokletstva zlih. Stoga je, iz godine u godinu, ova nedjelja poziv na promišljanje. Opredijeliti se za Boga i njegovo kraljevstvo nikad nije kasno dokle god nam srce kuca. Kakav život, takva smrt, a kakva smrt, takva vječnost!

25. 11. 2001. - SVETKOVINA KRISTA, KRALJA SVEGA STVORENJA*2 Sam 5,1-3; Kol 1,12-20; Ev Lk 23,35-43***KRALJEVSTVO OTVORENO RAZBOJNIKU**

Nestrpljivi smo u svom zahtjevu da već sada doživimo pravednost i mir. Isusovo kraljevstvo mira i pravednosti neće biti dovršeno do Dana kada će on svome Ocu predati obnovljeni svijet. Poziva nas da s njime surađujemo u posvemašnjoj slobodi; gladni i žedni njegove pravednosti. U prvom čitanju pred nama je mladi pastir iz Betlehema. Najmlađi od svoje braće. Njega je Gospodin izabrao da mu podijeli kraljevsku odgovornost i dostojanstvo. On je najveći kralj Staroga zavjeta - David. Njegova veličina nije u tome što je bio miljenik Božji ili što je učinio velika djela, nego zato što je bio znakom i praocem Isusa Krista koji je kralj kraljeva, Bog od Boga i stoga kralj i Gospodin po naravi a ne po dodijeljenoj časti. David je simbol Božjega djela u spasenju jednoga naroda, a Isus Krist je stvarnost spasenja za sve narode. Današnjim bogoslužjem Riječi opraštamo se i od Lukinog evanđelja kojega smo u ovoj godini stalno čitali. Luka vjeran sebi i svojoj velikoj zaljubljenosti u Isusa Krista milosrdnoga opisuje nam događaj u kojem je Isus Krist kralj i onda kada je najmanje izgledao kraljevski - na križu. On s križa kraljuje i otvara kraljevstvo onima koji su najmanji, grešnima i siromašnima, a u današnjem odlomku evanđelja, kako smo čuli, čak i razbojniku: "Zaista ti kažem danas ćeš biti sa mnom u raju." Zavapimo danas puni pouzdanja: "Dođi kraljevstvo tvoje, Gospodine!"

2. 12. 2001. - 1. NEDJELJA DOŠAŠĆA*Iz 2,1-5; Rim 13,11-14; Mt 24,37-44***SVANUO JE DAN**

U svijetu vlada grijeh. Ljudi se odaju lagodnom i grešnom životu. No, u svijetu je i Bog na djelu. On će doći i svjetlo će njegovo pokazati što je u svakom čovjeku pravo. U odlomku najljepše poslanice apostola Pavla, u poslanici Rimljanima, danas razmišljamo o Pavlovom pozivu da se probudimo. Svako vrijeme u kojem živimo je naše vrijeme. No, postoji vrijeme u kojem moramo biti bliže djelu spasenja jer se tada za nas otvaraju milosni izvori. Takvo je i ovo vrijeme Adventa - Došašća. Izaći Gospodinu u susret. On dolazi kao dan. Naša vjera i hod kroz život s vjerom je put njemu u susret. Ali, ne možemo svojim djelima i ponašanjem biti zaodjenuti u tamu i tako se približavati svjetlu. Odložimo djela tame. Neka nas obasja svjetlo koje je Krist, a hodati u svjetlu znači činiti pravdu i istinu, dobrotu i ljubav. Unatoč naše grešnosti, slabosti, ipak moramo biti svjesni da je osuda našeg grijeha već naš spas. Najgori oblik griješenja je ispričavati se i opravdavati svoju grešnost. Poći Kristu ususret, dakle, znači tu grešnost ostaviti i obući se u oružje svjetlosti. Ta svjetlost je zapravo istina o nama samima i našem stanju. Čas je dakle obraćenja.

9. 12. 2001. - 2. NEDJELJA DOŠAŠĆA*Iz 11,1-10; Rim 15,4-9; Mt 3,1-12***NAŠA SE NADA ZASNIVA NA PISMIMA**

Biblija nas uči čitati povijest. Bog je djelovao u prošlosti. Vjerujemo da on i danas djeluje. Nadamo se da ćemo i sutra zahvaćati našu povijest. I mi se moramo naučiti prihvaćati sve ljude, pa i pogane. U prvom dijelu odlomka što ga danas čitamo iz poslanice apostola Pavla Rimljanima, vidimo njegovu oslonjenost na Pisma. Pavao nikada nije prestao biti vjerni Židov koji je i poznavao i neizmjereno ljubio božansku objavu zapisanu u Bibliji. No, Pavao vidi u Bibliji Staroga saveza obećanje i poruku koju je Krist ispunio. Krist je proslava Boga i to na najveličanstveniji način. On ga je proslavio svim svojim životom. Pavao zato poziva da se u Kristu nađu i Židovi Starozavjetne tradicije i napose kršćani koji su jednako tako proslava Božja u Kristu Isusu. Krist je središte. On je poslužitelj, kako kaže Pavao, prvi đakon i zato nitko ne može biti istinski kršćanin a da ne bude u ljubavi poslužitelj onom drugom. Neka, prema tome, naša ljubav bude milosrdna i sveobuhvatna i neka jednako obuhvaća obraćenike i sve ljude koje Bog zove na spasenje, znači i one iz poganstva. Ovo je i za naše vrijeme vrlo aktualna tema: ljude iz bezboštva treba prihvatiti s ljubavlju. Tako ćemo i mi postati znak, i to znak Krista Spasitelja. Apostol nas danas poziva na to svjedočansko življenje Pisma koje se i po nama ispunja.

OTVORENA VRATA KRISTU U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U R. SRBIJI

Nakon puno pregovaranja i dogovaranja, izigravanja dogovorenog, pa ponovnog dogovaranja i uvjeravanja, vjeronauk je početkom studenog konačno započeo u osnovnim i srednjim školama R. Srbije.

Naime, često smo mogli na radiju i TV slušati suprotne izjave ministra prosvjete i ministra vjera, odnosno Vladine komisije za vjeronauk. Dok je jedan neprestano isticao da će vjeronauk biti fakultativan predmet, tj. da će đaci moći izabrati i ništa, dotle je drugi isticao da će biti redovan i izborni. Napokon su se u školama pojavile i dugo očekivane brošure koje tumače što će se raditi na satovima vjeronauka odnosno građanske nastave. Tek tada je nastala zbrka. Neki su ih odmah podijelili i obrazložili, neki ih nisu htjeli dati, a neki su čak grubo odbijali primiti prijave za vjeronauk. Direktori su dobili naredbu da sami sastave uz brošure za vjeronauk i "građansko vaspitanje" i podijele djeci i roditeljima i jedan poseban papir na kojem će pisati da djeca mogu upisati vjeronauk, "građansko vaspitanje", oba predmeta ili NIŠTA. Tada je tek nastala zbrka. To je bilo sasvim različito od onoga što je dogovarano i obećavano. Mjesec rujna naličio je na borbu "svjetla" i "tame", Boga i sotone. Na sve to su žestoko

reagirale i SPC i Katolička crkva. U svom drugom pismu o vjeronauku u školi, katolički biskupi R. Srbije među ostalim su pisali: *Škola je iza obiteljskog doma temeljno mjesto odgoja i obrazovanja. Svjedoci smo razdoblja koje je ostavilo tužne tragove na generacijama kroz 60 godina kada je škola bila više ideološka nego obrazovna a najmanje odgojna ustanova. Takvom vremenu morao je doći kraj. Učinjen je pokušaj da se vraćanjem vjerske pouke i od strane Crkava i vjerskih zajednica dade doprinos obnovi cijeloga društva a nama kao službenicima i navjestiteljima Evanđelja Bog je dao priliku da naviještamo Evanđelje i ondje gdje se događa odgoj i da se Evanđelje zakonito integrira u odgojni proces naših vjernika. Tu ponudu a i izazov mi ne smijemo u savjesti otkloniti kao nepotrebnu i time se odreći jednoga dijela svoga poslanja u službi evangelizacije koja nam je temeljno poslanje.*

Vama je poznato koliko se, nažalost, cijeli proces oko vraćanja vjeronauka u školu iskomplikirao i u mnogim stvarima ispolitizirao. No, unatoč svega toga s ovoga susreta želimo se obratiti Vama koji podnosite "žegu dana" i dijelite s nama suodgovornost, Vama, našim svećenicima i pastirima duša koje su sve te komplikacije još više opteretile. S apostolom Pavlom vas bodrimo: "Zaklinjem te pred Bogom i Kristom Isusom, koji će suditi žive i mrtve, zaklinjem te pojavkom njegovim i Kraljevstvom njegovim. Propovijedaj Riječ, uporan budi - bilo to zgodno ili nezgodno - uvjeravaj, prijeti, zapovijedaj sa svom strpljivošću i poukom" (2 Tim 4,1-3).

Očito su pismo i "prijetnje" Crkava urodili plodom i vjeronauk je od 31. studenog službeno započeo u školama. Nažalost, još ne kao izborni predmet, nego samo fakultativni. Vjeronauk je svečano započeo u Beogradu zajedničkim posjetom u jednoj osnovnoj školi. Na prvom svečanom satu bili su

patrijarh Pavle, nadbiskup Stanislav Hočevar, premijer Zoran Đinđić sa suprugom Ružicom, te beogradski muftija Hamdija Jusufspahić i predstavnik židovske zajednice Davor Šalom. U Novom Sadu, Somboru i Subotici gimnazije su pohodili i svečano započeli vjeronauk subotički biskup Ivan Pénzes i episkop bački Irinej, u pratnji mr. Andrije Kopilovića, predsjednika Komisije za vjeronauk BK SRJ, kao i načelnika prosvjetnih okruga. Svečanom činu početka

Zajednički čas veronauke

Foto: Blic

vjeronauka bili su nazočni i direktori, učitelji, nastavnici i vjeroučenici.

Tako je na svečani način obilježen povratak vjeronauka, povratak Krista, u škole. Zatim su katehete i katehistice uspostavili kontakt s direktorima škola i s njima dogovorili raspored sati. I vjeronauk je počeo.

Katolički vjeronauk predavat će svećenici, redovnici i redovnice, te vjernici laici koji su diplomirali na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije kao i učitelji koje je imenovao biskup.

Zasada još nije poznat točan broj onih koji su upisali vjeronauk. No, sigurno je da je puno veći odaziv u osnovnim školama nego li u srednjim. Moram reći ovom prigodom i to da je sam odziv puno ovisio o tome kako je određen razredni starješina đacima prikazao vjeronauk i samu mogućnost upisa. Poznati su, naime, i slučajevi da su poneki odgovarali učenike ili im uopće nisu pružili prave informacije, a neki su im govorili da će vjeronauk moći slušati samo slobodnim subotama. No, u ponekim školama direktori su omogućili vjeroučiteljima da sami na roditeljskom sastanku ili pak samim đacima srednjoškolcima protumače zašto je značajan vjeronauk i u školi. Veći odaziv đaka očekuje se u idućoj školskoj godini kada će, kako je odredila Vlada R. Srbije, vjeronauk biti izborni i redovan predmet u osnovnim i srednjim školama.

No, hvala Bogu, vjeronauk je krenuo. Djeca, osobito prvaci, su oduševljeni. Udžbenik za prvi razred je već tiskan, jedino još nije dostavljen školama, dok je udžbenik za srednjoškolce u izradi i očekuje se da će biti završen do početka drugog polugodišta.

A. Anišić

S direktorima osnovnih i srednjih škola Subotice i Bačke Topole

U svečanoj vijećnici Gradske kuće u Subotici u petak 9. studenog održan je radni susret svih direktora osnovnih i srednjih škola sa **Marijom Vučković**, načelnicom za školstvo sjevernog i zapadnog Bačkog okruga. Ovaj susret je iniciran od strane Komisije za vjeronauk Biskupske konferencije Jugoslavije na čijem je čelu **mr. Andrija Kopilović**. Zato su na ovom susretu bili i dekan Subotice te nekoliko kateheta. Bio je prisutan i namjesnik o. **Milivoj Mijatov** u ime Srpske Pravoslavne Crkve.

Poslije uvodnih riječi domaćina **Geze Kučere**, ministra prosvjete subotičke općine, okupljenima se obratio **preč. Kopilović** zahvalivši direktorima škola koji su pokazali iznimno veliku uljudnost prema budućim predavačima vjeronauka u osnovnim i srednjim školama. On je ujedno upoznao prisutne direktore o svemu poduzetom glede vraćanja vjeronauka u škole. Rečeno je da će ovih dana konačno stići svim direktorima škola imenovanja kateheta te da od ponedjeljka službeno vjeronauk zajedno s građanskim odgojem postaje nastavni predmet.

U drugom dijelu susreta gospođa **Marija Vučković** je protumačila direktorima škola da će financiranje kateheta biti iz posebnog fonda te se povećanjem broja sati i predavača u školama neće nauditi dosadašnjim predavačima. Također je protumačeno kako će predavači vjeronauka i građanskog odgoja postupati u onim školama gdje nema dovoljno prijavljenih učenika.

Na kraju susreta **Andrija Kopilović** je svima okupljenima darovao po jedan primjerak Novog zavjeta i kalendar za narednu godinu.

Franjo I.

Porastao broj upisanih na školski vjeronauk u Tavankutu

Osnovna škola "Matija Gubec" u Tavankutu ima svoja tri ogranka. Centralna škola je u Donjem Tavankutu, a u Gornjem Tavankutu i Ljutovu nalaze se škole za niže razrede. Ukupan broj učenika upisanih u prvi razred je blizu pedeset. Prije dva tjedna bila je prilika da se roditelji ponovno opredijele za upis svoje djece na vjersku nastavu. Ovu priliku iskoristio je veći broj roditelja te su sada skoro sva djeca upisana na vjeronauk. Ovako lijepom odazivu roditelja doprinijele su učiteljice koje su djeci i roditeljima dobro protumačile što znači vraćanje vjeronauka u škole.

Vjeronauk će u sve tri škole predavati naš župnik.

BAČ ZAHVALIO NA PLODOVIMA ZEMLJE

Nakon ubiranja jesenjih plodova, i ove godine, 14. listopada, u župnoj crkvi svetog Petra i Pavla u Baču, održana je nedjelja zahvalnosti. Prekrasno je bilo tog sunčanog listopadskog dana u župnoj crkvi, ukrašenoj plodovima zemlje - kukuruzovinom s velikim klipovima kukuruza, paprikom i suncokretom. A djeca, od kojih su neka bila odjevena u

hrvatsku šokačku i mađarsku nošnju, nosila su u prigodnim posudama zemlju, kao simbol rađanja, brašno i šećer, kao finalne proizvode, a zatim plodove zemlje: jabuke, grožđe, papriku, kruške, suncokret, zrna kukuruza i kokica, soju, mrkvu, krumpir, ciklu i šećernu repu. U posebnoj kristalnoj posudi nošen je proizvod vrijednih pčela - med, a na kraju dječje procesije nošeno je misno vino.

Procesiju je predvodio župnik **Miroslav Orčić**, noseći križ, a zatim su išli članovi Pastoralnog vijeća sa Svetim piscima i svijećom. Misu je predvodio **Josip Kujundžić**, župnik iz Vajske, a uz njega misu su služili **fra Josip Špehar**, gvardijan iz bačkog franjevačkog samostana i domaćin **Miroslav Orčić**.

Anica Božin

25 GODINA BRAKA

U nedjelju 14. listopada ove godine u sklopu svečanog misnog slavlja u župnoj crkvi "Srca Isusova" u D. Tavankutu **Stipan Ostrogonac** i **Ana r. Sitarić** proslavili su srebrni jubilej bračnog života. Oni su u istoj crkvi primili sve dosadašnje sakramente te krstili svoju dvojicu sinova. Svojim lijepim primjerom i uzornom zauzetošću vjerno svjedoče da su živi članovi župne zajednice do koje im je izuzetno stalo. Njihova obitelj uvijek je rado na raspolaganju u svim pothvatima na župi.

Proslavu njihovog srebrnog jubileja bračnog života uveličali su najbliži članovi obitelji te svi okupljeni župljani.

F. I.

ZAHVALNOST ZA PLODOVE ZEMLJE

Vjernici župe Rođenja BDM u Svetozar Miletiću su u nedjelju 21. listopada pod svetom misom zahvalili za plodove zemlje. Toga dana je i seljak zahvalio Bogu na svim kušnjama jer je i njemu tijekom godine teško kao radniku. Radnik ima pravo i mogućnost štrajkati dok seljak samo može svoje molitve i prošnje upućivati Bogu. Vjernici su svojim darovima okitili oltar a živi ukras su bila djeca u mađarskim i bunjevačkim nošnjama.

Kratki prigodni program su pripremile **Ana Vujević Illeš** i **Ella Egedi**. Lijepo je bilo vidjeti spoj tradicije i vjere.

BLAGOSLOVLJENA MRTVAČNICA U SVETOZAR MILETIĆU

U nedjelju 28. listopada blagoslovljena je mrtvačnica-kapela koja se nalazi na starom groblju. Potrebno je napomenuti da naše selo nema mrtvačnicu. Naše pokojnike smo sahranjivali od kuće. Premda su radovi na izgradnji započeli još daleke 1992. godine, zbog političke i financijske situacije tek je sada završena. Ovom događaju, značajnom za

naše selo, prisustvovali su **Marta Odri** (potpredsjednica općine Sombor), **József Nagy** (predsjednik sela), **Karolj Nemešhalmi** (predsjednik crkvene općine), predstavnici seoskog rukovodstva, privrednici sela i mnogi vjernici predvođeni župnikom **Antalom Egedijem**. Poslije pozdravnog govora predsjednika sela **Józsefa Nagya** mjesni župnik **Antal Egedi** blagoslovio je mrtvačnicu. Župnik je na kraju obreda uputio par riječi svojim mještanima: "Za preminule vjernike sveta Crkva prikazuje svetu misu i molitve za njihov pokoj. Kršćani, u pogrebnim počastima svojoj braći, nastoje utvrditi svoju nadu u vječni život. Zato nam je potrebna mrtvačnica da bi dostojno odali počast tijelu preminulih vjernika..."

Lucija Tošaki

NA TRIBINI U SOMBORU

VJERONAUKE U ŠKOLI

Tribina za odrasle u župi sv. Križa u Somboru održana je u nedjelju 21. listopada 2001. godine a tema je bila posebno aktualna: "Vjeronauk u školi i oko njega".Gost predavač je bio mr. Andrija Kopilović, član Komisije za vjeronauk u Vladi R. Srbije i rektor Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije.

Nakon zaziva Duha Svetoga predavač je stručno teološki iznio nastanak biblijske pouke s osvrtom do danas. Bilo je zanimljivo saznati da vjeronauk u školi ne formira kršćanina. Dijete u školi nema doživljaj vjere nego samo saznanje o vjeri. Znati o Bogu nije isto što i vjerovati u Boga.

I jedna osobna konstatacija. Srednjoškolac sam, vjernik, u potpunosti se slažem s izjavom g. Andrije Kopilovića da je škola prestala biti školom. Ona više nije odgojna ustanova. Dok majka i otac rađaju oni i odgajaju. Kada država bude rađala može i odgajati.

Poslije predavanja razvila se diskusija, bilo je mnogo pitanja, a na neka se ne može odmah odgovoriti. Roditelji još ni danas ne znaju što će biti s vjeronaukom u školi, ali jedno znamo: "Vjeronauk u našoj župi je redovito!"

Zoran Jurišić

DVA NOVA KRIŽA U TAVANKUTU

Tijekom mjeseca listopada vjernici Gornjeg i Donjeg Tavankuta podigli su dva nova betonska križa. Križeve je izradio **Nikola Moravčić** iz Donjeg Tavankuta. On je darovao i cjelokupni materijal za jedan od novopodignutih križeva koji se nalazi na samom ulazu u groblje u Donjem Tavankutu. Oko

tog novog križa uređen je prostor, a iza njega postavljena česma. Tako je sam ulaz, a i cijelo groblje, dobio novi, ljepši izgled. Blagoslov ovog križa bio je u poslijepodnevnim satima na svetkovinu Svih svetih. Novi križ blagoslovio je mjesni župnik **Franjo Ivanković**.

U nedjelju 4. studenog ove godine poslije misnog slavlja ispred kapele sv. Ane u Gornjem Tavankutu župnik je blagoslovio novopodignuti križ. Novi križ postavljen je umjesto prijašnjeg drvenog križa koji je zbog lošeg izbora drveta izdržao samo šest godina. Prijetila je opasnost da se drveni križ sruši.

Pri podizanju oba križa najveći dio posla uradili su **Nikola Moravčić** i **Marin Skenderović**. Zahvaljujući spretnosti i umijeću Marina oba križa su postavljena pomoću tehničkog pomagala koje je uvelike olakšalo ovaj naporan posao.

Vjernici i župnik planiraju naredne godine postaviti barem još dva nova križa. Oni bi trebali biti postavljeni umjesto starih križeva koji se nalaze u središnjim dijelovima groblja u Donjem i Gornjem Tavankutu, a već dugi niz godina su u lošem stanju.

Franjo I.

U ŽUPI SV. KRIŽA U SOMBORU

OBILJEŽEN MISIJSKI DAN I DAN STARIH I BOLESNIH

U nedjelju 21. listopada 2001. godine u župi sv. Križa u Somboru molili smo za misionare i obilježili Dan starih i bolesnih. Na jutarnjoj sv. misi molili smo za duhovna zvanja, za prijatelja koji će biti Cirenac, koji će nam od srca pomoći nositi križ.

Sv. misu je predvodio župnik **Lazar Novaković**, a gost je bio vlč. **Joza Miloš**. On je svo vrijeme proveo u ispovijedaonici, a sakramentu pomirenja pristupili su stariji a, Bogu hvala, i mlađi.

Djeca su zvukom tamburice i svojim pjevanjem razveselili srca starijih. Sakramentu bolesničkog pomazanja pristupilo je osamdesetak osoba.

*Teško je bolestan biti,
noćima nemati sanku
rad boli i suze liti
ležeći gledati vanka.*

(Josip Dumendžić)

Zlata Lacić

OBITELJSKI SUSRET ZAJEDNICE KRVI KRISTOVE

Mladi iz Zajednice Krvi Kristove bili su domaćini ostalim članovima ove duhovne obitelji Bačke i Srijema na obiteljskom susretu za blagdan sv. Gašpara, utemeljitelja Zajednice Krvi Kristove.

Članovi ZKK su se okupljali u crkvi Presvetog Srca Isusovog u Futogu pjevajući pjesme iz brošurice "Ti si Život", koju su mladi pripremili.

Obiteljski susret je započeo klanjanjem koje su predvodili mladi. Krunica Krvi Kristove moljena je uz duhovne šansone.

Odrasli su zatim slušali predavanje o novom odnosu prema Bogu Ocu, prema sebi i prema drugima u kom neće biti straha, nepovjerenja i razočarenja. Mladi članovi su pripremili program za najmlađe: pjesme i koreografiju na temu "Ti si Život".

Vrhunac susreta je bila sv. misa na kojoj je bilo oko 150 članova - odraslih, mladih, djece. Na početku sv. mise je vlč. Ante pročitao nekoliko rečenica o sv. Gašparu iz govora sv. oca Pape. Sv. misa je mnoge duboko ganula. Neki su čak tiho plakali, dok su drugi imali dojam da Isus uzima teret sa njihovih duša. U svemu tome je pomogao i sakrament sv. ispovijedi, jer je vlč. Berislav ispovijedao cijelo popodne.

Nakon sv. mise u pauzi mladi i djeca su prikazali svoj dio pjesama i koreografiju "Ti si Život". Poslije toga još pola sata klanjanja u potpunoj tišini, zahvaljujući Bogu za milost Krvi Kristove. Opet su prisutni doživjeli istinitost riječi sv. Gašpara: "Sav se svijet treba očistiti od gube grijeha. U tome je cilj naše duhovnosti!"

I na kraju razmjena iskustva a na licima prisutnih mogla se vidjeti radost.

Ana Kramer

Razmišljanje jednog vjernika

Zahvalnost

"Zemlja ne stvara ništa gore od nezahvalna čovjeka" kaže jedan mislilac. Ovo je velika opomena za čovjeka koji drži do svoje ljudskosti i osobnog dostojanstva.

Da bismo pravilno shvatili pojam zahvalnosti, moramo procijeniti koliko smo u životu zaslužni za ono što imamo i što smo, a koliko su tome drugi pridonijeli. U prvi mah nam se čini da je naša uloga velika. Pravilnom procjenom, bez egoizma, možemo zaključiti da su drugi zaslužniji za naš život. Zaključak možda iznenađuje ali ga je lako provjeriti. Ono što je nama kao pojedincu najvažnije - sam život - dobili smo bez ikakvog vlastitog truda i bez ikakvih zasluga. Jezik kojim govorimo odavno je formiran, pismo kojim pišemo treba samo naučiti. Za izradu stvari koje su oko nas zaslužan je netko drugi. U kući koju smo mi pravili radilo je puno ljudi, majstora "mobe". Kad se sve zbroji, više su radili od nas.

Kad smo se rodili kao bespomoćne bebe stalno su o nama brinuli roditelji, po potrebi liječnici, kada smo malo porasli društvene ustanove su se uključile u brigu o nama. Radni vijek provodimo u poljima, tvornicama, trgovini... svuda je potrebna zajednica da bismo postigli svoje ciljeve. Da li su ove činjenice porazne? Nikako! One nas uče da i mi pomažemo bližnje - jer jedino tako živimo punim životom - da

u zajednici ostvarujemo svoje poslanje koje nam je dano od Boga. Ove činjenice moraju u nama buditi zahvalnost za dobra koje smo dobili.

Antonio de Mello je zapisao: "Još nisam sreo zahvalna čovjeka a da je nesretan".

U toj jednoj rečenici Antonio nam je dao recept kako da zadovoljni provedemo život. Sve ostale tehnike, eksperimenti, razna istraživanja su nam nepotrebni.

Alojzije Firanj

ODBOR HRVATSKOG AKADEMSKOG DRUŠTVA ZA POMAGANJE UČENIKA (SREDNJOŠKOLACA) I STUDENATA SUBOTICA

raspisuje

NATJEČAJ

ZA GODIŠNJU POMOĆ UČENICIMA (SREDNJOŠKOLCIMA) I STUDENTIMA, PRIPADNICIMA HRVATSKE ZAJEDNICE, KOJI SE ŠKOLUJU U SRJ

Uvjeti: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. SVJEDODŽBA o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
2. POTVRDA o upisu u tekući razred ili godinu studija
3. IZJAVA o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici
4. POTVRDA o zaposlenosti ili nezaposlenosti roditelja (od Zavoda za zapošljavanje) a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 15. 12. 2001. godine.

Uz dokumentaciju potrebno je popuniti prijavu koja se u Subotici može dobiti u kancelariji župe sv. Roka te u župnim uredima u Tavankutu, Bajmoku, Somboru, Sonti, Vajskoj, Baču i Novom Sadu (kod franjevaca).

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Odbor HAD-a za pomaganje učenika i studenata, Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica ili predati osobno SAMO PONEĐJELJKOM od 10 do 12 sati.

Dokumentacija se može poslati i preko župnika.

KNJIŽEVNA VEČER U BOĐANIMA

U malom šokačkom naselju Bođani, u južnoj Bačkoj, zbio se u subotu, 27. listopada nesvakidašnji događaj. Toga dana u večernjim satima u župnoj crkvi sv. Ilije proroka održana je književna večer u povodu izlaska iz tiska knjige pjesama mještana Josipa Dumendžića Meštra "Šokačke radosti i tuge".

Preko stotinu prisutnih pjesnikovih prijatelja i ljubitelja njegove poezije, među kojima je bilo i pravoslavaca, ispunili su staru bođansku crkvu.

Sve prisutne je na početku pozdravio mali Dalibor Mostović obučen u hrvatsku šokačku narodnu nošnju. Poslije njega domaći župnik Josip Kujundžić pozdravio je pjesnika Dumendžića, predavače i sve goste. On je naglasio da su mnoge Josipove pjesme vjernicima u Bođanima i Vajskoj dobro poznate, jer ih je pisao za različita župna slavlja. On je izrazio svoju posebnu radost što se sada njegove pjesme mogu naći na jednom mjestu, u ovoj knjizi. Župnik Kujundžić bio je ujedno i voditelj ove večeri.

Na povijest šokačkih Hrvata u kratkim crtama podsjetio je Ivica Straćinski.

O pjesmama Josipa Dumendžića govorili su Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. On je naglasio da je ova knjiga šesnaesta po redu ovog Instituta a prva jednog šokačkog Hrvata. Poslije njega je mr. Andrija Kopilović, predsjedavajući navedenog Instituta govorio o religioznim pjesmama u ovoj knjizi, a potom je umjesto odsutnog Milovana Mikovića, recenzenta knjige, o značaju ove knjige za kulturnu baštinu bačkih Hrvata govorila prof. Katarina Čeliković. Ona je naglasila kako posebnu vrijednost u ovoj knjizi imaju pjesme pisane ikavicom, koje su osobito tople, jer je ikavica prirođena ovom pjesniku, ali on dobro vlada i standardnim književnim jezikom. Nekoliko pjesama iz novoobjavljene knjige recitirala je Marija Ihas, inače kandidatka Bačkih sestara "Naše Gospe".

Na kraju ove po svemu uspjele književne večeri nazočnima se obratio sam pjesnik, koji je zahvalio izdavaču kao i svima koji su pomogli objavljivanje ove knjige. On je naglasio da se pisanjem pjesama počeo baviti u sjemeništu "Paulinum", a pročitao je i svoju najnoviju pjesmu "Volim ravnicu". Bila je ova književna večer na kojoj je predstavljena knjiga "Šokačke radosti i tuge" pravi kulturni događaj za ovo malo šokačko mjesto koje je bilo dobar domaćin i gostima sa strane. /A. A./

AKO NISTE ZNALI

NE TREBA BRKATI SVETU LUCIJU I "BABA LUCU"

Dan sv. Lucije, velike kršćanske mučenice i svete, uvijek se obilježava, kako to naši stari kažu "dvanaest dana prije Božića". Toga se dana između ostalog obavezno "sije" žito s kojim se ukrašava božićni stol. Naime, toliko je dana dovoljno da posijano žito u tanjurićima i prigodnim posudicama lijepo ozele i dostigne na sobnoj temperaturi visinu od desetak centimetara. Bilježimo običaj kod starijih da se istoga dana, za iste namjene, "sije" i kukuruz, ječam...

Ali, vratimo se sv. Luciji. Toga dana u nas je običaj da se po-

javi i "baba Luca" koju neki (slušao sam u jednoj crkvi i svećenika) brkaju s imenom svete. Međutim, etnografska građa našeg naroda govori o sljedećem fenomenu.

U našim je mjestima ranije bilo ženskih imena Lucija, Luca... Kako svatko vremenom ostari... i onda se pojavi "baba Luca" koja tuče štapom ili prutom djecu. Ovo se doduše i danas čini, jer ni današnja djeca neće baš neke stvari "shvatiti bez batina"? Baba, koja dakle ima skraćeno ime jedne velike kršćanske svete, a eto dopalo joj je to zbog dana kad se obilježava imendan svete, prvotno je "uzela sebi u zadatak" da vidi mlade djevojke znaju li raditi ručni rad. I - zaputi se dakle "baba Luca" po kućama i traži od mladih djevojaka i snaša da pokažu što rade na prelima, ili kod kuće. Štrikanje vunelih predmeta, vezenje nošnje, tkanje ili slično bilo je domet njene "inspekcije". I - odista je baba korila one koje su imale "obadvi live" (znači i prije je bilo takvih, iako nije bilo serija na televiziji i beskonačnog kafiranja). Činila je to "baba Luca" odistinskim prutom, šibom ili štapom, a kom milo, kom nije...

Znale su svekrve, pa i nane, šapnut "baba Luci"... Stara vremena kažu da je znala čuti i utjecati da se, ono žensko čeljade koje nije, lati posla oko ručnog rada. A sam "dan opomene" odlično je izabran - ta zima je tek počela, a s prela na prelo, dalo se mnogo do proljeća uraditi! Današnje "baba Luce" obučene najčešće u bijelu ponjavu, plaše malu djecu i traže od njih "dobro vladanje"...

SVAKO VRIME, IMA SVOJE BRIME!!!

Josip Brdarić
Sonta

ČETVRT VIJEKA S TAMBUROM U RUCI

Prije 25 godina tambure su u Subotici zasvirale drugačije. U gradu, u kojem se još čuju zvuci tamburice **Pere Tumbas Haje** osnovan je Subotički tamburaški orkestar. U proteklih 25 godina ovaj orkestar je održao na stotine koncerata, puno puta smo ih gledali na TV i slušali na radiju. Oni su nas bezbroj puta "digli na noge" svojim muziciranjem, ali ne samo kad smo izvodili dobro nam znane bunjevačke melodije koje nas uvijek u srce diraju, nego i kad su častili Gospu, svirajući Schubertovu "Ave Maria"; "plesali" smo dok su svirali "Valcer cvijeća", shvaćali sve dublje da ljubav sve pobjeđuje slušajući "Omnia vincit amor", a kako je život buran ali i prolazan uvjerali smo se svaki put kad su izvodili "Kroz vrijeme". I nismo samo mi pljeskali njihovoj virtuoznosti. Oduševljavali su oni i Zagrepčane, Osječane... U Belgiji su pobrali sve lovorike, kao i na mnogim drugim natjecanjima. I zato zbilja ovom orkestru, na čelu s umjetničkim rukovoditeljem **Stipanom Jaramazovićem** i dirigentom **mo. Zoranom Mulićem** iskrena HVALA i najsrdačnije čestitke.

Budućnost orkestra

U želji da rade još bolje i još više, ali i drugačije, predsjednik orkestra **Stipan Jaramazović** je sazvao "Okrugli stol", koji je održan u Plavoj vijećnici Gradske kuće, 8. studenog ove godine. Prisutni su, naravno, sa zadovoljstvom i radošću konstatirali da je orkestar ostvario ciljeve i zadatke zbog kojih je osnovan. Druga tema ovog razgovora bila je da li našoj sredini treba profesionalni, kamerni tamburaški orkestar. Stav prisutnih je, dakako, bio da je našem gradu, ali i Vojvodini potreban jedan takav orkestar, s tim da postojeći nastavi sa svojim aktivnostima. Naravno, od želje i mišljenja do realizacije nije lagan put. Svakako, jedno od glavnih pitanja je bilo: tko će i kako financirati ovaj orkestar... No, o svemu će još biti govora.

Svečana sjednica

Petak, 9. studeni bio je svečarski dan. U 17 sati u predvorju Gradske kuće otvorena je prigodna izložba na kojoj su izložena razna priznanja, plakete kojima se ovaj orkestar okitio u proteklih 25 godina. Bili su izloženi i plakati koji su najavljivali njihove koncerte. Uslijedila je Svečana skupština. Na ovoj skupštini kratki osvrt na protekli rad dao je pred-

U crkvi sv. Roka u Subotici 23. 09. 2001.

sjednik orkestra **Stipan Jaramazović**. Prisutne je pozdravio i dirigent **Zoran Mulić**.

Poslije toga bila je promocija monografije o Subotičkom tamburaškom orkestru, koju su dobili članovi osnivači orkestra, počasni odbor te oni koji sviraju 15 i više godina u orkestru. Monografija je darovana i dobročiniteljima orkestra. Članovi orkestra koji su u njemu pet godina dobili su srebrne značke a oni koji su deset, zlatne. Prikazan je i dokumentarni film o dvadesetpetogodišnjem radu orkestra. Slavlje je nastavljeno uz zakusku u kojoj su sadašnji i bivši članovi orkestra izmijenili uspomene o svom radu.

Andrija Anišić

GALA KONCERT u povodu "srebrnog jubileja" Subotičkog tamburaškog orkestra bit će 27. i 28. 11. 2001. Na programu će biti klasična glazba.

Pozdrav "Zvoniku"!

*"Od istoka sunčeva do zalaska njegova
hvaljeno bilo ime Gospodnje!"*

Tako mi koji put pjeva duša kad saznam koliko ima dobra na zemlji... Ono mi se čini kao ravnoteža tolikom ZLU što se kao bujica valja preko našega planeta. Radi te stvarnosti počesto strepimo pred mogućom katastrofom...

U saznanju o DOBRU danas nam puno pomažu i mediji. Od onih najskromnijih "Glasila" i onih renomiranih časopisa i revija, među koje ovaj put želim ubrojiti i naš ZVONIK pa do najsuvremenijih iz informatike i elektronike...

Listajući i čitajući taj naš domaći "vjerski list", od prve do zadnje stranice, šire nam se duhovni horizonti. Stičemo saznanja o vjerničkom životu kako iz naše mjesne Crkve rasute sa svojim župama po zelenim ravnicama Bačke, ispresijecane putovima i prugama, okićene pitomim selima i pravilno raspoređenim gradovima, punim miroljubivih građana svih nacija i konfesija. Tako i preko svih granica iz susjednih zemalja, bližih i daljih biskupija sve do srca Katoličke crkve iz Rima...

Među ostalim, ovoga ljeta obradovao me je i razgovor s pomoćnikom ministra vjera u R. Crnoj Gori, g. V. Marvučićem o "Renesansi vjerskog života" u Crnoj Gori... Bogu hvala!

No, ništa manje ne radujem se kad pročitam neku dobru vijest o događajima i napredovanju duhovnog gibanja i molitvenog života u bilo kojoj župi naše biskupije. Onda opet nastavljam svoj pjesan HVALE!

"Od Sjevera do Juga: Svi slavimo, svi slavimo,
svi slavimo Gospodina..."

I zato: pozdravljam ZVONIK i sve oko njega!

S. M. Anđelina Kujundžić, Subotica

Bunjevačko-šokačka knjižnica "Ivan Kujundžić" u novom prostoru

Prije pet godina, točnije 14. rujna 1996. godine, u okviru obilježavanja 100. obljetnice izgradnje crkve. Sv. Roka, svečano je blagoslovljena i otvorena "Bunjevačko-šokačka knjižnica Ivan Kujundžić" koja se nalazi u okviru Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Knjižnica je dobila ime po svećeniku i bibliofilu Ivanu Kujundžiću koji se smatra pravim osnivačem a o tome je on ovako pisao u svom najpoznatijem djelu, "Bunjevačko-šokačkoj bibliografiji": "Godine 1946. osnovao sam Bunjevačku knjižnicu. Tu sam sakupljao djela bunjevačko-šokačkih pisaca, a i onih autora, ne Bunjevaca i Šokaca, koji su pisali o nama." O sudbini te knjižnice zna se vrlo malo. Knjige su, poput njihova vlasnika, pretrpjele i zatvor i skrivanja i bolest, a neke i smrt.

Ponovnim zvaničnim osnivanjem "Bunjevačko-šokačke knjižnice Ivan Kujundžić" 1996. godine odužili smo se Ivanu Kujundžiću, a fond koji se mnogostruko povećao smješten je u prostorijama župe sv. Roka. Na žalost, taj prostor je neprikladan i nedostatan za knjižno bogatstvo koje je trenutno u sastavu ove knjižnice.

Zaostavština pokojnog pjesnika Jakova Kopilovića te tavanškutskog učitelja Ivana Prčića je toliko povećala fond knjiga da se one više i ne mogu staviti na police. Od početnih približno 5000 monografskih i serijskih publikacija brojka je narasla na približno 10.000. knjiga, a smrću našeg profesora i bivšeg pročelnika knjižnice Bele Gabrića i njegovom zaostavštinom slobodna je procjena da imamo blizu 15.000 publikacija. Dobro bi bilo objediniti i fondove ostalih hrvatskih institucija na jednom mjestu za svo knjižno blago svima bude dostupno.

Kako je prof. Gabrić i svoju kuću namjenski ostavio Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivana Antunović" za "Bunjevačko-šokačku knjižnicu Ivan Kujundžić", knjige su dobile svoj dom ali koji je potrebno tako preurediti da postane hram knjige dostupan korisnicima.

Kako je smrt prof. Gabrića iznenada istrгла iz našeg života a testament nije bio napisan, njegova su braća poštivala želju svoga brata da kuća bude namijenjena za knjižnicu. I oni su tako pokazali ljubav prema bratu i svom narodu.

Fondovi

"Bunjevačko-šokačka knjižnica Ivan Kujundžić" je u svojoj osnovnoj koncepciji zavičajna knjižnica s osnovnim fondom u kojem je najvažnija hrvatska knjiga.

Fond knjižnice podijeljen je u sljedeće fondove:

ZAVIČAJNI FOND - monografske publikacije i periodika (30 naslova peridoke)

FOND STARE I RIJETKE KNJIGE - publikacije do početka XX. st.

OSNOVNI FOND

PERIODIKA - trenutno ima oko 80 naslova

FOND STRANE KNJIGE - zaostavština Ivana Kujundžića, čuva se iz pijeteta prema njemu

Planovi

Tijekom mjeseca studenog, kako je to bilo planirano još s prof. Gabrićem, započeli su pripremni radovi na uređenju profesorove kuće u Ljubljanskoj ulici. O projektu nove knjižnice koja bi bila uređena po suvremenim standardima, najprije smo obavijestili generalnu konzulicu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici dr. Jasminu Kovačević koja je sa svojom

Zadužbina prof. Bele Gabrića

suradnicom gđom Olgom Misović saslušala ideju i zdušno je podržala. Ohrabreni ovom potporom u privatnim razgovorima obavijetili smo i Hrvatsku maticu iseljenika, neke privatnike, osobe iz kulturnog života naše hrvatske zajed-

nice i osjetili da zamisao o otvaranju moderne knjižnice i čitaonice ima veliku podršku.

To nam daje nadu da će i članice Foruma hrvatskih institucija dati svoju potporu u nastojanju da hrvatska zajednica dobije hram knjige i hram kulture gdje će se moći okupljati svi koji žele pročitati dnevni tisak, pronaći knjigu za trenutke odmora, baviti se proučavanjem naše povijesti, kulture ili možda razmijeniti svoje misli...

Nova knjižnica

Knjižnica u novom prostoru po prvim planovima imala bi:

- prostorije za zavičajni fond i staru i rijetku knjigu (koji neće imati slobodan pristup korisnicima),
- radni prostor za bibliotekara,
- veliku čitaonicu odijeljenu za čitanje i za fond s galerijom za periodiku,
- manju prostoriju za čajnu kuhinju,
- stan za domara.

Sredstva za adaptaciju prostora

Pomoć ćemo tražiti od svih struktura, ali će nam svaki savjet i svaka pomoć biti dobrodošla. Željeli bismo da se na ovom po svemu izuzetnom projektu ujedine sve hrvatske relevantne snage, da to zajednički sprovedemo u djelo.

Novi izgled knjižnice

Bunjevačko-šokačka knjižnica" imat će veliku čitaonicu koja će imati mjesto gdje će se moći pročitati dnevni tisak ili nešto slično, možda će netko doći tamo porazgovarati o nekoj interesantnoj temi, kompjutor će biti priključen na internet, na fotokopir aparatu kopirat ćemo tekstove iz publikacija koje se ne mogu iznijeti (npr. iz zavičajnog fonda), u večernjim satima moći će se održavati književne večeri, večeri poezije ili sastanci manjeg broja ljudi...

Čitaonica će biti mjesto sastajanja i mjesto druženja.

ŽELITE LI SUDJELOVATI U OVOM IZUZETNOM PROJEKTU svojim radom, novčanim prilogom, nekim materijalom, savjetom javite se na ove telefone:

vlč. Andrija Anišić (024) 554-896

Katarina Čeliković (024) 552-719.

I vaša molitva može pomoći da Bog nadahne ljude koji mogu pomoći da se ostvari nova knjižnica u novim prostorijama od ogromnog interesa za hrvatsku zajednicu na ovim prostorima.

Katarina Čeliković, bibliotekar

ZAVRŠENA 10. REDOVITA BISKUPSKA SINODA U VATIKANU

Svečanom koncelebriranom misom koju je 27. listopada predvodio papa Ivan Pavao II. zajedno s oko 280 kardinala, nadbiskupa i biskupa iz cijeloga svijeta završena je 10. redovita Biskupska sinoda. U tijeku misnog slavlja Sveti je Otac s biskupima molio za mir u svijetu, kojemu prijete terorizam. "Zbog odmazda i osveta mir je postao još krhkiji", rekao je Papa i ponovno pozvao državne poglavare da pronađu put dijaloga kako bi pregovorima uspostavili mir te da poduzmu djelotvorne mjere za ispravljanje nepravdi, koje potpiruju i izazivaju osvete i rat.

Biskupi su u svojoj poruci Božjem puku osudili sve oblike terorizma, "kojega se ne može ničim opravdati". Upozorili su Međunarodnu zajednicu i na neke važne društvene probleme i zarazna zla, koja bi čovječanstvo mogla dovesti do očajja. U tim teškim okolnostima svijetu treba naviještati Krista, nadu za očajne i potištene, rekao je Sveti Otac, opraštajući se od sinodalnih otaca s kojima je proteklog mjeseca razmotrio nauk Crkve o biskupskoj službi u povijesti i njezinu mjestu u suvremenom svijetu. Još im je jednom iznio važnost njihove pastoralne djelatnosti. Na početku trećeg tisućljeća idealna slika biskupa s kojim Crkva nastavlja svoju djelatnost je slika pastira. Biskup mora biti svjestan izazova s kojima se danas suočava vjera u Krista zbog mentaliteta, utemeljenog na ljudskim kriterijima, koji često relativiziraju Božji zakon i nacrt. Prema Papinim riječima, biskup mora imati snage za naviještanje i obranu zdravog nauka i pronaći rješenja za složene probleme čovječanstva. Mora štiti vjernika od svih opasnosti. On će biti izvor nade, ukoliko bude svjestan svog ekleziološkog zajedništva i poslanja. Jedinstvo je snaga Crkve, a podijeljenost slabost, upozorio je Papa, poručivši biskupima kako će moći odgovoriti na izazove aktualnoga društvenog i kulturnog sustava jedino ako budu postigli duboko i uvjerljivo jedinstvo kao pastiri među sobom i s Petrovim nasljednikom i sa svećenicima.

Posebni pozdrav upućujem biskupima kontinentalne Kine, čija odsutnost sa sinode nije spriječila da osjetimo duhovnu blizinu u molitvi, rekao je Papa, dodavši da su kineski biskupi ne samo pratili radove sinode, već su se i molili za njezin uspjeh. Pohvalivši marljivost i zauzetost, kojom su raspravljali o biskupu navjestitelju nade, Papa je istaknuo kako je tijekom proteklog stoljeća proglašeno svetima 15 biskupa. Iz tog niza svetih pastira, kojima bi se moglo pridružiti i veliki broj biskupa blaženika nastaje mozaik s Kristovim licem dobrog Pastira i Očevog misionara, rekao je Papa. Na njega usmjerimo svoj pogled na početku novog razdoblja, koje nam je Providnost povjerala kako bismo uvijek s velikom zauzetošću služili Evanđelju i postali nada svijeta.

Sveti je Otac imenovao članove Postsinodalnog vijeća X. redovite Biskupske sinode: nadbiskupa Lavova u Ukrajini kardinala Lubomira Husara, nadbiskupa u Gnieznom u Poljskoj Henrika Muszynskoia i nadbiskupa grada Meksika kardinala Norberta Rivera Carreru. /IKA/

S DUHOM SVETIM U NOVU AKADEMSKU GODINU

Zazivom Duha Svetoga i blagoslovom svečano je na sv. misi 10. listopada u zagrebačkoj katedrali počela akademska 2001/2002. godina u prisustvu mnoštva dekana, prodekana te bruća i starijih studenata. Sv. misu predvodio je u koncelebraciji s oko 30-tak svećenika pomoćni biskup zagrebački **mons. dr. sci. Vlado Košić**, koji je u svojoj homiliji, osvrćući se na odlomak iz Matejevog evanđelja o talentima, prisutnima uputio riječi nade, nade koja ne postiđuje! Jer bez nade se ne može ići dalje i napredovati. "Komunističko vrijeme bilo je uvijek protiv rada (...), korupcija je ušla u pore naših društvenih odnosa, a gdje smo tu mi kršćani? Možemo li to mijenjati i to na našim fakultetima promičući zdrav rad, poštenje od upisa do diplome, od vrha do dna", zapitao je mlade studente, ali i sve profesore biskup Košić. Svi su naši fakulteti na dobro ovom narodu i zato potrebni i korisni. Sve su to različiti talenti koje smo primili od Stvoritelja, a jedini je problem i poteškoća kako se prema njima odnosimo. Nije važno je li netko više ili manje talentiran, nego, radi li sa svojim darom. Čovjek se ostvaruje na krilima rada, rekao je papa Ivan Pavao II., te dodavši svoje razmišljanje o radu biskup Košić je završio homiliju govoreći o Duhu Svetom i pozvao sve da se utječu Duhu da upravo taj Duh vodi i jača sve kroz novu akademsku godinu.

Za sve uzvanike, dekane, prodekane, profesore i članove studentskog zbora svečanost je nastavljena na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, gdje je sve pozdravio novi dekan **prof. dr. Balaban**.

Željka

U pustom gradu

**U pustom gradu
zastalo vrijeme;
pleća mi slute
preteško breme.**

**Zrela već jesen
u krošnje pala;
grlica siva
sa pjesmom stala.**

**Zlokobno strše
srušene kuće;
teško se rađa
ново svanuće.**

**Sa golih zvona
spušta se java;
okolo pati
spržena trava.**

**Još svježe rane
lijeka traže
a meni kradom
zjenice vlaže.**

Josip Dumendžić - Meštar

300 GODINA ŽUPNE CRKVE SV. JURJA U PETROVARADINU

U Petrovaradinu je u nedjelju 4. studenoga proslavljena 300. obljetnica tamošnje župne crkve sv. Jurja. Crkvu su isusovci gradili 1701. godine i iste je godine bila toliko dovršena da je u njoj na blagdan sv. Ignacija Lojolskog, 31. srpnja 1701. slavljena prva misa. Gradnja je nastavljena idućih godina, a crkva je posvećena 20. svibnja 1714. godine. Sada je to istodobno župna crkva i crkva generalnog vikara za Srijem pomoćnog đakovačkoga i srijemskog biskupa **Đure Gašparovića**, koji tik uz crkvu, u obnovljenome župnom domu, negdašnjem isusovačkom samostanu, stalno boravi i obnaša svoju vikarsku službu.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić** zajedno s beogradskim nadbiskupom i metropolitom **Stanislavom Hočevarem**, biskupima kotorskim **Ilijom Janjićem**, pomoćnim zagrebačkim **Josipom Mrzljakom**, koji je bio delegat metropolita i nadbiskupa zagrebačkog **Josipa Bozanića**, umirovljenim đakovačkim i srijemskim **Ćirilom Kosom**, pomoćnim đakovačkim i srijemskim i generalnim vikarom za Srijem **Đurom Gašparovićem** i pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim **Đurom Hranićem**, tajnikom Apostolske nuncijature u Beogradu **don Paolom Rizzottijem**, koji je bio u ime nuncija nadbiskupa **Eugenija Sbarbara**, generalnim tajnikom HBK **mons. Vjekoslavom Huzjakom**, generalnim tajnikom Biskupske konferencije SRJ **o. Leopoldom Rohmesom**, kanonikom i kancelarom Biskupskog ordinarijata Đakovo **Lukom Strgarom**, kanonikom **dr. Nikolom Doganom**, rektorom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu **mr. Josipom Bernatovićem**, vicerektorom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu **mr. Ivanom Curićem**, tajnikom u Biskupskom ordinarijatu u Đakovu **Željkom Tovilom**, župnikom u Valpovu **Josipom Matanovićem**, župnim vikarom u Osijeku **Ivanom Lenićem**, te gotovo svim svećenicima srijemskog dijela biskupije i desetak redovnika. Na svečanosti je bilo i više republičkih i gradskih predstavnika civilne vlasti, Veleposlanstva RH u Beogradu i Generalnog konzulata RH u Subotici.

Biskupa Srakića kao domaćina, sve uglednike i sve vjernike na početku je, u ime svećenika i vjernika, pozdravio

dekan, župnik župe Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu i istodobno upravitelj župe sv. Jurja u Petrovaradinu, prelat **Stjepan Miler**. Posebno je spomenuo zasluge isusovaca što je crkva izgrađena i u tijeku 300 godina opremljena, urešena i sačuvana. Najveći dio svoje povijesti bila je to vojna crkva, a tadašnji isusovci vojni dušobrižnici. Zato crkva i danas ima malo župljana. Stisnuta je pod samom starom petrovaradinskom tvrđavom, a uokolo nje su stare, velike i ponajviše vojne građevine. Po svome sadržaju, međutim, crkva ima izuzetnu povijesnu i umjetničku vrijednost i sada joj je potrebna temeljita i stručna restauracija.

U propovijedi je biskup Srakić istaknuo: "Crkva čuva povijest jedne crkvene zajednice. Povijest ove crkve nosi na sebi tragove, biljeg župne zajednice Svetoga Jurja u Petrovaradinskoj Tvrđavi. Ona čuva povijest onih koji su je gradili nakon oslobođenja ovih krajeva od otomanske vlasti, počevši od cara Leopolda koji je htio da se baš tu na granici tadašnjega slobodnog kršćanstva gradi za ono vrijeme veličanstvena crkva. Ona čuva povijest Družbe Isusove kojoj je bilo povjereni i da vodi župnu zajednicu i da prosvjetom ovaj grad i ove krajeve vode k slobodi. Ona čuva povijest pojedinih petrovaradinskih obitelji koje su ovu crkvu posjećivale i koje su u njoj sahranjene. Ova za tadašnje vrijeme velebna crkva trebala je izraziti Božju veličinu i blizinu, a treba izraziti i povijest koju vi vjernici Petrovaradina pišete danas za sutra, hrabro s nadom u budućnost. Svojim današnjim izgledom ova crkva je svjedok vremena kroz koje je prolazila". Potom je biskup govorio o kohezivnoj snazi Božje ljubavi sadržanoj u vjeri, nadi i ljubavi.

Bogoslužje je animirao župnik u Irigu **Blaž Zmaić**. Pjevanje je predvodio veliki mješoviti zbor sastavljen od pjevača Petrovaradinskog dekanata pod ravnanjem i uz orguljsku pratnju **prof. Đure Rajkovića**.

Nakon misnog slavlja u crkvi je održana kratka akademija. Prema programu na orguljama je s dvije skladbe nastupio **prof. Rajković**, nekoliko skladbi pjevao je zbor, a župnik **Marko Kljajić** održao je informativno predavanje o gradnji crkve, njezinim arhitektonskim karakteristikama i umjetničkim vrijednostima. Akademiju je animirao srijemski župnik **Tomislav Kovačić**. Riječi zahvale na kraju je uputio biskup Gašparović.

SVETKOVINA SVIH SVETIH U NOVOM SLANKAMENU

Na svetkovinu Svih Svetih u župu Novi Slankamen stigao je autobus s pedesetak raseljenih stanovnika toga mjesta, koji sada žive u Hrvatskoj. Zbog velike gužve na hrvatsko-jugoslavenskoj granici došlo je do nepredviđenog kašnjenja te nije bilo moguće ostvariti sav predviđeni program. Nakon dirljivog susreta iseljenih Slankamenaca i njihovih najbližih koji su ostali u Slankamenu i u tijeku najtežega ratnog razdoblja, svi su se zaputili u župnu crkvu sv. Mihovila. Uz pjesmu Tekijskoj Gospi uslijedio je pozdrav domaćeg župnika **Dinka Kalmara** svim nazočnima te zajednička molitva. Nakon toga svi nazočni okrijepili su se uz domjenak u župnoj dvorani, a potom se zaputili na groblje gdje je, nakon zajedničke molitve kod središnjeg križa, uslijedio pojedinačni blagoslov grobova. Gosti su se potom razišli u domove svoje rodbine i prijatelja, a nakon molitve za sve vjerne mrtve na Dušni dan, vratili se natrag u Hrvatsku.

BISKUP MRZLJAK I MONS. HUZJAK U POSJETU VIKARIJATU ZA SRIJEM U PETROVARADINU

Zagrebački pomoćni biskup **Josip Mrzljak** i generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije **mons. Vjekoslav Huzjak** bili su 4. i 5. studenoga u posjetu Vikarijatu za Srijem u Petrovaradinu.

U nedjelju 4. studenoga sudjelovali su na proslavi 300. obljetnice župne crkve Sv. Jurja u Petrovaradinu, koja je ujedno i crkva u kojoj ima svoje sjedište generalni vikar za Srijem pomoćni biskup đakovački i srijemski **Đuro Gašparović**.

Na blagdan sv. Srijemskih mučenika 5. studenoga svečano misno slavlje u sjedištu srijemskog vikarijata predvodio je biskup Mrzljak zajedno s biskupom Gašparovićem i mons. Huzjakom.

U tijeku posjeta generalnog vikarijata za Srijem, biskup Mrzljak je u pratnji mons. Huzjaka posjetio, uz sjedište Vikarijata u Petrovaradinu, svetište Majke Božje Tekijske kod Petrovaradina, župu Sremska Mitrovica i tamošnju konkatedralu sv. Dimitrija mučenika te još neke župe u Srijemu.

Prema: IKA

55. OBLJETNICA SVEĆENIČKOG REĐENJA IVANA PAVLA II.

Početak studenoga u znaku je osobitih sjećanja za papu Ivana Pavla II., jer se slavi 55. obljetnica njegova svećeničkog ređenja. Naime, 1. studenoga 1946. Karol Wojtyła je u privatnoj biskupijskoj kapeli u Krakovu primio sakrament svećeničkog Reda. Mladi Karol tada je imao 26 godina. Svoju mladu misu budući papa slavio je 2. studenoga prije 55 godina, na Dušni dan. Mjesto je također bilo znakovito, oltar Sv. Leonarda unutar krakovske katedrale, na povijesnom brdu Wawel. To mjesto Poljaci najviše časte, tu su pokopani kralj, biskupi i ostale značajne osobe poljskog naroda. Znakovito je također i geslo koji je mladi svećenik izabrao za ređenje, rečenica iz Magnificata, Marijina hvalospjeva, "Velika mi djela učini..."

GLOBALIZACIJA JE PRILIKA ZA STVARANJE BOLJEGA SVJETSKOG PORETKA

"Globalizacija predstavlja mogućnost ako uspijemo kanalizirati napore usmjerene stvaranju boljeg svjetskog poretka, zaštititi okoliša i pomaganju siromašnima i manje sretnima", rekao je **Michel Camdessus**, nekadašnji direktor Međunarodnoga monetarnog fonda (MMF) na nedavnom predstavljanju u Bruxellesu Izvješća COMECE-a (Vijeće biskupskih konferencija Europske unije) "Globalna vlast: naša odgovornost za pretvaranje globalizacije u mogućnost za svakoga". Nekadašnji direktor MMF-a istaknuo je kako je "solidarnost, kao zajednička vrijednost koja nadilazi kulturne i vjerske granice, nužni preduvjet za borbu protiv siromaštva, posljednje velike sustavne opasnosti za naš planet".

SVETA STOLICA IMA NA SRCU AFGANISTANSKE IZBJEGLICE

Sveta Stolica ima na srcu probleme afganistanskih izbjeglica. To zasigurno potvrđuje i svjedočanstvo upravo završene misije solidarnosti nadbiskupa **Paula Jozefa Cordesa**, predsjednika Papinskog vijeća "Cor Unum", koji je ovih dana boravio u Pakistanu susrevši se s mjesnim vlastima te posjetivši izbjegličke kampove duž pakistanske granice. Nadbiskup Cordes je ljudima iz Afganistana koji su pred bombardiranjima morali pobjeći iz svoje zemlje osobno prenio riječi Papine duhovne blizine.

Predsjednik Papinskog vijeća "Cor Unum" opisao je za Radio Vatikan humanitarno stanje u Pakistanu, istaknuvši da se tamo nalazi oko 35.000 izbjeglica. Najdramatičnije je što nemaju budućnosti. Depresija je velika, jer ne znaju kamo krenuti i možda se neće moći ni vratiti u Afganistan. Nadbiskup Cordes rekao je kako zabrinutost povećava i nadolazeća zima, a s njom i velika opasnost za ljudske živote. Apsolutno je potrebno nastaviti s pružanjem i dostavom pomoći, rekao je nadbiskup Cordes. Patnje brojnih muškaraca, žena i djece pozivaju i na praktičnu pomoć.

Papina poruka djelovala je vrlo utješno za tamošnje vjernike, posvjedočio je nadbiskup Cordes. "Pročitao sam poruku", rekao je za Radio Vatikan, "na sastanku svih misionara u Pakistanu koji su važni čimbenik katolištva u toj zemlji. Često misionare njihova rodbina poziva: 'vratite se kući, tamo je opasno', ali oni ne žele otići. Ohrabrio sam ih da ako odu misionari, za ionako mali broj katolika biti će još teže".

Govoreći o političkim prilikama u tom dijelu svijeta, nad-

biskup Cordes je istaknuo da su one nadasve vrlo teške. "Postoje mnoge sile koje žele zlo. Ne može se govoriti o ratu između religija. Riječ je o ekstremistima, sektašima u islamskoj religiji koji provociraju napetosti. No, postavlja se pitanje kako se boriti protiv terorizma i koje je opće stajalište Crkve i koji se odgovor može dati?", zapitao se predsjednik Papinskog vijeća "Cor unum". Na kraju razgovora nadbiskup Cordes je, citirajući Papine riječi, zaključio: "Nasilje nikada nije kršćaninov odgovor na nasilje".

PAPA IZRAZIO DUHOVNU BLIZINU AFGANISTANSKIM IZBJEGLICAMA

Papa Ivan Pavao II. izrazio je duhovnu blizinu "svim osobama koje trpe zbog rata, na osobit način izbjeglicama koje se u sve većem broju okupljaju na granici između Afganistana i Pakistana". Tu je poruku Papa uputio po nadbiskupu Paulu Josefu Cordesu, predsjedniku Papinskog vijeća "Cor Unum", koji je 25. listopada krenuo u Pakistan, gdje će ostati sve do 20. studenoga kao izaslanik Svetog Oca. U navedenoj poruci, kako izvješćuje Tiskovni ured Svete Stolice, a prenosi agencija SIR, Papa ističe da "patnja bezbrojnih muškaraca, žena i djece iz svega glasa traži konkretnu utjehu. Osobito, bolne prilike tolikih izbjeglica traže neposredne napore svih onih koji su u stanju pomoći".

Najavljeni su susreti nadbiskupa Cordesa s pakistanskim predsjednikom i s ministrom za vjerske manjine te misa u katedrali Rawalpindi s biskupima i katoličkom zajednicom u toj zemlji. Osim susreta s predstavnicima katoličkih humanitarnih udruga i mjesnih Caritasa predviđen je i posjet izbjegličkim kampovima u Peshawaru, gdje će nadbiskup Cordes osobno izbjeglicama prenijeti Papinu poruku. U Pakistanu, kako ističe u priopćenju, predsjednik "Cor Unuma" ohrabrit će "često junačke napore onih dragovoljaca koji su, od 11. rujna do danas, pridonijeli spašavanju tolikih ljudskih života", u uvjerenju da je "danas više no ikad važno na konkretni način živjeti ljubav prema bližnjemu, bilo prihvaćanjem izbjeglica, bilo pomaganjem u humanitarnim djelovanjima".

PAPA ZAMOLIO OD PEKINGA OPROŠTENJE ZA GRIJEHE KRŠĆANA

Papa je zamolio oprostenoje od Pekinga za pogreške i grijehe koje su kršćani počinili u Kini te zatražio ponovnu uspostavu dijaloga i diplomatskih odnosa, prenose talijanski izvori. U poruci u povodu međunarodnog znanstvenog skupa o Matteu Ricciju (1552-1610), isusovačkom misionaru koji je sagradio most između kineske kulture i Zapada, Ivan Pavao II. istaknuo je kako je svoju odluku donio u trenutku "duboke zabrinutosti" za međunarodnu zajednicu. Papa u poruci izražava želju za normalizacijom odnosa između Svete Stolice i Narodne Republike Kine, što bi, kako ističe, imalo pozitivne učinke na cijelo čovječanstvo. "Neka Kina zna", istaknuo je Papa u svojoj poruci, "da Katolička crkva živo želi, još jednom, ponizno i nesebično služiti dobru kineskih katolika i svih stanovnika te zemlje".

Oprostenoje Svetoga Oca izravni je odgovor na zahtjev koji je Peking uputio Svetoj Stolici protekle godine za isprikom za povijesno suučesništvo između kršćanstva i strane vladavine u Kini.

Priredeno prema: IKA

SVETI JAKOV MARKIJSKI

* 1394 + 28. 11. 1476

- napustio stado • diplomirao građansko i kanonsko pravo o svom trošku • diplomirao medicinu i teologiju •
- postao franjevac • puno čitao • pokornik • poslušan i ponizan redovnik •
- obarao se na visoke kamate, na husitsko i bogumilsko krivovjerje • patio od bubrega •

Slavni propovjednik i u Bačkoj

Rodio se u mjestu Montepardone u Italiji kao najmlađe, 18. dijete u siromašnih roditelja. Kršten je na ime Dominik. Kao dječak čuvao je stado. Više puta mu je vuk rastjerao stado, ali mu, za čudo, nika da nije nestalo ni jedno janje. Nije mu se dalo čuvati stado, već je pobjegao k stricu svećeniku, koji ga je počeo poučavati. Kasnije se školovao u dominikanskim i franjevačkim samostanima. U Perugi je završio studij prava i medicine, a izdržavao se podučavanjem sinova jednoga plemića. Stupivši u franjevački red primio je ime Jakov. Filozofiju i teologiju je studirao u Firenci, gdje je 1423. primio svećenički red. Od 1422. godine je počeo propovijedati. Izuzetno je puno čitao, a prikupio je vrlo dobru suvremenu knjižnicu. Proslavio je Gospodina kao veliki pučki propovjednik po talijanskim zemljama. Slični veliki europski propovjednici su bili još sveti Bernardin Sijenski (učitelj Jakovljevi) i sveti Ivan Kapistranski. Obišao je čitavu istočnu i srednju Europu kao propovjednik. Propovijedao je 1430. godine u Češkoj boreći se protiv husita, a od 1432. propovijedao je po Bosni protiv bogumila. Dobar dio života proveo je od 1437. godine kao inkvizitor i komesar franjevačkog reda u hrvatskim zemljama i po Mađarskoj sa zadatkom da obnovi franjevački red i svlada krivovjerja. Od 1435. do 1438. godine sveti Jakov Markijski je bio i vikar Bosanske franjevačke vikarije. Nakon što je 1441. godine u Italiji uspješno propovijedao protiv zabludjelog franjevačkog pokreta "fraticelli" opet se 1452. godine vratio da propovijeda po Bosni i Dalmaciji. Sveti Jakov Markijski je tri puta prošao mađarske krajeve. Na području Kalačko-Bačke nadbiskupije djelovao je kao papinski inkvizitor u borbi protiv husitskog krivovjerja, a pomagali su mu franjevci koji su s njime došli u našu nadbiskupiju. Zahvaljujući njegovim propovijedima ali i onima svetoga Ivana Kapistrana, bački franjevački samostan postaje samostanom strožeg pravila, budući da je do polovice 15. stoljeća bio samostan konventualaca (franjevaca blažeg pravila).

Poslušan pokornik

Jakov je sjedio za stolom kad mu je stiglo pismo od Pape da krene u Mađarsku. Kako je visoko cijenio redovničku poslušnost, sveti Jakov je ustao od stola i smjesta krenuo na put. Mučile su ga i tjelesne napasti. Nije se zadovoljio samo time da čini pokoru noću i danju. Jakov je trapio svoje tijelo. Poboľijevao je tako jako da je šest puta primio svetu pomast, a ipak je doživio 80 godina. Strogo je postio. Hrana mu je često bila samo porcija boba kuhana u vodi. Njegovim nastojanjem 1450. je proglašen svetim njegov prijatelj Bernardin Sijenski. U Italiji se vratio 1458. godine. Nije se primio

milanske nadbiskupske stolice. Resila ga iskrena poniznost. Svoju braću je bezbroj puta molio za oprostjenje što im je davao loš primjer. Umro je u Napulju, gdje mu je grob u crkvi S. Maria la Nova. Kao zanimljivu uspomenu na svetoga Jakova segedinski franjevci čuvaju njegovu stolicu izloženu u muzeju u gradu Makóu.

Proslavio Isusovo ime

Često je propovijedao o imenu Isusovu, a propovijedima je šibao lakomost, škrtost i lihvu. Njegovo vrijeme je uvelike sličilo našem. Bogatstvo je bilo u rukama neznatne manjine. I sveti Bernardin Sijenski je o tim lihvarima govorio da visokim kamatama tako izrabljuju Isusove vjernike, tijelo Isusovo, da "Kristu krv ispijaju". Sveti Jakov se protiv zla nije borio samo riječima, već je organizirao ustanove koje je prozvao Monti di Pieta (brda dobrote), gdje su siromašniji ljudi dolazili do pomoći i gdje su posuđivali novac pod najpovoljnijim uvjetima. Budući da je puno propatio od bolesti bubrega, sveti Jakov bi kao supatnik mogao biti dobar zaštitnik ljudi koji pate od bubrežnih bolesti.

U mjesecu studenom slave imendan:

1. Svetislav, 2. Dušica, Duško, 3. Martin, Silvija, 4. Karlo, Dragutin, Milan, 5. Imro, Mirko, 6. Leonard, Vedran, 7. Engelbert, Anđelko, 8. Gracija, Bogdan, 9. Teodor, Ivan, 10. Leon, Ivan, Lav, Lavoslav, 11. Martin, Davorin, 12. Jozafat, Milan, Renato, 13. Stanislav, Stanko, 14. Nikola, 15. Albert, Albe, Leopold, 16. Margareta, Gertruda, Agneza, 17. Elizabeta, Igor, 18. Karolina, 19. Elizabeta, Matilda, 20. Feliks, Veco, Srećko, Edmund, 22. Cecilija, Cilika, 23. Klement, Milivoj, Blagoje, 24. Krizogon, Krševan, Firmin, 25. Katarina, Erazmo, 26. Konrad, Leonard, Dubravko, 27. Maksim, Severin, 28. Jakov, Držislav, 29. Iluminata, Svjetlana, Vlasta, 30. Andrija.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

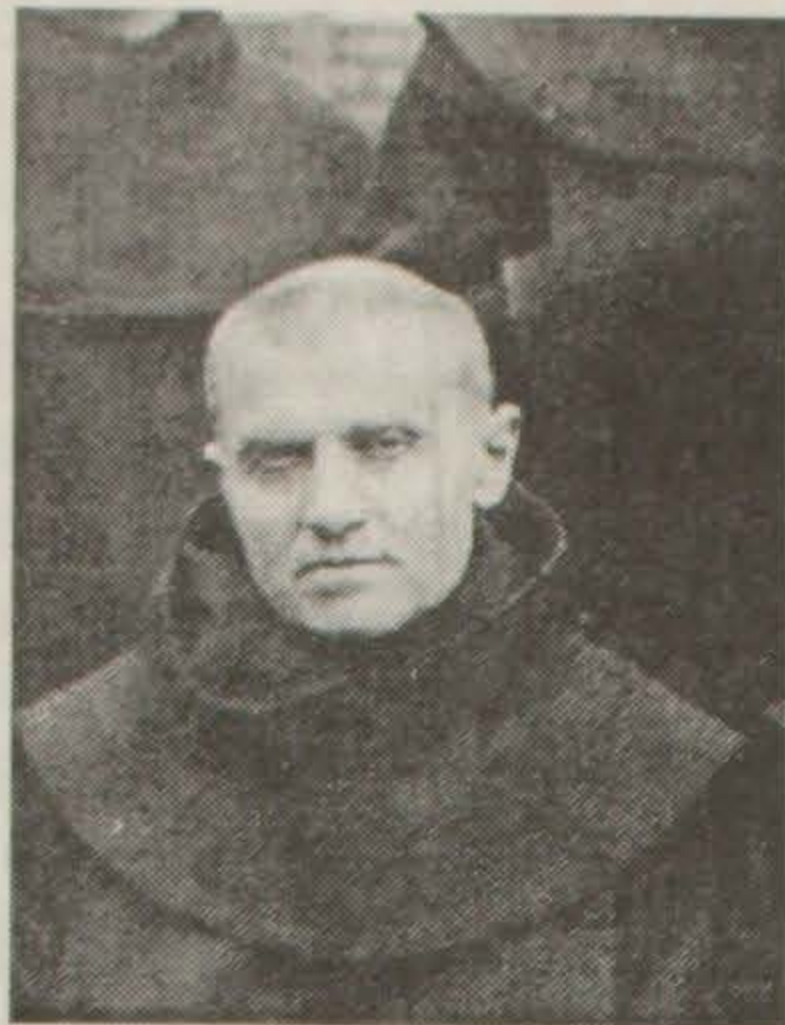
24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

LJUBAV JE KAO "STABLO ŽIVOTA"

(Iz rukopisa "Blago duše")

"Ljubav je kao stablo života. Tko to stablo nabavi taj ne gladuje" (273). O. Gerard Tome primjenjuje najprije ove riječi na Presveto Trojstvo i veli: "Kad Presveto Trojstvo štujemo imamo najbogatijeg Oca, najljubeznijeg Brata (Isusa Krista), i najplodnijeg Prijatelja Duha Svetoga." U kršćaninu dakle ključa bogatstvo ljubavi koja je u samom Presv. Trojstvu.

Ljubav, koja je u Presvetom Trojstvu i čije se bogatstvo prelijeva u duše kršćana, postaje temelj ljubavi prema bližnjemu. O. Gerard naime tvrdi: "Najveći prijatelj ljudima je onaj kršćanin koji je najsvetiji" (272). Znači, tko je puniji Božje ljubavi, savršenije ljubi bližnjega! Ljubav pak prema bližnjemu nije platonska, u zraku, nego se mora pretvoriti u djela ljubavi prema bližnjemu. Sluga Božji to dokazuje citirajući sv. Tereziju od Isusa, (avilsku): "Sv. Terezija uči da Bog toliko voli ljude da mu je drago ako Njega, s kim se u ljubavi zabavljamo, ostavimo kako bismo ljudima dobro činili" (273).

Ove načelne stavove o. Gerard Tome primjenjuje na svoj vlastiti život i na svoje osobno apostolsko djelovanje, što potvrđuje zapisom: "O, Presv. Trojstvo: Vaš posao, (ljubavi), moj je posao: to je moja misa" (ondje). Drži da se njegov program, što je izvukao iz promatranja Presv. Trojstva, i općenja s Njim u ljubavi, najbolje ostvaruje putem Euharistije. Piše, u istom rukopisu: "Euharistija je voćka čudesna i izdašna, s koje se beru plodovi ljubavi, koji omogućuju da se duše spase... Barem kad nam nešto nedostaje neka nam srce Euharistiji leti" (273). U logici ove tvrdnje, ili radije u logici cijeloga tijeka njegove misli, koju prikazujemo, čini mi se da Gerard želi reći: da bilo svećenik, bilo apostol, bilo vjernik, najbolje se otvara Božjoj ljubavi, čije je sjedište u Trojstvenom Bogu, kada se sakramentalno povezuje s Bogom po Euharistiji.

Sluga Božji ne zaboravlja istaknuti da "čudesni i izdašni" dotok Božje ljubavi u čovječe duše po Euharistiji zahtijeva čistoću srca i zato napominje nauk Ivana od Križa, sadržanog u "Tamnoj pasivnoj noći" koju Gerard spominje latinskim riječima: "Nox passiva" (ondje). Kad se "Tamnoj pasivnoj noći" podložimo, dubinski surađujemo s Bogom i otvaramo dušu, čistimo dušu, kako bi je Božja ljubav prožela. Kao temeljno raspoloženje za prihvaćanje, "Tamne pasivne noći", kad Bog svojim radom čisti dušu, otkrivamo u Gerardovim riječima: "Isuse, primam Te, primam sve, ničega se ne bojim, jer ćeš me Ti u svemu ojačati... Ti čini sve da nas ne zaslijepe naše

želje" (274, 275). U kontekstu učenja Ivana od Križa, o "tamnoj pasivnoj noći", na koje se Gerard poziva, znači da se kršćanin ne može dovoljno pripremiti na ulijevanje Božje ljubavi u dušu, i očistiti od vlastite zaslijepljenosti, egoizma, bez Božjeg zahvata. Očito, ispod zadnjeg Gerardovog citata se skriva djelovanje bogoslovnih kreposti vjere, ufanja i ljubavi, kojima se pri-

družuje poniznost tj. sloboda što potvrđuju ove izričite riječi našega Božjega sluga: "dječju poniznost imati" (275). "Mali Isus je oličenje poniznosti; Mali Isus treba učiniti u dušama ono što je učinio s Ivanom Krstiteljem prije nego što se rodio: Mali Isus još pod srcem Bl. Djevice Marije već je sv. Ivana Krstitelja razveselio prije nego što se rodio." (275). Zato preporučuje svima: "Sa željom djeteta Isusa pristupajmo pa nećemo dušu izgubit... Isus neka se igra i sve čini, kako bismo nebeskom Ocu omiljeli. Gledajmo i Bogu se predajmo a On neka s nama čini što hoće" (275).

Kada sve obuhvatimo što Gerard piše o ljubavi, u želji da nam koristi u osobnom duhovnom životu, moramo priznati da su ove stranice njegovog spisateljskog djelovanja vrlo konkretne i aktualne. Prije svega ističe da ljubav nije sociološka kategorija nego božanska. Ljubav u našim srcima je djelo samoga Presvetoga Trojstva u kojoj sudjelujemo od dana našeg krštenja, ljubav po kojoj sudjelujemo u Božjoj ljubavi, možemo posredovati da se ona rodi i u srcima drugih ljudi. Pri tome je važna svetost života, Euharistija te znati se potpuno predati Bogu - vjerom, ufanjem, ljubavlju, u poniznosti djeteta, na uzor Malog Isusa, a to je isto što proživljavati "Tamnu noć" ili kako Gerard latinski piše: "Noctem obscuram passivam". Mi sami ne možemo dati sav prostor duše Bogu Ljubavi bez dozvole da on djeluje u nama a mi da prihvatimo njegovo djelovanje, koje ima obilježja pasivnog podlaganja njegovoj volji: vjerom, ufanjem, ljubavlju i poniznošću djeteta.

Ovo je i te kako važan program u ova naša vremena kada se na "planetarnom prostoru" svijeta događaju toliki ljudski jadi. Umjesto očajavanja, terorizma i odmazda prihvatimo ovaj program koji otvara putove ljubavi, koja oslobađa od egoizma, koji je u biti izvor svih zala našega vremena.

Priredio: Ante Stantić, OCD

Uređuje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI KULAK

Senka Puljević rođena je 15. svibnja 1953. u Metkoviću. U rodnom gradu završava osmogodišnju i trgovačku školu. Klasičnu gimnaziju pohađa i završava u Splitu. Kao redovnica boravi 4 godine u Kanadi, gdje radi kao vjeroučiteljica. Od 1980. radi kao pastoralna suradnica u župi sv. Barbare u Carevdaru.

Poeziju piše od srednje škole. Do sada su joj izišle četiri zbirke poezije i proze.

Moja majka

Znam je kao zvijezdu jednu
što besane mi noći krasí,
znam je kao sunce: toplo, drago
suzu što mi lice kvasi...

Znam je kao krilo, nježno, toplo,
vedru dok mi rajski san dariva,
za dobrotu samu znam joj i sad,
i za ljubav, koja je još uvijek živa.

Sad sam slika njene duše
jer mi majka živa nije,
al osjećam dobru vilu
ljubavlju me i sad grije.

Rekla mi je: moram ići
Bog me zove na obalu drugu.
Ti se nadaj da ćemo se sresti,
vjeruj kćeri i odagnaj tugu!

Ostavljam ti što su meni dali,
Majku s neba da te vječno prati.
Ti Ju voli, moj anđele mili,
ko što nekoć voljela si mati!

Senka Puljević

CRKVA I NEKRŠĆANI

(nastavak)

3. Muslimani, štovatelji jedinoga Boga

"Naum o spasenju obuhvaća i one koji priznaju Stvoritelja, među koje u prvom redu spadaju muslimani. Oni ispovijedaju da drže Abrahamovu vjeru pa štiju zajedno s nama jedinoga Boga, koji je milosrdan i suditi će ljudima na posljednji dan" (LG 16,3).

Islam je nekršćanska religija koja štije zajedno s nama jedinoga Boga Stvoritelja i milosrdnog suca. Muslimani štiju Abrahama - praoca naše vjere, Isusa kao proroka i njegovu djevičansku Majku. Vjeruju u prekogrobni život, cijene poštenje, Boga štiju molitvom, milostinjom i postom. Sabor poziva sve da se zaboravi prošlost opterećena vjerskim i političkim sukobima između muslimana i kršćana. U tu svrhu Sabor je osnovao 1964. Sekretarijat za nekršćane s ciljem promicanja međusobnog upoznavanja, dijaloga i suradnje. Za naše krajeve posebno su važne Smjernice za dijalog između kršćana i muslimana, koje govore: *"Taj stav poštovanja ne smije se temeljiti na oportunističkim niti na prijateljstvu koje nas može vezati s pojedincima, nego na činjenici da je islam sredstvo koje konkretno i u određenoj situaciji pomaže ljudima da se približe Bogu. Religije za kršćanina imaju religioznu vrijednost samo ako pomažu ostvariti Božji plan o čovječanstvu"* (Sekretarijat za nekršćane, 27). I muslimani i kršćani trebaju nadići sve nesuglasice i fanatizme, bolje se upoznavati i živjeti svoju vjeru te poštivati tuđe uvjerenje.

4. Pogani tražitelji Boga

"Sam Bog nije daleko ni od drugih koji u sjenama i utvarama traže nepoznatog Boga, jer im daje život i dah i sve (usp. Dj 17,25-28) te kao Spasitelj hoće da se svi ljudi spase (usp. 1 Tim 2,4). Mogu naime postići vječno spasenje oni koji bez vlastite krivnje ne znaju za Kristovo Evanđelje i za njegovu Crkvu, a ipak iskreno traže Boga te nastoje pod

utjecajem milosti djelima ispunjavati njegovu volju, koja se očituje u glasu savjesti" (LG 16,4).

Ovdje Sabor govori o svim nekršćanskim religijama samo s pozitivnog gledišta, što je u njima dobro i što usmjeruje na kršćanstvo. Bog nije daleko od onih koji ga traže *"u sjenama i utvarama"*, koji teže za jednim i živim Bogom kojega nesvjesno štiju. Svi oni koji bez svoje krivnje ne znaju za Krista i potrebu ucjepljenja na njega i Crkvu, mogu se spasiti ako vrše prirodne moralne zakone koji se kao Božja volja očituje po glasu savjesti. Za takvo vršenje moralnih zakona oni dobivaju pomoć milosti Božje iako ne primaju sakramente. Na to nas upućuje Sekretarijat za nekršćane: *"Nema, dakle, sumnje da postoji režim osobne milosti izvan Crkve i prije Crkve. Bog ima drugih putova da spasava duše izvan mlaza svjetlosti koja dolazi od objave spasenja, bez obzira na nesigurnost i diskusije kojih još ima među teolozima o kanalima kojima milost može doći pojedincima, kao i o naravi te milosti. Svakako je sigurno da Božji zahvat dohvaća ljude u samim životnim iskustvima i iskustvima savjesti, da je svaka Božja milost Kristova milost preko Crkve i da ona usmjeruje ljude kako bi se na kraju vremena našli među Božjim narodom"* (nav. dj. str. 11).

5. Ateisti: ne uviđaju ili odbacuju potrebu Boga

"Božanska providnost ne uskraćuje potrebnu pomoć za spasenje ni onima koji bez svoje krivnje još nisu došli do izričitog priznavanja Boga, a ipak nastoje provoditi pošten život, što se događa uz pomoć božanske milosti. Sve što je kod ljudi dobro i istinito Crkva poštuje kao pripremu za Radosnu vijest i kao dar Onoga koji rasvjetljuje svakog čovjeka da bi zadobio život" (LG 16, 5).

Sabor ovdje govori o ateistima koji su dobre volje. No što je s onima koji su nekoć pripadali određenoj vjerskoj zajednici a onda se izdvojili iz te zajed-

nice tvrdeći da nema Boga i da nema smisla vjerovati. Koliki su od naših katolika u prošlom ateističkom sustavu baš tako postupali! Što s njima? Papa Pavao VI. je u rujnu 1963. osnovao Sekretarijat za one koji ne vjeruju, za istraživanje uzroka ateizma, uspostavljanja dijaloga s nevjerujućima a koji žele biti sudgovorni za napredak čovječanstva. Taj Sekretarijat je izdao opće upute za dijalog s ateistima i marksistima. Dijalog nije polemiziranje ni *"obraćanje"*, nego otklanjanje predrasuda jednih protiv drugih, bolje upoznavanje istine i međusobno obogaćivanje. Za dijalog je potrebna stvarna ravnopravnost sugovornika, jer ucjenjivanje i nametanje ne može biti dijalog. Sabor priznaje da su i kršćani donekle krivi za pojavu ateizma, jer slabo poznaju osnovne vrednote svoje vjere ili zanemaruju ljudsku i zemaljsku domovinu čovjeka (usp. GS 19-21).

6. Misije kao pospješivanje spasenja

"Ljudi su ipak češće ishlapljivali u svojim mozganjima, zavedeni od Zloga, i zamjenjivali istinu koja je Bog za laž te više služili stvorenju nego Stvoritelju (usp. Rim 1,21.25). Neki su opet, živeći na ovome svijetu bez Boga i tako umirući, izloženi krajnjem očaju. Stoga Crkva revno nastoji razvijati misije da bi pospješila spasenje svih tih, sjećajući se naloga Gospodina, koji kaže: 'Propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju' (Mk 16,15)" (LG 16,6).

Prva Crkva potaknuta primjerom sv. Pavla nije čekala da se kršćanstvo potpuno sredi u Palestini pa da tek onda počne evangelizirati po svijetu. Ona je odmah pošla evangelizirati narode. Tako današnja Crkva poduzima misije na svim kontinentima svijeta. Misije su znak i dokaz ljubavi kršćana prema svim ljudima koji se žele uključiti u Božji plan spasenja po Kristu. Pojedini koji mirno žive bez Boga izloženi su krajnjem očaju. To je moderni čovjek koji unatoč svemu postignutom osjeća izvjesnu zasićenost i prazninu u samome sebi. Tom čovjeku Crkva svojim misijskim djelovanjem nudi Krista - radosnu vijest smisla, punine, nade i spasenje. Samo je pitanje da li čovjek prihvaća tu ponudu Krista.

Mato Miloš, OCD

PONOVNO KRENUTI OD KRISTA (1)

Središte povijesti je Isus Krist. Iskustvo proslave Velikog jubileja jest da je on bio susret u Kristu, s Kristom i po Kristu. Stoga je susret s Kristom i izvor snage za početak novoga milenija. Papa kao navjestitelj nade ponavlja s mnoštvom slušatelja na Pedeseticu: "Što nam je činiti braćo" (Dj 2,37). To se pitamo, kaže Papa, s optimizmom punim pouzdanja premda ne podcjenjujemo poteškoće. Ne zavodi nas zasigurno naivno očekivanje da pred velikim izazovima našega vremena može postojati magična formula. Neće nas spasiti formula već Osoba i sigurnost koju nam ona ulijeva: "Ja sam s vama!" U svom razmišljanju Papa nas nadalje vodi do Krista kojega nam valja uvijek iznova upoznavati, ljubiti i nasljedovati kako bi u njemu živjeli trojstveni život i s njime preobražavali povijest sve do njenog konačnog ispunjenja. Svaki vjernik mora razmatrati i uranjati u otajstvo Krista i Crkve. Ali Crkva je po svojoj naravi zajednica poslanja. Zato u njoj ne bi smio postojati pasivni, nego aktivni vjernik, vjernik sa zadatkom. Pastoralna zadaća Crkve je njeno poslanje. Ona po njemu ulazi u sve pore života i uprisutnjuje Krista u riječi i otajstvu te u svakom vremenu čita znakove vremena i u njima prepoznaje Kristovo djelovanje. Novi milenij samo će onda imati zamah ako se u njemu Crkva vrati izvornom pastoralu. Doduše, pastoral se nastavlja na onom izvornom, ali on mora biti obogaćen i suvremen. Očekuje nas dakle oduševljavajuće djelo obnovljenoga pastorala. To djelo mora zahvatiti sve. No po prvi puta vrlo konkretno Papa govori o, kako on kaže, nekim pastoralnim prioritetima, koji su u proslavi Jubileja i u razmišljanjima te godine došli do izražaja.

1. Poziv na svetost

Prije svega, govori Papa, bez oklijevanja kažem da perspektiva u koju treba smjestiti čitav pastoralni hod jest svetost. Nije li to možda bio konačni smisao jubilejskoga oprosta, kao posebne milosti koju Krist nudi kako bi se život svakoga kršćanina mogao očistiti i duboko obnoviti. Svetost je dakle hod u vremenu obnove koja je stalno prisutna u čovjeku u onom svjetlu kako to naučava II. vatikanski sabor. Ispovijedati Crkvu kao svetu znači pokazati njezino lice, lice Kristove zaručnice za koju se on predao radi toga da bi je posvetio. Zato je svaki kršćanin pozvan da bude lice Crkve. Volja Božja je naše posvećenje i stoga nema vjernika koji bi smio smatrati se vjernikom a ne razmišljati o pozivu na svetost kao i o načinu kako ostvarivati tu svetost. Ako je pastoralno djelovanje znak svetosti, to onda znači izraziti uvjerenje da je krst istinski ulaz u Božju svetost, da je prisutnost Duha Svetoga u životu kršćanina stvarnost, da je krsno obećanje stvarni savez, da je življenje krštenja življenje jedinstva s Bogom itd. Putovi svetosti su mnogostruki i upravo je ovaj Papa, proglašavajući toliki broj blaženika i svetaca, pokazao da se u svim okolnostima dade ostvariti volja Božja, odnosno živjeti kršćanske kreposti na herojski način. Dakle, svetost ne smije biti iznimka. Svi smo pozvani na svetost. Moramo, dakle, živjeti životom daleko kvalitetnijim nego li u prošlosti. Papa kaže da će svetost spojiti bogatstvo ponude upućeno svima i pomoći novim oblicima Crkvu kao ostvarenje Božjeg kraljevstva. /Br. 29-32/

Mr. Andrija Kopilović

Advent - vrijeme bdjenja

Možda će se netko upitati, (kao i ja kad sam razmišljao što bih napisao za početak ovogodišnjeg Adventa - Došašća), zašto nam Crkva u ovom vremenu nudi na razmatranje Božju riječ koja nam govori o potrebi bdjenja. Prisjetio sam se tada kako pred neke značajne događaje jedva mogu zaspati. Ili, probudim se puno ranije no inače. Kad čovjek nešto jako očekuje i želi, onda bdije. Božja riječ nas podsjeća s jedne strane na onaj prvi Advent. Tada su ljudi s nestrpljenjem iščekivali dolazak Mesije. Isusov dolazak na zemlju promijenio je tijek čovječanstva. On je došao na zemlju da spasi svijet, da otkupi čovjeka i osigura mu vječni život. Kao takav je najavljivan i zato je tako i toliko očekivan.

U Adventu mi se sjećamo tog iščekivanja, te čežnje. Mi se pripremamo za radosni događaj Isusovog rođenja. Zato nas Crkva potiče na bdjenje. Jedno od najljepših i najprivlačnijih bdjenja jeste ono jutarnje bdjenje. Divno nas na to potiče himan Jutarnje iz Časoslova naroda Božjega:

*Čuj, jasni glas odjekuje,
U tami nas opominje:
Oda sna sad se trgnite,
S nebesa Isus dolazi.*

*Nek duh se diže klonuli,
Nek praha više ne grli,
U visu nova zvijezda sja,
Od rana da nas ozdravlja.*

I sv. Pavao, u drugom čitanju prve nedjelje Adventa, budi nas riječima: "**Shvaćate ovaj čas: vrijeme je već da se oda sna prenemo jer nam je sada spasenje bliže nego kad povjerovamo. Noć poodmače, dan se približi! Odložimo dakle djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti** (Rim 13,11-12). A Matej evanđelista je zapisao Isusove riječi: "**Zato i vi budite pripravi, jer u čas kad i ne mislite Sin Čovječji dolazi**" (Mt 24,44).

I riječi himna i Božja riječ dovoljno nas potiču na bdjenje. To konkretno bdjenje možemo najbolje ostvariti tako da se kroz Advent ranije "trgnemo oda sna" i pođemo na MISE ZORNICE. Ima u tim misama neke posebne draži. To je normalno, jer kad god nešto činimo iz ljubavi prema Isusu, milina nam zahvaća srce.

MISE ZORNICE najbolja su priprava za Božić ali i najizvršniji način da već tada doživimo radost Božića, jer u svakoj sv. misi Gospodin nam dolazi ususret. Želi nas ispuniti milinom svoje blizine. Na misi mi "odlažemo djela tame" - kajanjem, a ako je potrebno i u sakramentu sv. ispovijedi. U svakoj sv. misi Isus doista "s nebesa dolazi". U svakoj sv. misi on "duh nam diže klonuli". U svakoj sv. misi oblačimo se u "oružje svjetlosti" i tako bivamo spremni za ONAJ ČAS kad će Isus ponovno doći. To će biti iznenada, baš kao što je bio iznenađen i njegov prvi dolazak. Zato valja bdjeti i biti pripravan, a doista nema ljepše pripreme za to doli po sv. misi a osobito po sv. pričesti.

Dakle, MISE ZORNICE su najbolja priprava za Božić, najljepše bdjenje i izvršna priprava za susret s Gospodinom ovdje na zemlji i u vječnosti.

Da je to istina, lako je iskusiti. Jednostavno, valja početi na Zornice. Obogatimo se tim divnim iskustvom!

A. A.

STALNI ĐAKON U BAČKOJ PALANCI

U subotu, 27. listopada u župi Bezgrešnog začeća BDM u Bačkoj Palanci subotički biskup Ivan Pénzes zaredio je za stalnog đakona Ivana Kisegija iz Čelareva pod sv. misom koju su uz njega suslavili među ostalima i bački dekan Stipan Bošnjak te upravitelj ove župe János Strikovits. Nakon đakonskog ređenja, prigodne propovijedi održali su o. Tadej Vojnović, franjevac iz Novog Sada i János Strikovits, župnik novosadske župe Imena Marijina, koji upravlja i župom u Bačkoj Palanci.

Veliki događaj

Svečanost ređenja bila je vrlo lijepo organizirana u divno okićenoj crkvi s vjernicima koji su pobožno pratili nesvakidašnji obred ređenja stalnog đakona. Nazočnost lijepog broja vjernika iz Bačke Palanke i okolnih mjesta, kao i Ivanovih prijatelja iz Novog Sada i Beograda, doista je bila prava podrška novom đakonu koji će nadalje obavljati vrlo odgovornu dužnost. Upravo stoga je na koncu sv. mise župnik Strikovits potaknuo okupljene vjernike da prihvate novoga đakona i da s njim surađuju kako bi se Kristova vjera mogla održati i u ovoj katoličkoj dijaspori Subotičke biskupije.

Novi đakon je na kraju sv. mise svima zahvalio na molitvama, a napose svojoj supruzi i djeci na podršci, kao i biskupu koji ga je zaredio.

Zamolili smo Ivana za kraći razgovor da pobliže upoznamo njega, njegov duhovni život te da podijeli s nama svoje viđenje svog novog zvanja.

Važna je zajednica

ZVONIK: *Kada je sazrela želja da postanete đakon?*

IVAN: Možda je stereotip, ali još kad sam bio mali želio sam biti svećenik, ali je ipak prevagnula želja da imam obitelj. To je vezano za naš životni put. Rođeni smo u Hrvatskoj, studirali smo u Novom Sadu, prije završetka studija smo se vjenčali (1979) i željeli smo ostati blizu da nastavimo studije. Ja sam se zaposlio u ciglani na elektroodržavanju. Vjersku zajednicu nismo poznavali, bili smo pasivni vjernici. Vlč. Antun Kopilović je važna ličnost u našem daljnjem životu. On je taj koji mi je dao do znanja da se samo kroz zajednicu može živjeti vjera. Upoznao nas je s pokretom "Djelo Marijino". Tu smo praktično doživjeli to zajedništvo.

Morali smo mijenjati naše planove zbog Božje volje

Shvatili smo i upoznali preko "Djela Marijina" da je moguće da postoji zajednica u kojoj se živi ideal - ljubav i to je pokrenulo čitavu našu obitelj. Svi smo se našli u tome - supruga i djeca i ja. I onda smo

pokušali sve to prenositi u našu zajednicu, uglavnom u Čelarevu jer tamo živimo a i manje smo u to vrijeme odlazili u Palanku. Vlč. Antuš mi je u početku predlagao da upišem Teološko-katehetski institut, a upoznao sam dosta ljudi i u pokretu "Djelo Marijino" koji su već studirali i preporučili mi da i ja upišem taj fakultet. Odluka da upišem taj fakultet vezana je i za činjenicu da sam ja rođen u Hrvatskoj jer su nam planovi bili da se jednog dana ipak vratimo u rodni kraj i da tamo budem kateheta. Ja sam intezivno počeo pripremati ispite. Taj naš put prema Čelarevu i put ovamo u ove krajeve - svi su se čudili otkud ljudi da putuju sa zapada na istok - je put Božji. Kad malo vratimo film unazad onda vidimo - Bog nas je htio tu, u ovo vrijeme i na ovom mjestu.

Jer, kada sam pred kraj studija, (bilo je to vrijeme bombardiranja Jugoslavije 1999. god.), zamolio p. Tadeja da mi da diplomski rad jer hoću što prije završiti i

otići u Hrvatsku, dugo je gledao u mene i rekao - Ja tebe tamo ne vidim. Ti trebaš biti ovdje, trebaš pripasti ovoj zajednici. Kada je p. Tadej to rekao, otišao sam kući i ispričao Ani razgovor s p. Tadejom i bili smo u velikoj dilemi. Međutim, meni se počeo odmotavati film i vidio sam taj put, shvatio sam da je to volja Božja. Da smo bilo gdje drugdje završili, ne bismo toliko snažno to osjetili. Na kraju smo shvatili da je to volja Božja i da u tom trenutku treba mijenjati naše planove, ali smo prihvatili to. Razgovarao sam nakon toga i sa svim mojim profesorima da čujem i njihovo mišljenje i svi su me podržali, svi su rekli da oni mene vide kao đakona. Zaista su me svi podržali i moj župnik Strikovits dao je prijedlog biskupu da budem đakon.

Ivan je rođen 12. veljače 1955. godine u Starim Jankovcima od oca Mije i majke Kate rođene Eredlji. Pučku školu pohađao je u Starim Jankovcima a srednju teh-

ničku, elektro struke u Vinkovcima. U Novom Sadu studira elektrotehniku. Od godine 1979. živi u braku s Anom Jozić u Čelarevu. Bog im je u braku podario kćerku Ivanu i sina Miju. Ivan radi u ciglani u Čelarevu na poslovima elektro održavanja. Godine 1996. upisao se na Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije, na kojem je diplomirao u studenom prošle godine.

Ivan neće svoju đakonsku službu raditi profesionalno, nego uz svoj posao u tvornici. On će poslije svršetka svog radnog vremena držati vjeronauk i obavljati druge đakonske dužnosti u Bačkoj Palanci kao i u nekoliko filijala ove župe.

Ivan je prvi Hrvat od, sada već, šest oženjenih, stalnih đakona Subotičke biskupije.

Supruga je najveća podrška

ZVONIK: *Kako žena stalnog đakona pomaže svom supru-*

ANA KISEGI: Uz moto našeg života, življenja ljubavi, postojali su i naši ljudski planovi, ali uvijek smo nastojali biti otvoreni Duhu Svetom za put koji će nam pokazati. To znači da smo imali određene želje ali smo pokušali oslušivati da čujemo što je ono pravo. To je značilo prihvaćanje tog puta koji se ukazao pred nama, to je značilo uključiti još mnogo više ljubavi za taj put

Ivanov i naravno sve ono što slijedi suprugu jednog đakona - prihvatiti sve ono što ide s tim i naravno s onim odgovorom biskupu - Jesam - spremna da ponese obiteljske terete djece i naših roditelja prema kojima imamo obaveze, spremna da ih nosim danas-sutra sama i sve što treba da mu pomognem na tom njegovom putu kao đakona, za život te zajednice, kao svaka supruga da budem iza leđa kao podrška i moralna i duhovna.

Župa s filijalama bez svećenika

ZVONIK: *Ivane, kako izgleda ukratko osobna karta župe Bačka Palanka?*

IVAN: Župa broji oko 3000 vjernika. Nakon odlaska žunika Antuna Kopilovića

nema župnika. Što planirate u pastoralnom životu i kako ćete to uskladiti s poslom?

IVAN: Nakon odlaska svećenika ja sam predavao djeci vjeronauk i pripremao ih za sakramente. Prošle godine smo imali krizmu - 33 krizmanika, to su djeca s kojima sam ja radio. Bilo mi je jako teško jer sam studirao i radio i držao vjeronauk. Moram reći da sam imao puno razumijevanje na poslu jer su svi znali o mom studiju. Onoga dana kad sam upisao teološki fakultet ja sam svima na poslu rekao jer sredina je takva da tek kada hrabro kažete istinu, kad ne tajite ništa, onda nemate problema. Moj život dok sam studirao bio je: posao - studij (predavanje: subota i nedjelja) - petkom sam poslijepodne predavao vjeronauk. Svi su znali da Ivan ide predavati vjeronauk i uopće nije bilo problema da malo ranije odem s posla. Ni sad ih nemam. Oni znaju da sam ja zaređen za đakona i da ću imati dodatnih obaveza. Ja sam u zajednici u Bačkoj Palanci već tri godine i prihvatili su me i djeca i roditelji. Zajednica je puno molila za mene u Palanci - Kruničarsko društvo.

Planovi? Planovi su da se posvetim zajednici koliko mogu. Najveća želja mi je

da animiram mlade, da ih pokrenem jer postoji jedna praznina. Ima jedna generacija koja je tu i poslije nje nema ništa. Najviše ću raditi s mladima. Pokušat ću više oživjeti tu zajednicu, iako moram reći da ona i sada živi.

Počeo sam i karitativno raditi. Moj kolega s fakulteta Stanko Vojtas iz Novog Sada ponudio je da počnem karitativno raditi barem u Bačkoj Palanci. Prihvatio sam se toga ali je bilo i malo zastoja zbog priprema u kojima sam bio. Nastojat ću oživiti karitativni rad. Obilazio sam starije ljude i polako ću i njih kao đakon obilaziti. To mi je jedan od prioritetnih ciljeva, da obilazim starije i bolesne ljude.

Vjeronauk i crkveni i školski

IVAN: Trenutno pripremam 20-tak krizmanika, imam 4 prvopričesnika, a u školi se na vjeronauk upisalo po 3 djece u prvom razredu osnovne i srednje škole.

ZVONIK: Bez suradnika ni đakon neće moći...

IVAN: Želio bih iskoristiti prigodu i zahvaliti svima koji su na bilo koji način pomogli da se tako lijepo organizira ređenje u Bačkoj Palanci, bilo novčanim priložima ili svojim radom na uređenju i kićenju crkve. Hvala pjevačima i kantoru **Janiki Mesarošu** koji su uzveličali moje slavlje, a moja posebna zahvalnost ide najprije **biskupu Ivanu** po čijim sam rukama postao đakon, **preč. Andriji Kopiloviću** koji me podržavao svo vrijeme i kao profesor ali i kao ceremonijar svečanog čina ređenja. Zahvaljujem i mojim propovjednicima **p. Tadeju Vojnoviću** i **vlč. Jánosu Strikovitsu**.

Računam na pomoć svih vjernika jer sam čovjek ne može mnogo učiniti.

ZVONIK: Hvala za iskreno svjedočenje kako volja Božja mijenja naše ljudske planove a Vama, Ivane, i Vašoj obitelji, želimo Božji blagoslov u daljnjem radu.

Priredila: K. Č.

u Futog, župa ostaje bez župnika. Ima četiri filijale: Čelarevo, Obrovac, Gajdobra i Mladenovo. Crkva u Gajdobri posvećena je sv. Martinu i tamo će biti proštenje 11. studenog. Teško je bez svećenika jer se sv. mise samo za veće blagdane služe a ja ću biti pomoć ljudima u sakramentima koje mogu podijeliti.

Planovi u župnoj zajednici Zajednica je puno molila za mene

ZVONIK: Župa već nekoliko godina

ĐAKON JE ISKAZANA LJUBAV ISUSA KRISTA ZAJEDNICI

(iz propovijedi p. Tadeja Vojnovića)

Kao da smo duhom preneseni u apostolsko doba i u prvu kršćansku zajednicu, u trenutak kada apostoli na mladićima, koje je zajednica prepoznala da joj služe, polaže ruke moleći nad njima. To se upravo ovoga časa dogodilo - naš otac biskup koji ima puninu sakramenta reda, kao nasljednik apostola u crkvi Božjoj, položio je svoje ruke na mladića, brata našega Ivana, da mu podijeli sakrament reda đakonata a ono što se dogodilo po polaganju njegovih ruku jest silazak Duha Svetoga i on je u duši svojoj obilježen kao službenik Božji, kao poslužitelj Crkve Božje. Riječ đakon je grčka riječ, dolazi od glagola i imenice diakonija - diakoneo a znači služiti, posluživati. Možda nam se to čini malo, jer mi smo naučeni možda razmišljati u drugim kategorijama: onaj koji služi je niži, je manji. Međutim, Isus Krist za sebe kaže da nije došao da njemu služe nego da On služi./.../

Što je đakon? Đakon je poslužitelj Crkve Božje. On je za to osposobljen sakramentom Reda. On to ne čini na svoju ruku. On ima poslanje apostolskog nasljednika i biskupa i upravo snagom poslanja i snagom sakramenta Reda, Isus Krist među vama služi. On će uzeti njegove ruke i služiti zajednici koju ljubi. On će njegovim nogama prolaziti ovom župom i donositi okrepu, radost i Božju riječ. Isus Krist će po njemu sve vas ljubiti, navješćivati vam riječ. U sakramentu krštenja koje će po njemu činiti, rađat će se nova djeca, sinovi i kćeri Božji za kraljevstvo Božje. I zato je danas dan radosti jer službenici Crkve dar su Crkvi. I danas se radujemo što je Gospodin Isus Krist po rukama našeg oca biskupa podario Crkvu novim službenikom da u toj Crkvi svjedoči, da u toj Crkvi naviješta riječ Božju, da pohađa i krijepi bolesne i umorne, da se brine za siromašne i potrebne, da bude svjedok ljubavi dvoje mladih kada ulaze sakramentom ženidbe u svoje zajedništvo a i da doprati do groba pokojnu braću i sestre slaveći sa zajednicom vazmeno otajstvo i navješćujući uskrsnuće mrtvih. To je đakon. Đakon je dar, đakon je iskazana ljubav Isusa Krista zajednici a po sakramentu Isus Krist ga tako sebi pridružuje da upravo kroz njega i po njemu on sam vrši svoju ljubav i svoje služenje u zajednici. A sve vas molim: pomozite mladog đakona, ljubite ga i pomažite mu, jačajte ga i krijepite, potičite ga i volite ga. Učinite da doista izvrši svoje poslanje koje je primio po sakramentu đakonata da vjeran Isusu Kristu, da vjeran Crkvi živi i živi ljubav. Da bude pravi svjedok za Isusa Krista. Pomozite mu da može svoje poslanje izvršiti. Šaljite svoju djecu koju treba poučavati, sami nastojte dolaziti da vas uvijek bude kao sada, da budete spremni i otvoreni za Riječ Isusovu koju On preko njega govori. Kao što je crkveni službenik dar Crkvi i zajednici, tako se kaže u narodu, kad Bog neku zajednicu želi kazniti, tada joj daje loše službenike ili joj oduzima službenike. Budimo zahvalni na daru. Budimo pravi suradnici u vjeri, da doista ova crkva koja se sabire ovdje na ovom mjestu napreduje i raste jer ima đakona. Jer Isus Krist biva prisutan i po njemu djeluje, po njemu nas jača i po njemu nas ljubi. Amen.

Piše: dr. Tadej Vojnović

Rastvore se ustave nebeske

Kako se dogodio opći potop? Gdje se to sve zbilo? Radi li se o globalnoj kataklizmi ili se sve dogodilo na određenom, samo na nekom užem području ove naše zemaljske kugle? Sve su to pitanja koja se pred nas postavljaju, tim više što se i današnji znanstvenici bave tim problemom. Čuli smo i čitali da su pronađeni ostaci Noine lađe?! Koliko nam Biblija o svemu tome daje podataka?

Ljepota i bogatstvo različitosti

Predaja o potopu, kako je došla do nas, složena je iz dva izvora. Bibličari ih zovu J izvor (Jahvistička predaja jer Boga zove njegovim imenom: Jahve) i P izvor (Priester, tj. svećenik, budući da se ovaj izvor pripisuje svećeničkoj redakciji). Ova oba izvještaja (J i P) sadržavaju izvještaj o potopu (jasno svaki na svoj način, kako ćemo to uskoro vidjeti!) pa da se oba sačuvaju, redaktori (tj. oni koji su uređivali i prepisivali u davnini tekst) su ih spojili u jedno. Spojili su ih tako da se oba poput pletenice isprepliću kroz čitav današnji tekst te oba izvora prožimlju čitav izvještaj. Da bismo ih lakše uočili, iako ćemo na njih i upozoriti, donosimo neke razlike među njima:

1. jezična, npr. nazivanje Boga "Jahve" (J), odnosno "Elohim" (P).

2. izvor P pruža točno datiranje a izvor J to čini samo otprilike. Tako P točno utvrđuje dan početaka i kraja potopa (usp. 7,11 i 8,5). On daje i točne podatke za pojedine stadije potopa, podatke o životu Noe, a pruža i točne podatke o mjerama lađe.

3. tu je izvor suprotnosti koje zapažamo u današnjem tekstu: J od svih čistih životinja koje ulaze u lađu ima po 7 pari a od nečistih po 1 par (7,2); dok je u izvoru P to samo 1 par od svih živih bića (usp. 6,19; 7,15). Kod J nakon 7 dana padne kiša i padala je 40 dana i 40 noći (7,4), a kod P vode su se penjale 150 dana (7,24) i opadale 150 dana (8,3).

4. P je posve sačuvan, kod J nedostaje navještaj potopa, naredba o gradnji lađe i napuštanju lađe. Nasuprot tome J je bogatiji od P te ima: slanje golubice (8,6-12) i prinos žrtve spašenika (8,20-21). P jače naglašava u završnom dijelu (9,1-17): blagoslov i savez s Noom i više je teologiziran. Usprkos razlikama i suprotnostima redaktori su od oba izvještaja napravili temeljit prikaz koji svjedoči o potopu.

Izvanizraelski izvještaj o potopu

Izvještaj o potopu je dio izvještaja o stvaranju pa je tako i raširen po svijetu i izvan granica izraelske predaje. On je dio opće kulturne tradicije čovječanstva i općeg iskustva ljudi prapovijesti. Poznat

nam je sumersko-babilonski *Ep o stvaranju "Enuma eliš" ("Kada gore")*. Ovdje bih posebno napomenuo sumersko-babilonski *Ep o Gilgamešu* ("Sve je vidio on, gospodar zemlje") koji je bio uručki kralj. Ep o Gilgamešu nije potpun.

Sačuvalo nam se samo 12 ploča. Nas posebno zanima 11. ploča ovog majstorskog sumersko-babilonskog književnog djela. Kako bismo što bolje uočili činjenicu usmenog života Biblije u predajama naroda donosimo ovdje odlomke 11. ploče:

"Tada bogovi odlučiše da pošalju potop...

Ti čovječe... sagradi drvenu kuću... podigni je u lađu...

Donesi u lađu životno sjeme svake vrste...

Odmah sagradi lađu...

Dužina neka bude srazmjerna širini!

Spusti je u slatkovodno more i pokrij krovom!

.....

Otišao sam do slatkovodnog mora, pribavio drvu i smolu, napravio plan lađe i nacrtao ga.

Svi moji, jaki i slabi, latiše se posla.

.....

Cijelu svoju obitelj i najbližu rodbinu ukrcao sam u lađu.

Veliku stoku i male životinje dognao sam u nju.

.....

Bog mi je dao određen rok:

'Uvečer, kad vladari tame puste strahovitu kišu, uđi u lađu i zatvori vrata!'

Gledao sam nevrijeme, bilo je strašno!

Ušao sam u lađu i zatvorio vrata.

.....

Svjetlost se pretvorila u tamu.

Južni vjetar je tutnjao, vode su bučeći hujale i već dostigle planine, sručile se na sve ljude.

Brat brata više nije prepoznavao...

.....

Kad nastade sedmi dan, uzeh goluba i pustih ga.

Golub ode i opet se vrati... Uzeh lastavicu ...

Uzeh gavrana i pustih ga

Kad su Izraelci došli u babilonsko sužanjstvo tu su se susreli s *Epom o Gilgamešu*. Upravo zahvaljujući njemu u biblijski je tekst ušlo Noino slanje gavrana i na neki način poremetilo slanje golubice.

Današnja istraživanja

Od brojnih suvremenih istraživanja i mnogih pisanja o Noinoj lađi i njezinim ostacima na snježnom Araratu (kojega spominje biblijski izvještaj) ovdje bih iznio najnovija istraživanja o samoj činjenici općeg potopa. Eminentni geolozi William Ryan i Walter Pitman ispitivali su morsko dno u Crnom moru i zaključili da je u nje-

mu u nedavnoj geološkoj prošlosti došlo do velikog i brzog porasta razine vode. Na mnogim plićim dijelovima današnjega morskoga dna našli su duboko usječene riječne doline. Obalni sedimenti nađeni su na dubinama od 93 do 122 metra. Na temelju određivanja starosti sedimenata zaključili su da je prije 9500 godina na području današnjeg Crnog mora bilo slatkovodno jezero čija je razina vode bila oko 120 m niža od današnje razine mora. Razina svjetskog mora bila je oko 50 m niža od današnjega, što je važno, Bosporski tjesnac tada još nije postojao. Prije oko 7550 godina (to je 5600 godina prije Krista) razina vode u tom slatkovodnom jezeru se spustila još niže (oko 150 m ispod današnje razine) dok je razina svjetskog mora porasla za 25 m. Razina svjetskog mora sve je više rasla otapanjem velikih ledenih površina sjeverne zemljine polukugle. Daljnjim porastom svjetskog mora došlo je oko 5600. godine do prelijevanja voda Sredozemnog mora u slatkovodno jezero koje je bilo na području današnjeg Crnog mora i do stvaranja Bosporskog tjesnaca. Tako je nastalo Crno more slično današnjem a plodna su nizinska područja naglo poplavljena. Probijanje Bospora bio je katastrofalni događaj i nije čudo što se ondašnjim stanovnicima činio kao svjetska kataklizma (a ne bi se drugačije dojmio niti na nas danas!).

Dvojica gore spomenutih geologa napisali su i izdali 1998. godine knjigu "Noin potop" u kojoj su potanko opisali svoja istraživanja. Ovo iskustvo potopa počelo se tada usmenim putem prenositi i pripovijedati kroz naraštaje. Dvije su takve predaje živjele u Izraelu, zatim je jedna zapisana u Babilonu a nalazimo je i kod drugih naroda.

Prema ovim bi rezultatima istraživanja mogli ustvrditi: 1. biblijski je izvještaj o općem potopu (premda se odnosi na prapovijest) točan i 2. premda se radilo o velikoj kataklizmi vodene stihije, potop se dogodio samo na jednom dijelu zemlje (bio je ograničen a ne opći) ali se suvremenicima upravo zbog golemih dimenzija činio općim (a tome je doprinijelo i pripovijedanje o njemu kroz povijest koje je bilo sklono u njemu vidjeti opći potop!).

(U sljedećem nastavku: Samo Noa ostade)

Uređuju: Vladimir Sedlak i Marijan Ostrogonac

Iz života sjemeništaraca

Obljetnica posvete katedrale i otvaranje izložbe

Svetkovina obljetnice posvete katedrale, slavi se 14. listopada, blagdan je cijele biskupije te se po svim crkvama služe prigodne sv. mise. I mi smo sudjelovali na svečanoj pontifikalnoj sv. misi koju je u predvodio naš subotički biskup **mons. Ivan Pénczes**. U okviru obljetnice posvete katedrale ove godine priređena je izložba slika o subotičkim crkvama. Slike je izlagala **prof. Veronka Matlari**. Prigodni govor za izložbu održao je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, a nastupio je i sjemenišni zbor "Schola cantorum Paulinum" s nekoliko pjesama i instrumentalnih točaka.

Proštenje sv. Terezije Avilske

Blagdan sv. Terezije Avilske, zaštitnice subotičke katedrale i grada Subotice, slavimo 15. listopada. Taj se dan nekada slavio na razini cijeloga grada, sa svim članovima gradske uprave i s članovima svih institucija. U novije vrijeme, vjernici grada okupljaju se na svečanu sv. misu i na prigodnu propovijed. Ove godine u odsutnosti našega biskupa svečanu sv. misu predvodio je katedralni župnik uz koncelebriranje subotičkih župnika. Kao na proslavi posvete katedrale tako smo i na samo proštenje, mi, sjemeništarci aktivno sudjelovali.

Posjet grupe Donauschwabena

Suboticu su 31. listopada posjetili (jednim autobusom) Nijemci, podrijetlom s teritorija naše biskupije. Najveći dio ovih gostiju, od kako su otišli iz rodnog kraja, do sada nisu mogli dolaziti ovdje u posjet. Ova grupa gostiju najprije je pohodila katedralu-baziliku, a zatim su posjetili biskupiju, sjemenište Paulinum i biskupijski muzej. U poslijepodnevnom satima, u crkvi sv. Jurja, sv. misu na njihovom maternjem jeziku održao je rektor sjemeništa **mons. Josip Mioč** uz asistiranje sjemeništaraca.

Svi sveti

Svi sveti, jedna su od pet zapovijedanih svetkovina. Toga dana u našoj gimnaziji nema nastave. Ukoliko ova svetkovina pada na kraju tjedna, onda sjemeništarci idu svojim kućama, povodom blagdana, te imaju mogućnost na Dušni dan pohoditi grobove svojih pokojnika. Ove godine, budući da su Svi sveti pali na četvrtak, nismo išli svojim kućama, nego smo sudjelovali na svečanim svetim misama u našoj katedrali, te u poslijepodnevnom satima pohodili obližnja subotička groblja.

Zimska rekreacija

Zima se bliži. Dani su svakim danom sve kraći, a studeni vjetrovi pušu najavljujući hladnu zimu. Prošlo je lijepo vrijeme i više se ne mogu igrati sportovi koji zahtijevaju vanjske terene. Od 8. studenog ponovno smo krenuli na uobičajene vježbe i sportske aktivnosti u obližnji rekreacioni centar "Aikido". Zahvaljujemo samoupravi grada i gosp. **Rudolfu Molnaru**, vlasniku centra i našem animatoru vježbi **Ivici Kujundžiću**, koji već par godina žrtvuju svoje vrijeme za naše zdravlje.

Prva klasifikacija

Prošla su puna dva mjeseca od početka školske godine. Novi učenici privikli su se na nastavnike i profesore, a ocjene pokazuju cjelokupni rad u proteklom razdoblju. U subotu 10. studenog u našoj školi je održana sjednica Nastavničkog zbora povodom prve klasifikacije. Iako je ova klasifikacija više informativnog karaktera, ona ujedno služi da nam ukaže kojim smjernicama trebamo dalje raditi, te nas potiče za bolje zalaganje i veći trud.

Poklon-knjige

Književni krug iz Splita, na temelju preporuke **akademika dr. Mirka Tomasovića**, poslao nam je nekoliko najnovijih izdanja knjiga o značajnom hrvatskom piscu Marku Maruliću. Akademik **Tomasović** je ove godine u proljeće, na poziv Hrvatskog akademskog društva, održao predavanje u HKC "Bunjevačko kolo" o Marku Maruliću, a zatim je posjetio našu školu i naše sjemenište. Tada nam je obećao da će nam poslati posebna izdanja prilikom 500. obljetnice objavljivanja Marka Marulića. Književnom krugu i akademiku **Tomasoviću** velika hvala za ovaj vrijedni dar.

Marulićeva nadgrobna ploča (motiv sa darovnice sjemeništu)

Himan svih svetih

Isuse Kriste, svjetlo svega neba,
Živote svetih, nado svojih vjernih,
Hvalbenu ovu molitvenu žrtvu
Primi milostiv.

Nek nebo cijelo ori hvalospjevom,
Zbor sviju svetih tebi hvalu pjeva,
Anđeli s njima natječu se vijekom
Slaveći tebe.

Zagovor moćni naše Odvjetnice,
Molitva vjerna zbora sviju svetih,
Neka nam prosi tvoje oprostjenje,
Isuse Kriste.

Putem života ti nas, Kriste, vodi,
Blaženstvu vječnom daj da prispijemo,
U dom nas Očev, Sine Božji zovi
Živjeti s tobom.

Kotorski biskup posjetio Paulinum

I ove godine nas je obradovao posjet kotorskog biskupa, **mons. Ilije Janjića**, koji već nekoliko godina ima svoje kandidate u našem sjemeništu. Veoma smo mu zahvalni što je našao malo vremena i posvetio ga našem sjemeništu. **Mons. Janjić** je predvodio večernje misno slavlje u sjemenišnoj kapelici uz koncelebraciju rektora **mons. Josipa Mioča** i prefekta v.lč. **Attile Zseléra**. U svojoj propovijedi biskup **Janjić** je istakao važnost razvoja kako duhovnog tako i tjelesnog, i rada koji je potreban radi što bolje pripreme za naše buduće zvanje. Ovaj posjet je još jedan znak dobre suradnje dviju biskupija (Subotičke i Kotorske) koje, kako je g. rektor u svom pozdravu napomenuo, "ove godine slave 40. obljetnicu prijateljstva." Nakon sv. mise uz pjesmu smo ispratili dragog nam biskupa poželjevši mu da ga na putu prati blagoslov Božji.

R. T.

Uređuje: Katarina Čeliković

Kad će već Božić?

Kad dobijete "Zvonik" u ruke još neće biti DOŠAŠĆE - vrijeme pripreve za Božić. Ali, mnogi već pitaju kad će Božić - jedva čekamo. Do tada ima još puno lijepih dana i prilika za nas da se popravimo, da uredimo naše unutarne stanove. Moramo do Božića postati puno bolji nego što smo sada. Na to nas upozorava Isusov preteča Ivan Krstitelj.

Za došašće je dobro napraviti mali kalendar od toliko dana koliko je potrebno do Božića i svaki dan upisati što si dobro svojim ukućanima ili prijateljima u školi učinio. Kad počne DOŠAŠĆE ili ADVENT načinite sa svojom mamom ili sami adventski vijenčić i svake nedjelje palite svijeće na njemu. Svjetlo razgони mrak! Mrak je grijeh a svjetlo predstavlja istinu, Isusa koji će se roditi u našim srcima. Još ima vremena, pripremimo se.

Prvaci, jeste li već naučili nešto na školskom vjeronauku? Nacrtajte nam kako vi vidite dobrog Boga.

U iščekivanju svjetla s vama nestrpljivo čeka rođenje Isusovo

Zvončica

ZVONČICI NA MISI

18. 11. - 33. NEDJ. KROZ GODINU

Lk 21,5-19

Isus nam u obećava da će biti s nama i da ćemo biti sigurni i u vrijeme ratova i drugih teškoća ako budemo do kraja vjerni Bogu.

25. 11. - KRIST, KRALJ SVEGA STVORENJA

Lk 23,35-43

Krist je pravi kralj, ali ne onaj koji samo nosi zlatnu krunu. On je i na križu kralj. Kad su ga ljudi na križ razapeli, on je obećao razbojniku koji se pokajao da će doći u raj - a to može samo pravi kralj.

2. 12. - 1. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Mt 24,37-44

Mi ne znamo kada će Isus doći po nas zato nas opominje da budemo uvijek spremni. To znači da moramo biti svaki dan dobri da bi nas Gospodin poveo u raj kada dođe.

9. 12. - 2. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Mt 3,1-12

Prije nego je Isus počeo javno ljudima govoriti o sebi, pojavio se njegov PRETEČA - IVAN KRSTITELJ. On je ovako govorio o Isusu:

Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!

MI MISIONARI

Uoči misijske nedjelje mi smo u župi sv. Jurja u Subotici razgovarali na vjeronauku o misijama i misionarima. Ali smo postavili i pitanje: Što mi možemo učiniti da ljudi oko nas upoznaju i prihvate Isusa?

Evo i nekih odgovora:

- Ja bih drugima pričala dobre i lijepe stvari o Isusu, i dovela bih ih na vjeronauk i u crkvu. (Maja, 4. r.)
- Mogu se kroz molitvu obratiti Isusu i zamoliti ga da on sebi privuče sve ljude. (Petar, 5. r.)
- Pričao bih drugima o Isusu i pomagao im. Tako bi lakše shvatili da im je Isus potreban. (Antonio, 4. r.)
- Pričala bih drugima o Isusu sve što znam, a pozvala bih ih i u crkvu. Tamo mogu čuti i ono što ja još ne znam. (Mona, 4. r.)
- Svojim prijateljima ću pričati o Isusu i pozvat ću ih na vjeronauk i u crkvu. (Dalibor i Dejan, ministranti, 4. r. i Marko, 5. r.)

MAJCI U SPOMEN

Molitva za majku u povodu 1. godišnjice smrti

*Ni hiljadu ljiljana bilnih
što tebi majko bi dala
ni hiljadu ruža crvenih
ne bi bilo dosta
tebi za hvala*

*Ni suze što padaju vruće
ne mogu utišati srce moje
za tobom majko plakat ću vječno
i moliti Boga za spasenje tvoje*

*Da znam svirati harfe i pisati rime
ne bi opivala tvoje drago ime
za noći neprospavane i sve što si mi dala
majko voljena od srca mnogo ti hvala*

*Nisam ti možda nikada rekla koliko te volim
oprosti mi majko za nepravde moje
ali tvoj dragi lik i ime
vječno će živiti tvoje.*

Hermina Malković, Sombor

Malo se šalimo

ISPIT IZ MATEMATIKE

- Kad bi trebala podijeliti tortu s još tri djevojčice, što bi napravila?
- Razrezala bih je na četiri dijela.
- Izvrsno! A ako ti dođu četiri djevojčice, što bi učinila?
- Sakrila bih tortu!

BEZ SRCA SU

- Zašto kosturi plaše ljude?
- Zato što su bez srca!

GUBIMO DESNO KRILO

Navijači u avionu gledaju nogomet-

nu utakmicu na TV. Dolazi stjuardesa:

- Pozor! Zapovjednik moli da se ne uzrujavate, ali izgubit ćemo desno krilo...

- Kako da se ne uzrujavamo - odgovara jedan navijač - sad moramo igrati s deset igrača!

NEMA PRIJATELJA

Upravnik zatvora sažaljivo pita zatvorenika:

- Primijetio sam da ti nitko ne dolazi u posjetu. Zar je moguće da nemaš ni jednog prijatelja?

- O, imam ih puno, ali svi su ovdje!

PAPIN DAN NA BIKOVU

Vjerski život u našoj maloj župnoj zajednici je vrlo bogat i raznovrstan. Djeca u lijepom broju dolaze na nedjeljne sv. mise i na vjeronauk. Djeca i mladi na misi čitaju, pjevaju a prije sv. mise mole krunicu.

Ove godine 28. listopada proslavili smo Papin dan u svečano okićenoj crkvi koju je kao i uvijek aranžirala naša skromna i puna ideja vjeroučiteljica teta Nada. Ja sam gromkim glasom recitirala recitaciju koju mi je sastavio naš župnik Julije.

PAPI IVANU PAVLU II

Stare su ti i drhtave ruke,
umorno ti tijelo,
preko tvojih leđa
kotrlja se veliko životno djelo.
Al ništa ne briše
vedrinu iz očiju tvojih
kamo god stigao
svud si ljude na noge digao.
Samo mir i ljubav
iz dubine duše siješ

nikad se ne ljutiš
već na svakog
milosrdnim srcem smiješ.
Bog ti samo može
hrabrosti još više dati
na tu se nakanu mole
upravo svi bački Hrvati.
Moli se i ti za sav narod Božji
neka se već jednom
Kristu Bogu u ovčinjak vrati.

Meni je pripala čast da u ime sve djece naše župe recitiram ove stihove u čast sv. Oca. Župnik Julije je lijepo propovijedao o Papi a moja najveća želja je da ja i moje drugarice zajedno s tetom Nadom odem u vječni grad Rim i da tamo uživo vidimo Svetoga Oca.

*Sanja Galfi,
5. raz.*

Povežite crtama koje će dijete dobiti koji dar od sv. Nikole!

Jeste li znali

- * 22. studenog (novembra) je
SV. CECILJA - zaštitnica crkvenog pjevanja
- * 25. studenog je
nedjelja KRISTA - KRALJA
SVEGA STVORENJA
- * 30. studenog je
ANDRIJA, apostol
- * 2. prosinca (decembra)
počinje vrijeme DOŠAŠĆA
- * 6. prosinca je
SV. NIKOLA, biskup
- * 13. prosinca je
SV. LUCIJA

ZORNICE

U vrijeme došašća omiljene su mise zornice koje se služe u mnogim našim crkvama. One počinju dok je još mrak i za njih je potrebna žrtvica - djeca često idu prije škole na sv. misu. To je vrlo lijepa priprava za Božić.

Uključite se i vi u zornice ako ih ima u vašoj crkvi, vidjet ćete kako je to lijepo.

NAGRAĐENI ZVONČIĆI

Da, dobro ste odgovorili - Papin dan smo proslavili 28. listopada. Oni koji su imali sreće dobili su lijepe nagrade a za Božić obećajemo još mnogo ljepše a bit će i interesantnih, prekrasnih BETLEHEMA!

Nagrađeni Zvončići su:

1. Marko Zec, Sonta - kasete I. festivala bunjevački pisama
2. Iva Bačić, Subotica - ruksak
3. Amalija Knezi, Svetozar Miletić - krunica
4. Jelena Pejić Tukuljac, Ljutovo - medaljon BDM u srcu
5. Darko Čurčić, Vajska - figura nogometaša od alabastera
6. Jelena Kujundžić, Skerlićeva 5, Subotica - anđeo
7. Klara Dulić, Đurđin - flomasteri i bojanka
8. Barbara Kujundžić, Subotica - komplet drvenih bojica
9. Ana Hodak, Šid - knjiga "Šokačke radosti i tuge"
10. Dragica Gavrić, Zemun - džepni kalendar 2002.
11. Vesna i Jasmina Milenković, G. Verušić, Subotica - bojanke

Ako se želite s nama igrati, brzo napišite točan odgovor i pošaljite na našu adresu najkasnije do 9. prosinca: Uredništvo Zvonika, I. Milutinovića 52, 24000 Subotica.

KUPON "ZVONIKA" br. 11/2001.

Isusov preteča zove se:

Ime i prezime:

Adresa:

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor i Ljubica

Bog mladi!

Vjerujem da vam se svakodnevica, rutina, monotonija već poodavno uvukla pod kožu, te da je svaki napor da se ona izbjegne i odveć težak i naporan. Upravo se nalazimo u periodu kada se sve, ili tako barem izgleda, nalazi na polovini ili se bar bliži polovini (školska godina, itd.), uz sve to bilo kakva vrsta kreativnosti svedena je na minimum, a napor da se monotonija razbije bilo kakvim zanimljivim sadržajem unaprijed je osuđena na propast. U takvom jednom ozračju koje nije svojstveno samo za pojedinca već za određenu grupu ljudi, našli smo se ovoga puta i mi - mladi koji uređujemo ove stranice za vas. Da bi se izborili s ovom nemani današnjice potrebna je izvjesna doza dovitljivosti - snazi tu nema mjesta. Dijagnosticiranje iste je vrlo lako: počinje s blagim umorom, odsustvom volje za rad, pretjeranom dozom pospanosti i nadasve sumornim pogledom fokusiranim u jednu točku... Lijek još uvijek nije pronađen, premda se znanstvenici u tom pogledu zdušno zalažu. Još uvijek se zainteresirani liječe narodnim receptom koji preporuča mnogo smijeha, druženja, prijatne glazbe, te molitve i vjere... Kronično oboljelim slučajevima preporuča se dugotrajan boravak na svježem zraku te izlaganje sunčevim zracima...

Sve se ipak da trajno izliječiti vedrim pogledom na svijet i optimizmom, tako uostalom mi kršćani i trebamo promatrati stvari. Radosnog čovjeka svatko rado prima, a Bogu su on ili ona osobito mili.

Stoga i teškoće sa kojima se nalazimo na ovom putu kreativnog rada nisu velike a naša je zadaća da i sebi, a ponajviše vama razbijemo dosadne sate sadržajem stranica mladih, da li ćemo u tome uspjeti vi ćete procijeniti.

Voli vas

Marina

Subotica

TRIBINA MLADIH

NAJVREDNIJA KOCKICA MOZAIKA

Naša tribina održana u nedjelju 21. listopada u Katoličkom krugu, ovoga puta izgledala je malo drukčije nego obično. Umjesto da ugostimo predavača, kao što smo već navikli, imali smo prilike pogledati dokumentarni film o životu i radu Majke Terezije u Indiji i drugim siromašnim zemljama. Tema je bila prigodna, s obzirom da je tada bio misijski tjedan, a tko je bio strasniji i požrtvovniji misionar od Majke Tereze? Sigurna sam da se ovaj film pažljivim gledateljima osobito dojmio ili nas je bar ponukao na razmišljanje. Jer u današnjoj "bezdušnoj civilizaciji" Majka Tereza je bila, istina, samo mala, ali važna kockica velikog mozaika ka boljem, koja je itekako činila razliku od ostalih. I baš zato bi bilo dobro malo se više potruditi, ugledavši se na nju, jer i jedan čovjek nešto znači.

Kada bismo svi otklopili svoje "svijeće" i tako dopustili da zasvijetle svima, zacijelo bismo odagnali svu tamu i mrak koji nas okružuju.

Biserka J.

TRIBINA MLADIH

18. 11. u 19 sati

KATOLIČKI KRUG u Subotici

Tema: Živjeti za druge

Predavač: Đurica Pardon,
župnik iz Batine

MISA MLADIH ZA MIR

7. 12. u 20 sati

u crkvi Isusovog Uskrsnuća
u Subotici

VJERONAUKE ZA STUDENTE I MLADE RADNIKE

29. 11. i 13. 12. 2001. u 20 sati
u župi sv. Roka u Subotici

MATERICE

Zašto se Materice slave?

U vrijeme pripreme za Božić među bunjevačkim običajima se naročito ističu Materice. Materice se slave treće nedjelje Došašća a najviše su ih čestitala dica. Za svoju čestitku dica su uvijek dobijala poklone: maramicu, jabuke, orasa. U jabuku je bio običaj staviti nekoliko novčića. Kod Bunjevaca, Materice su obiteljski blagdan koji se uvijek proslavlja i dugo pamti jer je to i "čelo Božića".

Ljubica

VJERONAUKE U ŽUPI ISUSOVA USKRSNUĆA

MLADI RAZMIŠLJALI O POZIVU

Mladi ove župe se redovito skupljaju svake nedjelje u 19 sati na omladinski vjeronauk. Teme na vjeronauku su različite. Prve dvije nedjelje su teme iz Biblije, treće nedjelje odlazimo na Tribinu mladih, a četvrte nedjelje su teme po izboru mladih.

U nedjelju 14. listopada naša gošća je bila **s. Blaženka Rudić**, dominikanka, a govorila je na temu: **POZIV**. Tema je bila zanimljivo postavljena: zove nas Otac, zove nas Sin, a zove i Duh Sveti. Tako originalno postavljeno predavanje bilo je zanimljivo pratiti i na kraju razgovarati. S. Blaženka je pokušala pomoći u rješavanju životne dileme mladih ljudi - izbora zvanja.

Đurica i Ivana

Iz mog ugla

LIJEPO JE BITI STUDENT?!?

Ponekad se pitam jesam li ja rođena u pogrešno vrijeme, ili sam možda ispala iz tijeka vremena kad je tako lako vidjeti ono što ne valja. Ili ja možda previše pametujem, gledam, razmišljam?

Ne trebam vam reći da je biti student u jednom velikom gradu, kao što je npr. Zagreb, biti lijepo, ali i TEŠKO! Jer veliki gradovi veliki su izazov budući da nude mnogo na raznim područjima. No, zavirite li malo dublje u bit studentskog života, onda ćete vidjeti da ispod lijepe površine i nije baš sve tako sjajno i lijepo! Prvo i osnovno pitanje je... je li studentski život, odvojenost od obitelji, prijatelja, grada..., i uopće studiranje ispunilo svoje osnovne ciljeve? I što zapravo student očekuje od svojeg studiranja?

Možda biste bolje razumjeli ono o čemu ja sada pišem ako biste sa mnom zamijenili mjesta u sobi u studentskom domu makar jednoga vikenda. Oka ne biste dugo sklopili i pokraj zatvorenog prozora.

Jasno je meni da si treba dati oduška, odmora, pa malo i ludosti! Ali, pitam se, je li onaj tko je cijeli vikend tulumario (da ne pričam o konzumiranju alkohola, droge...) sposoban za intelektualne radnje narednog tjed-

na. Neki to nisu sposobni ni po nekoliko dana. Treba li se onda čuditi da je sve manje studenata koji studije završavaju u roku i nekom optimalnom vremenu? I onda, kamo to idemo? Ka napretku?

No, s druge strane, nasuprot onima koji su se izgubili na krivom putu ima onih koji uz studij rade, bore se. Da, i takvih ima! Ali, nije rijetko da su ti studenti i uzorni studenti!

Premda uspomene mnogo znače (a mi se sada možemo sjećati kako je nekada bilo!), samo od njih ne možemo živjeti. One nam mogu pomoći da popravimo kvalitetu življenja danas!

No, tko se i ne bi čudio današnjoj situaciji? Kada umjesto da djecu učimo vjeronauku i moralnim vrijednostima (ali pravima!) od malena, neki drugi zagovaraju drukčiji način odgoja. I umjesto da se mladi uče obvezama, danas je lakše kupiti si dobru ocjenu i diplomu.

Ja se ipak nadam da će bolja vremena doći... I možda diploma visoke škole danas malo znači (kad se i bez fakultetske diplome nekad može bolje zarađivati no s njom), uvijek glasam za ovo drugo: **znanje uvijek OBOGAĆUJE, a ne OSIROMAŠUJE!**

Željka Zelić

VJERONAUK NAPOKON U ŠKOLI!

Vjeronauk je konačno otpočeo u školama, te mladi katolici mogu ponosno reći tko su, i što ih veže zajedno.

Kao što smo već napomenuli u nekom od prethodnih brojeva "Zvonika", u Gimnaziji je profesor vjeronauka **mons. Stjepan Beretić**, kojeg smo pitali kakvi su mu prvi utisci sa predavanja.

Iako ih nije velik broj (24 na hrvatskom i 10 na mađarskom jeziku) učenici su ostavili lijep utisak. To su mladi katolici koji se žele približiti Bogu. Oni su pažljivo slu-

Predstavnici Crkve na svečanom početku vjeronauka u Gimnaziji

šali, a onda ispričali kako su se odlučili upisati na vjeronauk. Neki od njih pošli su svojom voljom, zainteresirani i spremni naučiti nešto više o pojmu

vjere. Od ovakvih, nekoliko njih su samo kršteni, a neki su samo primili Prvu pričest. "Najviše me je zadržalo što su svojom voljom poslije svih škol-

skih sati radije ostali u hladnoj učionici da uče vjeronauk, nego da u svojim toplim domovima sjede i gledaju televiziju..." rekao je mons. Beretić. "Bili su vrlo zainteresirani i mirno su slušali."

Ovo su samo neki od utisaka koji su zapaženi u Gimnaziji. Znači, bilo je veoma lijepo, kako župniku, tako i učenicima. Međutim, još uvijek ima mladih katolika koji se nisu upisali. Još ima mjesta te se mogu upisati i ti me usrećiti sebe i počastiti Boga. Jer, ako smo vjernici, trebamo biti vjernici svakog dana, a ne samo nedjeljom.

Kristina Rudić Vranić

ZNATE LI ŠTO JE "MENSA"?

"Mensa" je udruženje nadprosječno inteligentnih osoba (IQ > 147 po Katelovoj skali). "Mensa" Jugoslavija je dio "Mense" Internacional (sa sjedištem u Londonu), međunarodnog udruženja ljudi s visokim koeficijentom inteligencije. To je prije svega društvo prijatelja, a ne pretjerano ozbiljnih intelektualaca - skup ljudi različitog porijekla, starosti, sklonosti, s različitim poljima interesiranja. "Mensa" pruža priliku da se osobe visokog koeficijenta inteligencije nađu, razgovaraju, razmijene misli i iskustva i naravno zabave.

Kratka povijest "Mense"

"Mensu" su osnovali Australijanac **Roland Berrill** i Englez **Lancelot Ware** 1946. godine u Oxfordu. Ware je imao viziju "saveza superiornih umova", koji bi mogli značajno doprinijeti rješavanju problema u raznim područjima: mir u svijetu, etika, psihologija, obrazovanje itd. Međutim, Berrill je bio taj koji je osnovao udruženje u pravom smislu te riječi. On je prikupio početna financijska sredstva i postao prvi sekretar "Mense". Cilj je bio ambiciozan, a organizacija je privukla pažnju javnosti i rasla prvo u Velikoj Britaniji, a zatim u Europi i dalje širom svijeta. Berrill je umro nekoliko godina nakon osnivanja organizacije, a Ware je poslije nekoliko godina odsustva iz organizacije danas član s titulom "Fons et Origo", koju nosi kao tvorac originalne ideje o udruženju.

"Mensa" je latinska riječ za "okrugli stol". Naziv udruženja je odabran u skladu s njegovim principom da su svi članovi udruženja potpuno ravnopravni. Jedini uvjet za prijem je položen test, što znači da je koeficijent inteligencije IQ > veći od 133 po Bineovoj ili 148 po Katelovoj skali. Njega može položiti samo 2% ukupne populacije.

"Mensa" je samo ime za naše udruženje, a nikako predstavnik nekakvog kolektivnog stanovišta: ideološkog, političkog, filozofskog ili religijskog. Članovi djeluju po svojim životnim opredjeljenjima, a udruženje je samo prilika više da se sretnu i komuniciraju.

"Mensa" u Jugoslaviji

"Mensa" Jugoslavije osnovana je zvanično 16. prosinca (decembra) 1989. godine u Zagrebu, premda su prva testiranja održana u Beogradu rujna (septembra) 1988. godine. Tijekom 1989. i 1990. obavljena su testiranja i u drugim većim gradovima SFRJ (Sarajevu, Ljubljani, Zagrebu, Novom Sadu i opet Beogradu). Tadašnja "Mensa" Jugoslavije imala je oko 1100 čla-

nova i bila je na četvrtom mjestu u Europi po broju članova.

Zbog nestabilne političke situacije, "Mensa" Jugoslavije prestala je s dotadašnjim aktivnostima, ali je u Novom Sadu formirana regionalna "Mensa" vojvođanske regije, jer je u Novom Sadu u to vrijeme bilo skoro 350 članova.

Zastoj u radu trajao je od 1992. pa sve do 1996. godine, kada su na inicijativu **dr. Ranka Rajovića** i **Ljubomira Kustudića**, počele pripreme za ponovno pokretanje rada "Mense" Jugoslavije. U travnju (aprilu) 1997. započeli su pregovori s "Mensom" Slovačke o mogućnosti organizacije testiranja u Jugoslaviji.

Uz odobrenje **Eda Vincenta** (izvršnog direktora "Mense" Internacional), održano je testiranje 22. novembra 1997. u Novom Sadu, pod supervizijom "Mense" Slovačke. Ovo je, nakon šest godina, bilo prvo testiranje održano u Jugoslaviji. Na Osnivačkoj skupštini za prvog predsjednika izabran je **Ranko Rajović**, glavni pokretač i koordinator aktivnosti koje su dovele do ponovnog formiranja "Mense" Jugoslavije. Na njegovu inicijativu pokrenuti su i prvi značajniji projekti nove "Mense" Jugoslavije.

"Mensa" Jugoslavije je 1998. godine imala skoro tri stotine članova, a danas ima oko 400 članova. "Mensa" Jugoslavije organizirana je kao udruženje građana.

Najčešće pitanje je: koje su aktivnosti "Mense"? Najjednostavniji odgovor je: sve one aktivnosti koje interesiraju njene članove.

Prava i obaveze članova:

Uvjet za punopravno članstvo u "Mensi" Jugoslavije je uspješan rezultat na testu i uredno plaćena godišnja članarina. Svi članovi su jednaki u pravima i obavezama: dakle, imaju pravo da biraju i da budu birani u organe udruženja, odnosno u obavezi da se pridržavaju Statuta.

U okviru organizacije postoji jedan specifičan sistem druženja, a to su SIG-ovi, odnosno grupe specijalnog interesa (Special Interest Groups). Tri ili više članova koji ustanove da su zainteresirani za određenu temu organizira se u grupu radi zajedničkog bavljenja dotičnom aktivnošću, razmijene iskustava o toj temi, s pravilima koja članovi sami određuju i važe u okviru njihove grupe.

Bitan način informiranja članova i komunikacije među njima je "**Mensa bilten**". Na njegovom kreiranju svi zajedno radimo. U redakciji biltena se očekuju tekstovi svih članova vezani za bilo koju temu kojom se bave. Ne treba zaboraviti da je

ovo udruženje sličnih osoba, koje interesira čime se drugi bave.

Pri našoj lokalnoj "Mensi" trenutno, između ostalih aktivni su:

SIG za audiofile - koordinator je **Zoltan Miković**

SIG za kreativno razmišljanje - koordinator je **Goran Glončak**

Još jedan zanimljiv vid komunikacije članova "Mense" su **sastanci**. Njih mogu organizirati SIG-ovi, regionalna udruženja ili skupština.

Kako je počelo u Subotici

Za dan osnivanja "Mense" Subotice smatra se 4. 12. 1999., kada je održano prvo testiranje na Ekonomskom fakultetu, koje je ujedno bilo i prvo testiranje "Mense" ikada održano u Subotici. Odziv na to testiranje je bio do sada najbolji; prijavilo se pedeset ljudi od čega je test položilo njih sedamnaest.

Članstvo naše "Mense" po sastavu je veoma heterogeno. Ima među nama univerzitetskih profesora, ekonomista, pravnika, inženjera, odvjetnika, matematičara, liječnika, studenata, đaka, nezaposlenih.

Trenutno nas je 30 ali se trudimo da nas naredne godine bude 50 te da pre-rastemo u regionalnu "Mensu".

Međunarodni susret "Mensi" srednje i istočne Europe "Palić 2000"

U svibnju (maju) 2000. godine smo nakon inicijative predsjedništva počeli s organiziranjem međunarodnog susreta "Mensi" srednje i istočne Europe "Palić 2000". Pošto Subotica zauzima mjesto koje je geografski blisko većini srednje i istočnoeuropskih zemalja, bila je najzgodnija kao mjesto za organizaciju jednog ovakvog skupa. Krajem kolovoza (augusta) ove godine organiziran je drugi po redu međunarodni susret "Palić 2001".

Kontakt

Članove "Mense" Subotice možete naći svakog petka od 18 sati u Antikvarnici na početku Korzoa, ili na telefon 555-838 istog dana 18 do 19 sati. Za dodatne informacije možete se obratiti koordinatoru **Zoranu Dukiću**.

Korisne informacije možete naći na internet prezentaciji lokalne "Mense"

www.yunord.net/~mensa
ili putem e-maila na
mensa@subotica.net

Tekst pripremio i obradio za "Zvonik"

Dario Dulić,

član "Mense", učenik III. razreda gimnazije "Svetozar Marković" u Subotici

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

PRVI BLAŽENI BRAČNI PAR

Na svečanoj sv. misi 21. listopada u Vatikanu, u prisustvu više tisuća vjernika, po prvi put u novijoj crkvenoj povijesti papa Ivan Pavao II proglasio je blaženim rimski bračni par **Quattrocchi. Luigi Beltrame Q.** (1880-1951) i **Maria Corsini** (1884-1965) su kao uzor kršćanskim obiteljima uz-

dignuti na čast oltara, ističući se svojim uzornim bračnim životom i odgojem svoje četvoro djece (troje od četvoro postali su svećenici ili redovnici).

Živeći u prvoj polovici 20. st. u kojem je vjera u Krista dovedena u veliku kušnju, Luigi i Maria upaljenom su držali svjetiljku vjere i prinijeli je svojoj djeci, a sada taj živi plamen daruju cijeloj Crkvi, rekao je o blaženicima Papa. Djeci blaženika, od kojih je troje bilo prisutno na svetoj misi (dvojica od sinova svećenika don Tarsicio (95) i don Paolino (92) su koncelebrirali s Papom) Papa se s ljubavlju obratio riječima: "Predragi, o vama je vaša majka zapisala ovako: 'Odgajamo ih u vjeri, kako bi upoznali i uzljubili Boga.' No taj živi plamen vaši su roditelji prenijeli i prijateljima, poznanicima, kolegama..." Sveti Otac je pozvao sve bračne drugove da u vjernosti i ljubavi nadvladaju i teške trenutke kao i "dramu odijeljenosti", a nije propustio ponovno izričito zatražiti jačanje i veću zaštitu obitelji. Podsjetio je sve katoličke obitelji po svijetu da je zajednički hod prema svetosti "moguć, lijep, izvanredno plodan i predstavlja temelj za dobro Crkve, obitelji i društva". Sin blaženika mons. Tarsicio Q. kazao je kako u životu njegovih roditelja nije bilo ništa "osobitoga" već samo životne skrbi i muke, posebno u tijeku oba svjetska rata, no život im je bio prožet molitvom, svjedočenjem za evanđelje i solidarnošću sa siromasima.

BLAŽENI MARIA i LUIGI QUATTROCCHI, molite za nas!

* * * * *

Ni na koji se način ne može izjednačiti obitelj utemeljena na braku s drugim oblicima afektivnog pridruživanja. Ako želimo gledati s pouzdanjem u budućnost, nužno je da svi vjerujemo u obitelj.

Obitelji, vjeruj u to što jesi; vjeruj u svoj poziv da si svijetli znak Božje ljubavi. Gospodin vjeruje u vas, Crkva ide u korak s vama, ljudi dobre volje gledaju s pouzdanjem u vas, jer vi ste pozvane biti protagonisti čovječanstva.

Obitelj, uistinu, naviješta Evanđelje samim svojim ustrojstvom, jer se temelji na uzajamnom povjerenju i na vjeri u providnost. Obitelj naviješta nadu, jer je mjesto u kojem niče i raste život, putem velikodušnoga i odgovornog ostvarivanja očinstva i majčinstva. Istinska obitelj utemeljena na braku, sama po sebi je "Radosna vijest" svijetu.

Ivan Pavao II, 21. listopad 2001.

KAKO SE PRIPREMITI ZA BRAK

U četvrtak, 9. studenog, tridesetak mladih pomno je "učilo" kako se treba pripremiti za brak. Prigodno predavanje trebao je održati **mons. Marko Forgić**, duhovnik sjemeništa "Paulinum". No, kako zbog bolesti nije mogao doći, predavanje je održao župnik **Andrija Anišić**. On je najprije naglasio da su brak i obitelj Božja volja a ne samo nešto što je po sebi razumljivo u jednom civiliziranom društvu. Stoga se za bračni i obiteljski život valja dobro pripremiti. Ukazao je na nekoliko bitnih značajki ove pripreme koja uključuje temeljito upoznavanje muške odnosno ženske osobnosti, ali i odgovorno izabiranje bračnog druga. Zato se ne smije početi "zabavljati" s drugom osobom ukoliko nema u perspektivi brak, jer bi to bilo poigravanje s tuđim osjećajima i kršenje Božje volje. Rekao je da period prije braka ne smije biti samo "zabavljanje" nego prije svega upoznavanje kako bi se mogla donijeti životna odluka "od ljubavi do groba". U svemu tomu je značajna zajednička molitva i svijest da je ženidba sakrament te da zaručnici po ovom sakramentu dobivaju od Boga konkretnu zadaću: da svojom ljubavlju budu slika one ljubavi kojom Krist ljubi Crkvu. Naglasio je također važnost otvorenosti rađanju djece, što je jedna od bitnih svrha braka, jer je demografska situacija u Vojvodini vrlo loša. Čak 12000 više ljudi umre nego li se rodi.

Poslije njega mladima su se obratili **Vesna i Ladislav Huska**, mladi bračni par, a zdušno im je "pomagao" i njihov jednogodišnji sin Petar. Njihovo izlaganje je bilo svjedočansko. Prije svega su posvjedočili da su se za brak pripremali molitvom. I da je to bio najznačajniji moment njihove pripreme, jer nijedan susret nije prošao bez molitve. Molitva im je dala snagu da žive čisto do braka. Oni su ukazali i na mnoge

Divno svjedočanstvo obitelj Huska

sitnice koje su također značajne u pripravi za brak a još više na početku bračnog života, kao na pr. tko na koji način istiskuje pastu za zube... Zato, kako rekoše, prije vjenčanja treba otvoriti dobro oba oka, a poslije vjenčanja jedno valja zatvoriti. Vesna je posebno potakla prisutne djevojke da, ako kane kršćanski planirati obitelj, sada počnu proučavati i pratiti Billingsovu metodu. Ova metoda je uspješna, naravno, ako je "muž strpljiv i spreman na apstinenciju", kroz šalu je istakla Vesna. Da je ovaj susret bio zanimljiv ali i potreban svjedoči i činjenica da je on trajao puna dva sata, kao nikada dosada na ovom vjeronauku.

Na kraju je župnik izrazio nadu da su se prisutni mladi oduševili za brak te očekuje puno vjenčanja iduće godine. Zahvaljujući Vesni i Ladislavu, poželio je još puno ovakvih divnih svjedočenja, koja bi sigurno pomogla da kršćanski brakovi budu stabilniji a obitelji sretnije. /Zv/

STAV KATOLIČKE CRKVE PREMA SLJEDBENICIMA DRUGIH RELIGIJA

1. Drugi je vatikanski sabor obilježio novu etapu u odnosima Crkve prema sljedbenicima drugih religija. Mnogi se saborski dokumenti na njih izričito pozivaju, a osobito jedan, Deklaracija "Nostra aetate" što je u cjelini posvećena "odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama".

2. Brze promjene u svijetu i produbljivanje otajstva Crkve, tog "sveopćeg sakramenta spasenja" (LG 48) pogodovala su razvoju tog odnosa prema nekršćanskim religijama. "Otvaranjem što ga je izveo Sabor, Crkva i svi kršćani postali su svjesniji otajstva Krista" (RH 11).

3. Taj novi stav dobio je ime dijalog. Toj riječi, što je mjerilo i ideal, puno značenje u Crkvi dao je Pavao VI. enciklikom "Ecclesiam suam" (6. kolovoza 1964). Otada je postala često prisutnom na saboru i u crkvenom jeziku. Ona ne označuje samo razgovor, već i sveukupnost međuvjerskih, i to pozitivnih i konstruktivnih odnosa s osobama i zajednicama drugih religija, a u svrhu uzajamnog upoznavanja i međusobnog obogaćivanja.

4. Kao institucionalni znak te spremnosti na razgovor i susret sa sljedbenicima drugih vjerskih predaja u svijetu, sam je Pavao VI. u vrijeme održavanja Drugog vatikanskog sabora, na dan Duhova 1964, osnovao Tajništvo za nekršćane (Secretariatus pro non Christianis), i ono se razlikuje od Sv. Zbora za evangelizaciju naroda. Uredba "Regimini Ecclesiae" ovako je označila njegove zadatke: "Tražiti metodu i putove da se uspostavi prikladan dijalog s nekršćanima. Radit će stoga na tome da kršćani ispravno upoznaju i pravo cijene nekršćane, a nekršćani pak da prikladno upoznaju i cijene kršćansku nauku i život" (AAS 59/1967/str.919-920).

5. U 20 godina od objavljivanja enciklike Ecclesiam suam i od osnivanja Tajništva, ono je, na svojoj plenarnoj sjednici, ocijenilo iskustva dosadašnjeg dijaloga u Crkvi i osvrnulo se na stavove Crkve prema drugim vjernicima, a posebno na odnos što postoji između dijaloga i poslanja.

6. Teološki pogledi ovog dokumenta nadahnuti su Drugim vatikanskim saborom i crkvenim učiteljstvom koje je nakon toga uslijedilo. Dalje teološko produbljivanje, razumije se, uvijek je poželjno i neophodno. Ovo razmišljanje, potaknuto i obogaćeno iskustvom, prvenstveno ima pastoralni značaj; želja mu je da promiče evanđeski duh u odnosu prema drugim vjernicima s kojima kršćani zajedno žive u gradu, na poslu i u obitelji.

7. Ovim dokumentom želimo pomoći kršćanskim zajednicama, a osobito njihovim predvoditeljima, da žive u skladu s naputcima Sabora i nudimo im putokaz za rješavanje teškoća što mogu nastati iz zadaće evangelizacije i dijaloga, suprisutnih u poslanju kršćanina. A članovi drugih religija moći će bolje shvatiti kako Crkva na njih gleda i kako se prema njima želi ponašati.

(Tajništvo za nekršćane - KS Zagreb 1985., dokumenti 73)

DROGA DA ILI NE

Dok sam sjedjela u crkvi i razmišljala o proteklom danu, doživjela sam lijepo iskustvo. Nisam još dosad doživjela da mi je netko u crkvi prišao i želio razgovarati o svojim problemima.

Bile smo same - jedna majka, Isus i ja. Željela je govoriti o svome sinu koji je prije devet mjeseci napustio obiteljsko gnijezdo jer je tako odlučio, a majka mu je i sama u tome pomogla. Majka je uvijek MAJKA!

Bio je napredno dijete. Volio je svoje roditelje, brata, išao u crkvu, u školu, imao je svoje sinove. Jednog dana majka je primijetila da se s njim nešto dešava. Često je počeo padati u nesvijest, biti onakav kakav u stvarnosti nije, postajao je netko drugi. Jednom je ušla u njegovu sobu gdje je bio sa "drugarima". Zavijali su "cigaru", ali je mama osjetila neki drugi miris, miris droge. On ju je tješio da to nije ništa, obična prolazna stvar. Nije tako bilo! Zaglibljivao je sve dublje i dublje. Nije koristio "injekcije" ali se nije više mogao oduprijeti problemu s kojim se suočio. Mati je to osjetila. Povezala se s osobama koje imaju slične probleme i, uz pristanak sina, poslala ga u jednu zajednicu, u Međugorje, kako bi mu pomogla.

Sin se sada nalazi u Međugorju, u zajednici "CENA-COLO" koju vodi č. s. Elvira. Svima u zajednici je moto "Služiti drugima kako bismo pronašli sebe".

Mati nije žalosna što joj je sin otišao, što još ne može razgovarati s njim, dodirnuti ga. Radosna je što postoji takva zajednica gdje je on sretan i koja mu može pomoći.

Razgovor je bio mnogo duži nego ova slova na papiru. Mati je otišla zadovoljna jer ju je netko saslušao i nije je osuđivao. Ostavila mi je i časopis "Uskršnuće" koje tiska zajednica gdje se njen sin nalazi. Molila je da ga vratim jer je to, uz molitvu, jedini kontakt s njenim sinom.

Navečer sam legla s molitvom koja je izlazila iz dubine srca. "Molim te, Bože, nemoj zaboraviti ni jednu majku koja se žrtvuje za svoga SINA, koja iskreno ljubi."

Z. L., Sombor

STATISTIKA KOJA UPOZORAVA

	u milijunima		%
	1900.	2000.	
1. Ateista	0.23	262	113813.04
2. Nove religije	5	138	2660.00
3. Sika	3	24	700.00
4. Muslimana	200	1200	500.00
5. Hindusa	203	859	323.15
6. Kršćana	558	2130	281.72
7. Budista	127	359	182.68
8. Židova	12	20	66.67
9. Primitivne religije	106	101	-4.72
10. Ostalo	401	144	-64,09

Prema: H. Rzepkowski, Leksikon o misijama

GOST MUZEJA KRUVA U ULMU

DEUTSCHES
BROTMUSEUM
ULM * 1955

Već godinama znam da Ulm (u Njemačkoj Dunav doli stari dio grada u Bavarskoj od novog dila u pokrajini Baden-Württemberg) ima Muzej kruva u kojem se čuvaju starovinski predmeti ali i sve drugo vezano za kruv. Jedan Subačanin je ljudima u Muzeju pokazao svoju knjigu "Kruv naš svagdanji" koja njim se dopala i izrazili su želju da s njom upotpune biblioteku s oko 4.500 knjiga o kruvu. A ja bi volio da i naši čitaoci upoznaju ovaj poseban Muzej.

Direktorica Muzeja, gospođa Monika Machnicki, publicistkinja i historičarka umetnosti, za susret sa mnom odvojila je dva sata vrmena, šta je tušta za njezinu veliku zauzetost. Zafalila se na darivanoj knjigi i najnovijem broju "Zvonika" i rado pristala da meni i našim čitaocima pridstavi Muzej.

Razgledanje muzeja

* Muzej je smislio i ostvario veliki štivalac "kruva našeg svagdanjeg" dr. Willy Eiselen (1896-1981). On je marno skupljo kojekake pismena i predmete o kruvu, koji je toliko važan čovičanstvu, i mislio da sve treba složiti, još više popunit i pokazati narodu. Iz ove zamisli rodio se "Deutsches Brotmuseum". On je skupljo sve šta se odnosi na kruv: predmete, ritke i vridne slike, kipove, knjige i druga pismena i onda je 1955. godine osnovao ovaj muzej koji je od listopada 1960. stalno otvoren za gledače.

* Prema njevom znanju u Evropi postoje još 53 muzeja kruva, al ni jedan od njih nije ovom muzeju približan veličinom izložbenog prostora i brojem predmeta.

* Muzej se nalazi u centru starog dila Ulma, u zgradi na dva kata s velikim potkrovljom. Bresprikorno uređen izložbeni prostor je površine 1.150 m², a sad je u njemu izloženo 1.350 predmeta. Zbirka Muzeja se sastoji od oko 14.000 predmeta, pa ji rad tog minjaju svaka tri meseca da gledači uvik imaju viditi štogod novo.

* O Muzeju se stručno staraju tri etnologa i jedan muzejski pedagog.

* Muzej godišnje positi oko 40.000 duša, većinom iz država Evropske zajednice, a izvan Evrope najbrojni su njim gosti iz Japana.

* Muzej je privatna svojina obitelji Eiselen, a izdržava se od fondacije Eiselen, pomoći grada Ulma i od posetilaca.

* Drže da njim je najvridniji predmet slika, veličine 60 x 40 cm, s temom kruv i vino koju je nasliko Sebastian Stoskopff 1635. g. u Parizu. Ovu sliku po zahtivu osiguravajućeg društva čuvaju u sefu, rad neprocinjive vridnosti.

* Lipo su napravili virni izgled pekare iz 1900. g. s maketama tri pekara i svim predmetima koje su onda hasnirali u pekari.

* Prikazan je razvojni put peretka, kako je iz rimskog prstenastog peciva iz I. vika (*bracchium*, posli *prezita*), dobio današnji izgled u 12. viku, a od onda je zaštitni znak pekara i pecivo s najduljom istorijom.

Izloženim predmetima bogato je zastupljen Sridnji i Novi vik, al su se meni najviše dopali predmeti Starog vika, a jevo ji nekoliko po mom izboru:

- Koliko se za sad zna najstarija zrna žita su nađena u biblijskom gradu Jerihonu u vrime oko 6.500 g. prija Krista, a u Muzeju čuvaju zrna žita iskopana u arheološkom nalazištu nedaleko od Ulma iz vrmena oko 4.000 g. prija Krista, koja su sijali ondašnji zemljoradnici u tom kraju.

- Sa strahopoštivanjem sam zagledo do sad najstariji sačuvan kruv, lepanjice, nađene u Švicarskoj, ispečene su prija 5.500 g.

- Vridna su četiri kipića iz pečene gline: kako jedna žena melje žito, druga zakuvava kruv, treća slaže ispečen kruv, a četvrta ga prodaje s ovećeg stalka. Kipići su iz antičke Grčke, a napravljeni su u V. viku prija Krista.

- Zagledo sam se u dobro sačuvanu cripulju (cripnja, sač, peka) napravljenu u I. viku. Tu sam dozno da je do sad najstarija cripulja iz vrmena 5.830 g. prija Krista pronađena u Turskoj, dok je

u Mezopotamiji najstarija iskopana cripulja iz vrmena 4.800 g. prija Krista. U isto vrime je cripulju hasniro i ondašnji narod na tlu današnje Češke. Ovo mi je bilo zanimljivo i rad tog jel su naši stari dolaskom u ove krajeve sobom doneli i cripulju, koju su tu i tamo hasnirali još i u prvoj polovici XX. vika.

- Kako je samo lipa dobro očuvana vaza, iz 470. g. prija Krista, s likom Demetre, boginje zemljoradnje u antičkoj Grčkoj,.

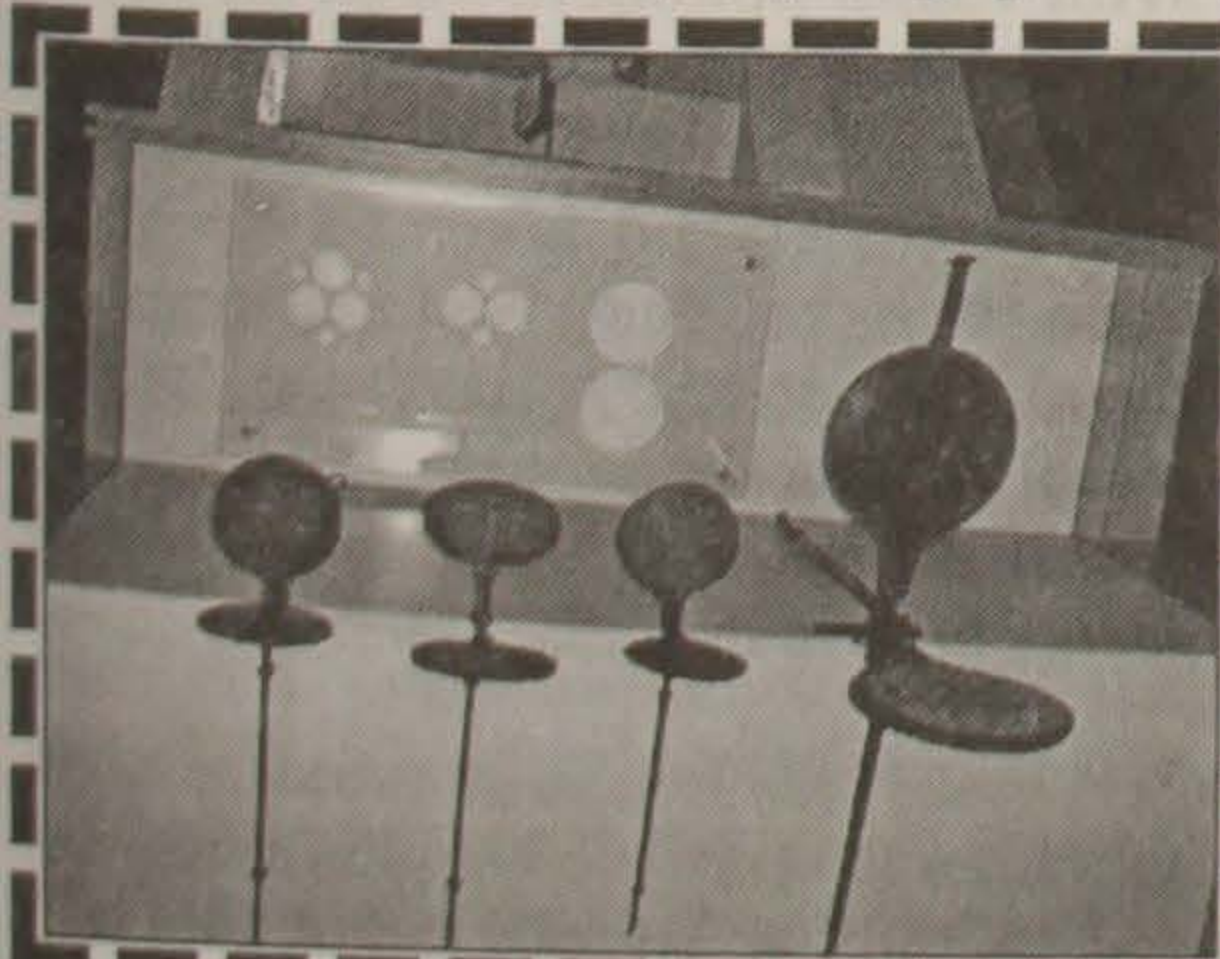
I tako redom, a tamo mož viditi sve ovo i još kojekake predmete: iz života Maja na mistu današnje države Costa Rica; lavom zatrpan dio pekare iz Pompeja; tušta umetnički slika; zaslužuje pažnju zbirka metalni novaca s utisnutim klasovima žita; bogata njim je zbirka poštanski maraka s temom žita i kruva; tušta je kojekaki pečata pekara koje su utiskali u kruv i kalupa za utiskivanje radi ulipčavanja peciva; imaju više felikalupa za pečenje oštije za pričeščivanje; pažnju privlače starinski plakati s temom kruva; itd. Na ovako malo mista čak ni brzometno ne mož ispričati šta ima Muzej, a nisam spomenuo čak ni sve teme predmeta. Znatiželjne svitujem da odu tamo i vide šta su dr. Willy Eiselen i njegov sin Hermann (rođ. 1926. g.) skupili sa suradnicima da oduševe gledače pokazivanjem kako se kroz milenije peko kruv naš svagdanji.

Naš božićnjak u muzeju

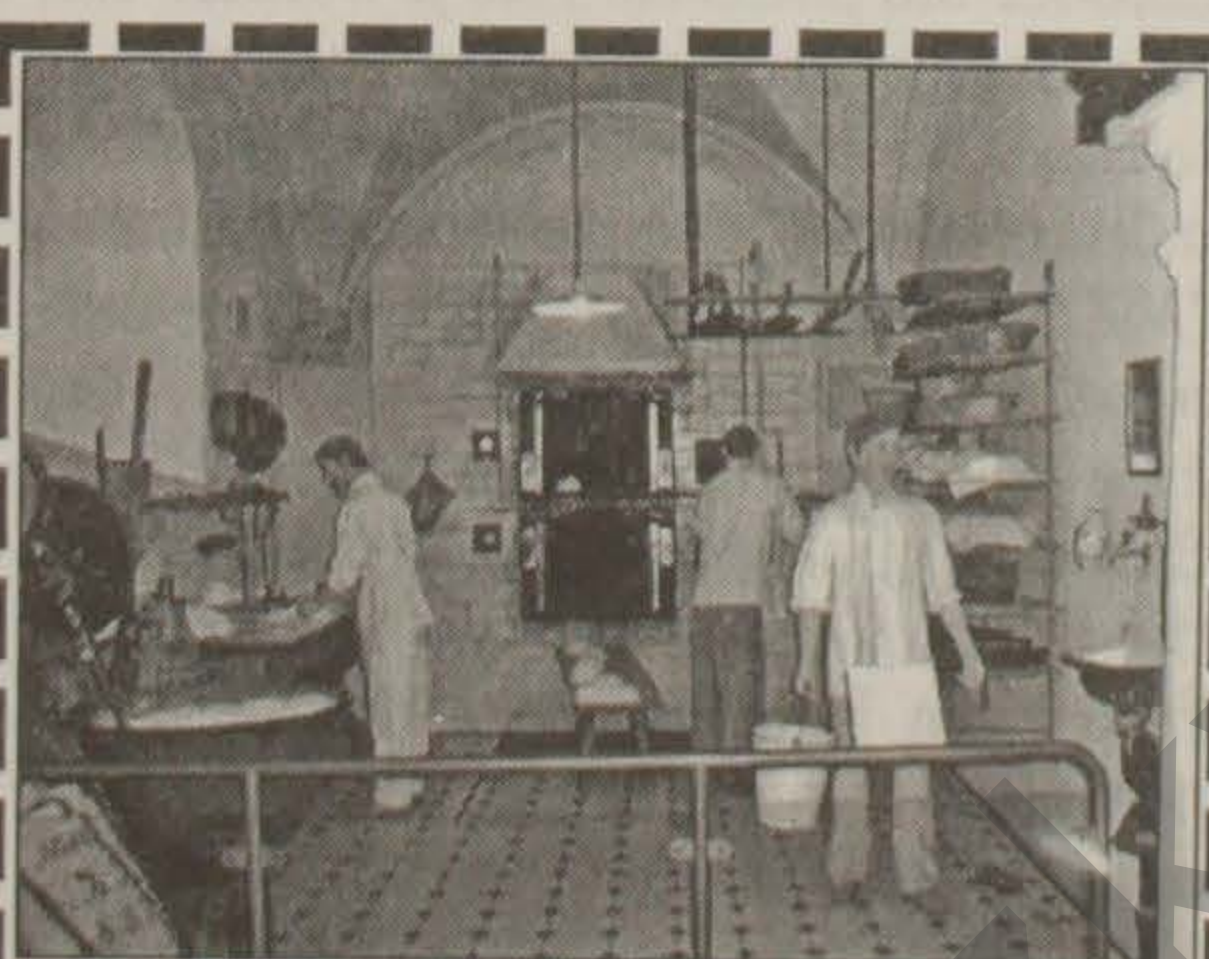
Kad sam gospođi Mahnicki pokazao slike našeg božićnjaka i ukratko joj rastumačio njegovu virsku važnost u bunjevačkim obiteljima, osobito kadgod na salašima di je odinio betlem u crkvi, saslušala me s velikom pažnjom, jel to nije znala, a ovako štogod nema ni jedan drugi kršćanski narod. Dogovorili smo se da će božićnjak pridstaviti na pridstojećoj svitskoj izložbi peciva s našim tumačenjem ko su Bunjevci i šta nam znači božićnjak. Ostaje mi da ovaj dogovor ostvarim i da božićnjak pridstavimo brojnim gledačima iz razni država.

Nažalost, za sad nema načina trajnog konzerviranja kruva i peciva, pa zato ni božićnjak neće bit pridstavljen u izložbenoj vitrini u tom muzeju, osim možda fotografijom.

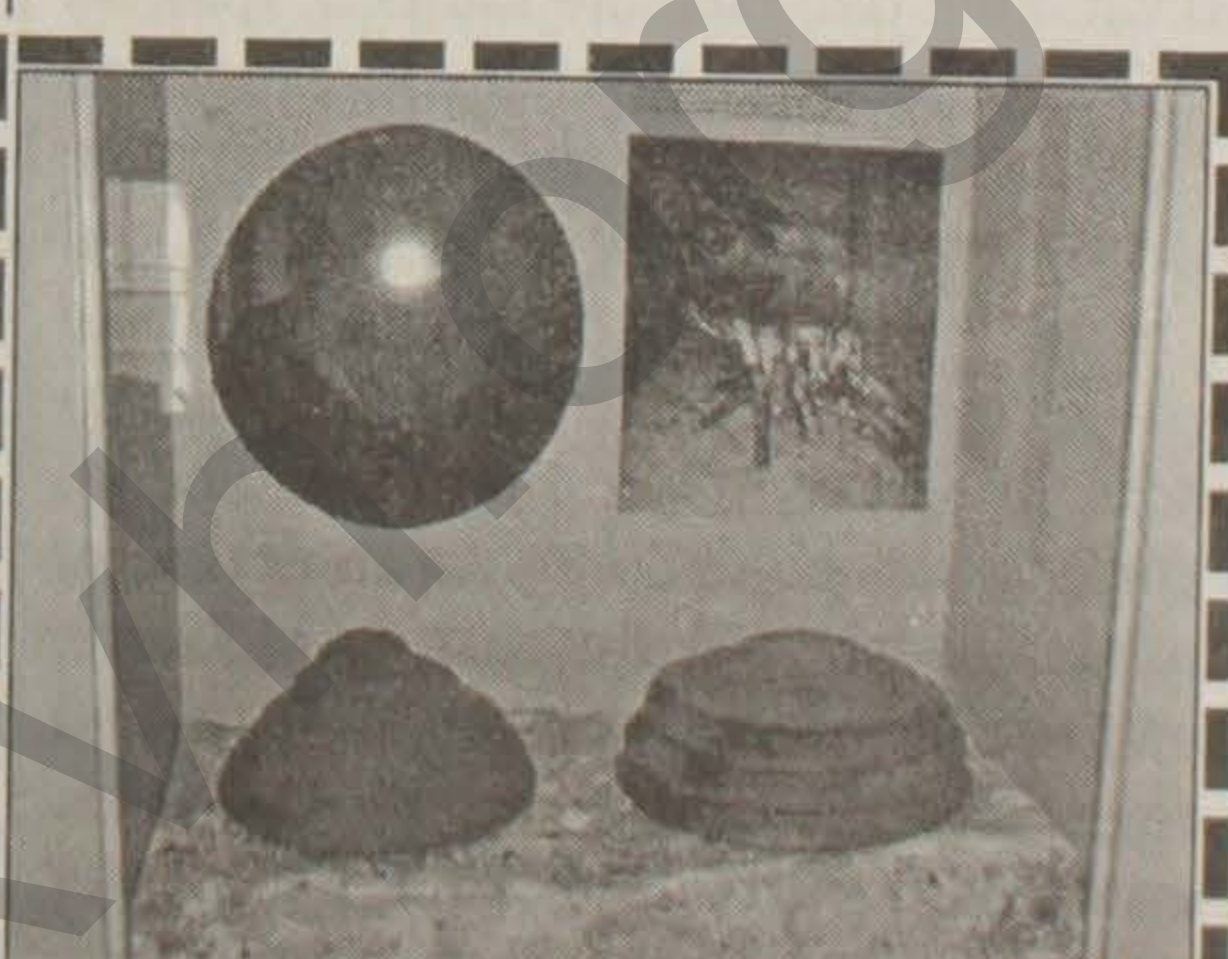
Alojzije Stantić

Kalupi za pečenje hoštija

Maketa pekare iz 1900. godine

Cripulje

Piše: Stjepan Beretić

U SPOMEN BANU BARUNU JOSIPU JELAČIĆU (1801-2001)

Rođen na Dunavu

Podmaršalu **Franji Jelačiću** rodio se u Petrovaradinu 16. listopada 1801. godine sin **Josip**. Nakon osnovnog školovanja, Josip je završio studij na bečkom Theresianumu i kao poručnik započeo časničku karijeru u Galiciji (na tom su području danas poljski i ukrajinski krajevi, s gradovima Krakovom, Lvovom). Teško se razbolio. Ozdravivši, došao je u Hrvatsku gdje je služio u ogulinskoj regimenti. Boravio je i u Italiji. Kad se 1835. vratio, zauvijek je ostao u Hrvatskoj. Josip je brzo napredovao te je godine 1841. već bio pukovnik glinske regimente. Svoje rodoljublje Josip Jelačić je dokazao i onda kad se na poziv **Ljudevita Gaja** uključio u Ilirski pokret. U vrijeme apsolutizma, za ministra **Metternicha** (1815-1848), Austrija je gušila svaki socijalni ili nacionalni pokret. No, upravo u to vrijeme se budi nacionalna svijest u svim narodima velike monarhije. Sam je barun Josip Jelačić od Bužima, kao novi hrvatski ban, ponosno izjavio: "Ponosio sam se i uvijek radovao što me je hrvatska majka u hrvatskoj domovini rodila."

Teška, ali plodna vremena

Josip Jelačić je živio u vremenima kad je Hrvatski sabor 1825. u Zagrebu izabrao zastupnike za sabor u Požunu (Bratislava) i naložio im da se bore za vraćanje Dalmacije, Istre i Vojne krajine Hrvatskoj. Mađarski sabor u Požunu u isto vrijeme traži da se mađarski jezik uvede u sve zemlje svetoga Stjepana kao obvezatan nastavni jezik. Hrvatski su zastupnici tražili da službeni jezik u Hrvatskoj i dalje ostane latinski. Ipak se 1827. godine mađarski jezik uveo kao obvezatan školski predmet. Napetost je još više porasla poslije 1830. godine kad je Sabor u Požunu ustvrdio da hrvatske zemlje nisu zemlje pridružene mađarskom kraljevstvu, već njemu podložne. Promjene su slijedile jedna za drugom. Zastupnik **Juraj Rukavina** je bio prvi, koji je 1832. godine u Hrvatskom saboru progovorio hrvatski umjesto latinski. **Antun Mihanović** je 1835. godine spjevao "*Lijepu našu domovinu*", a 1838. prepjevao je **Dragutin Rakovac** slovački

"*Duh slavjanski*" kao: "*O, Iliri, jošte živi riječ naših djedova...*" Ta, izvorno slovačka budnica, će prerasti u aktualnu jugoslavensku himnu. Dvije godine kasnije traže hrvatski plemići uvođenje čistoga narodnog jezika. Uz pomoć novosadskih glumaca zagrebački glumci 1840. godine izvode "*Jurana i Sofiju*" na hrvatskom jeziku. Godine 1842. prordila je i Matica hrvatska pod imenom "ilirska".

Kraljevstvo kraljevstvu ne propisuje zakone

Ugledni su mađarski političari sve glasnije zagovarali nezavisnu Mađarsku, ne imajući pri tome obzira za brojne manjine. Prema takvim vođama mađarskog naroda Jelačić je zastupao odlučan stav: "U nesretnom ipak slučaju onome, ako bi se oni protiv nama i protiv našim suplemenicima u Ugarskoj i nadalje ponašali ne kao braća, nego kao tlačitelji, tada neka znaju, da smo mi pripravnici makar mačem u ruci dokazati, kako je isteklo vrijeme da jedan narod gospoduje nad drugim. Kraljevstvo kraljevstvu ne propisuje zakone." Pozivajući na slogu, pisao je: "Ova naša domovina, ova ljubljena mati naša, ova sveta zemlja naša u velikoj je i strašnoj pogibelji. S više strana kupe se oko nje čete oružanih neprijatelja."

Osporavan u Mađarskoj, Hrvatskoj i Beču

Jelačić je zagovarao slobodu svih naroda u monarhiji. Njemu se nije dalo dizati protiv mađarskog naroda, koji je također bio potlačen. Kad je odlučio dići ruku na sjeverne susjede, obrazlagao je to time što su vođe mađarskoga naroda uskraćivali narodne slobode manjinama. "Mi hoćemo jednakost i ravnopravnost svih naroda i narodnosti, što žive pod krunom ugarskom. Pošto dakle ministarstvo mađarsko misli, da ne može pristati na te pogodbe zato nam nalaže čast i dužnost, da pokušamo zadnje, pa da se latimo oružja." Tako 7. rujna 1848. godine piše u izdanom proglašenju. Jelačić je, uz pomoć Beča i Rusa, u krvi ugušio sveopći

mađarski ustanak koji mađarski narod zove oslobodilačkim ratom. Beč je od bana tražio više, a ban je odgovorio: "Ja ne mogu da učestvujem u takvom radu. Protivilo bi se to i mojoj prisezi zadanoj narodu, mojem boljem uvjerenju i mojoj savjesti. Ja nemam više što da među vama tražim." Na rastanku je upozorio kralja: "U vašoj carevini nema više niti jednog zadovoljnog čovjeka. A na nezadovoljstvu građana ne grade se države."

Prijatelj slobodnog seljaka

Ban Josip Jelačić je proglasio ukidanje kmetstva u Hrvatskoj: "U kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji ukinuta je svaka urbarijalna daća, tlaka i desetina. Vi biste ipak mogli sumnjati i bojati se radi ove vaše nove zadobivene pravice, jer vrhu toga u vaših ruku ne imate nikakvog pisma. Zato Mi, ban hratski, slavonski i dalmatinski, poglavar i vaših pravica branitelj, želeći vas umiriti i osigurati, dajemo svima vama, od hrvatsko-slavonskoga naroda, ovo Naše otvoreno bansko pismo, kojim vam novo zadobivene vaše pravice i slobostine - po kojih vi skupa sa svim vašim pokoljenjem za na vijeke od tlake gospodske i svake daće urbarijalske i desetine crkvene oslobođeni jeste - po jakosti i kreposti naše banske časti osjeguravamo." *Barun Josip Jelačić je gornji proglas potpisao u Zagrebu na blagdan svetoga Marka, to jest, dvadeset petoga Travnja godine hiljadu osam sto četrdeset i osme.*

Ban Josip Jelačić je primivši svete sakramente umro u 58. godini života 20. svibnja 1859. u Zagrebu. Sahranjen je u Novim Dvorima kraj Zaprešića.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

ŽELIŠ LI OZDRAVITI?

U ovom broju donosimo svjedočene dvojice pripadnika duhovnosti Plavoga Križa

i predstavljamo zajednicu Emanuel.

Slobodan od alkohola

Potječem iz katoličke obitelji. Rođen sam 1942. godine. Radim u srednjoj školi MŠC u Adi kao profesor stručnih predmeta. Dva braka su mi propala zbog alkohola. Trenutno živim sam.

Još kao mladić počeo sam konzumirati alkohol i činilo mi se da nema problema. Bavio sam se sportom. Ali s vremenom sam postao rob alkohola. No, i dalje sam išao u crkvu, primao sakramente. U obitelji su nastali problemi, prouzročio sam dvije prometne nesreće.

Vidio sam da to ne valja i želio sam se osloboditi. Ali kako? Sam za to nisam imao snage. Jedina nada mi je bila ponizna molitva Bogu da me on oslobodi. On mi je dao nekoliko prilika koje ja nisam iskoristio. Ljutio sam se na sebe, a navezanost na alkohol i dalje me mučila.

Godine 1998. moja supruga iz prvog braka pomogla mi je otići na seminar u Demeš, u Mađarsku. Na tom seminaru čuo sam mnoga svjedočenja o tome kako je Isus izliječio i oslobodio ljude od ovisnosti. Shvatio sam da Božja milost i meni može dati slobodu, da mogu započeti novi život. Ta sloboda je izvor ljubavi, mira, strpljivosti i dobrote. Demeš je za mene bio Bethesda (usp. Iv 5,2). Ja sam htio biti izliječen, ali nisam imao "nekoga" da me izliječi. Isus me je upitao u duši: "Želiš li ozdraviti?" "Želim" - odgovorio sam. I tada sam bio iscijeljen. Hvala budi Gospodinu!

Od tada redovito pohađam molitvenu zajednicu gdje s braćom i sestrama živim evanđelje Isusa Krista. Želim živjeti čisto, hodati po sigurnom putu i stići do Isusa Krista.

(Ištvan Zolcer)

Život mi je opet pun ljubavi i sreće

Ja, koji sam bio potaknut Božjom milošću i Njegovom milosrdnom ljubavlju, htio bih posvjedočiti kako sam prošao put koji me doveo nazad Bogu.

Imao sam bezbrižno djetinjstvo. Tada sam još odano, s ljubavlju, odlazio

u crkvu i na vjeronauk. Ali u mladosti sam popustio iskušenjima i navikao se na alkohol. Tako sam se udaljio od Gospodina i pustio njegovu ruku. Oženio sam se 1973. i tada sam bio već uvelike ovisnik o alkoholu. Nakon 11 godina brak mi je propao, radno mjesto mi je došlo u pitanje. Bio sam prinuđen liječiti se od alkohola u Senti. Kada sam nakon dvomjesečnog liječenja izišao iz bolnice mislio sam da sam se konačno oslobodio ovog opakog poroka. Nisam tražio Božju pomoć misleći da ću sam, sada trezven, naći svoje mjesto u životu. Nažalost, nakon 4-5 godina alkohol me opet zarobio i to teže nego prije. Kada sam 1996. izgubio radno mjesto potpuno sam se predao alkoholu. Žena i moj liječnik su me preklinjali da uđem u bolnicu na liječenje. Nisam nikoga slušao, bio sam spreman na smrt.

U travnju 1998. iznenada je stigla pomoć odatle odakle sam se najmanje nadao. Tih dana sam bio u tako kritičnom stanju da su mi počeli crnjeti nokti na nožnim prstima. Tada su me posjetili članovi Plavoga Križa i ponudili mi svoju pomoć. Oni su me zamolili da uđem u bolnicu na liječenje, a potom su me pozvali na sastanak zajednice Plavi Križ.

Tada još nisam znao kako i zašto, ali sam poslušao njihov savjet i ušao u bolnicu. Nakon mjesec dana liječenja, kada mi se organizam očistio od alkohola i razmišljanje se razbistrilo, shvatio sam što se sa mnom događa, odakle dolazi ta snaga. Tada sam već znao da Gospodinu imam zahvaliti za sve.

Sada mi je život pun ljubavi i sreće. Ponovno sam zadobio duševni mir, radno mjesto, nove prijatelje, jednom riječi - smisao života. Redovito odlazim na sastanke Plavoga Križa gdje me Bog ispunja novom snagom.

Budi hvaljen Gospodine i neka te slavi cijeli svijet!

(Ištvan Rehorc)

EMANUEL

Zajednica "Emanuel" plod je karizmatske obnove. Od 1972. god. ona ostvaruje milost karizmatske obnove u srcu Crkve, što znači da je ona istovremeno i "tradicionalna" i karizmatska.

Pronalazimo u njoj tradicionalne katoličke vrijednosti: štovanje Presvetog

sakramenta i Srca Isusova, prisan djetinji odnos prema Bl. Djevici Mariji, vjernost Rimu i hijerarhiji. U isto vrijeme su prisutni i plodovi obnove: potpuna poslušnost Duhu Svetom, slavljenje, slobodno izražavanje karizmi i dinamična evangelizacija.

Zajednica "Emanuel" je službeno priznata i zabilježena pri Svetoj stolici. Rasprostranjena je po cijeloj Francuskoj (odakle i potječe) i u više od 30 država na svim kontinentima. Članovi zajednice su različitih društvenih staleža i dobi; obitelji, samci, svećenici i osobe posvećenog života. Njeguju zajednički život koji se hrani iz tri osnovne milosti: adoracija (slavljenje), compassio (sućut) i evangelizacija (naviještanje).

Adoracija (slavljenje)

Obnova našeg molitvenog života izvire iz Bogu predanog života. Dnevno se provede jedno određeno vrijeme u osobnoj molitvi, po mogućnosti pred Presvetim. Zajednica osobitu pažnju posvećuje slavljenju Boga koji je prisutan u Sakramentu i na sudjelovanje u sv. misi.

Compassio (milosrdna ljubav)

Volimo Isusa u braći koja oskudijevaju, koji su u materijalnom siromaštvu ili su siromašni duhom.

Evangelizacija (naviještanje)

Trudimo se da Radosnu vijest božanske ljubavi podijelimo sa svima. Zato ćemo iskoristiti svaku priliku i sredstvo.

Život zajednice

Osnovno pravilo zajednice "Emanuel" jest da ne kritiziramo. To ne znači da nemamo svoje mišljenje, nego ne spletkariti, ne gundati iza leđa svoga bližnjega. Članovi ne žive u zajedničkoj kući nego prema prilikama.

Sastajemo se jednom tjedno na zajedničko klanjanje gdje međusobno podijelimo svoje duhovne doživljaje. Osim toga, jednom mjesečno imamo naš zajednički duhovni dan molitve, a godišnje najmanje jednom duhovne vježbe. Neki članovi odlaze u misije, a svima nam je zadatak raditi na duhovnoj obnovi župe u kojoj živimo.

"Nisu potrebni veliki, dugoročni planovi, već čovjek koji danas ljubi čistim, jednostavnim srcem i daruje sebe, a sutrašnjicu povjerava Gospodinu..."

(Pierre Goursat, osnivač zajednice)

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Trg žrtava fašizma 1
Telefon: (024) 554-848, 25-109

Prodaja pogrebne opreme, prijevoz i ceremonijal sahrane
dajemo i na odloženo plaćanje - po dogovoru

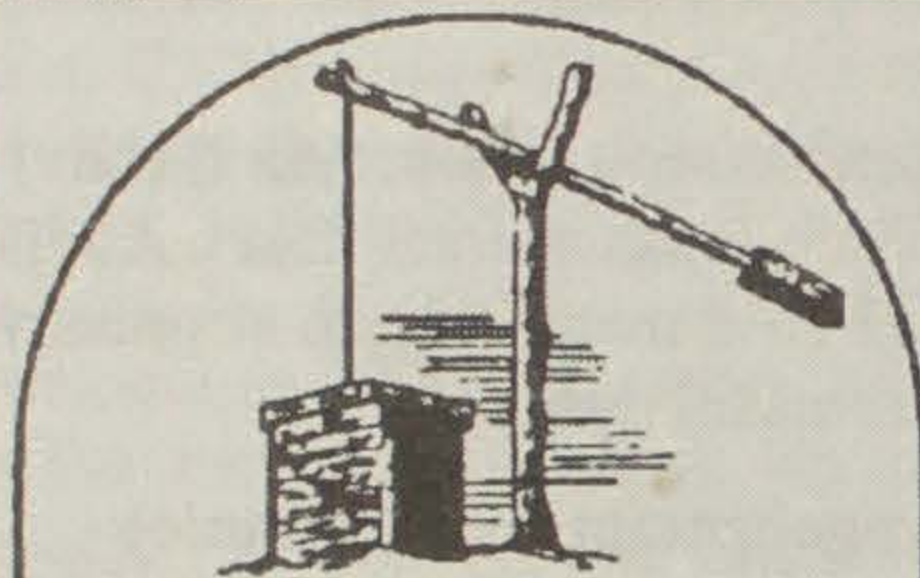
DEŽURSTVO: svih 24 sata; tel: 558-011 non-stop

**Vremena
su teška.
Svaka pomoć
nam je
dobro došla.
Unaprijed
hvala svakom
darovatelju.**

**DOBITNIK ZLATNOG KLJUČA NA
38 MEĐUNARODNOM SAJMU
NAMEŠTAJA U BEOGRADU**

P.T.P. "BANE" 24000 Subotica, Balinska 34,
Telefon: 24 561 187, Telefon faks: 24 561 186,
e-mail: bane@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT
Koncesionar
VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

Fideks

Trgovinsko preduzeće na veliko i malo, uvoz i posredništvo

Prčić Marinko

24000 SUBOTICA
Huga Badalića 12

Tel./fax: 024/553-809
Tel.stan: 024/556-281
Mobilni: 064 113 39 59

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 - 13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

INTERNET

WWW.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

POMAŽU LI SVIJEĆE I CVIJEĆE POKOJNICIMA?

Ovih dana, kao i inače o blagdanu Svih svetih i Danu mrtvih, bilo je puno cvijeća na grobovima kao i upaljenih svijeća. Znam da molitva pomaže pokojnicima, ali sam se upitao da li im može pomoći cvijeće ili upaljena svijeća. Kakvo značenje oni imaju, osim što su lijepi ukras. Isto tako kažu da treba zvoniti kad pokojnik umre. Kakav je smisao toga?

B. D., Bajmok

cionalnih Crkava ali je definicija o Čistištu, jasno izrečena na Lateranskom saboru, ostala nepromijenjenom dogmom Crkve. Ne bih htio sada dulje o tom govoriti, ali je jasno i iz Svetog pisma da je "pobožna i korisna stvar moliti za pokojnike" (Mak xx,xx). Dakle, molitva i napose sv. misa kao Kristova pomirbena i spasiteljska žrtva i cijeli Pashalni misterij koji se trajno događa na oltaru, jest najmoćnija molitva za pokojne. Krist je jedini posrednik između Boga i čovjeka, jedini Spasitelj ljudi i po njemu jedinom se svi spašavaju i postižu vječni život. Dakle, neizreciva molitva i neshvatljiva ljubav prema pokojnicima jest sv. misa. Ostali oblici pobožnosti su uključeni u taj molitveni vrhunac, na ovaj ili onaj način.

Trajni spomen i najljepši spomen na naše pokojnike je kad oni žive u našem sjećanju, a svoju ljubav im iskazujemo molitvom. Molitva, ako je razgovor s Bogom i uranjanje u otajstvo Boga, jest stvarni susret nas na zemlji i njih, koji su s onu stranu groba. Molitva je, dakle, svojevrsno druženje ljubavi s našim dragim pokojnicima. Čovjek je, međutim, biće koje ima potrebu tu svoju molitvu oblikovati riječima i znakovima, pa tako i povezanost s pokojnicima želi izraziti znakovima. Jedan od znakova ljubavi u životu ovog podneblja svakako je cvijet. Stoga kićenje grobova cvijećem je isključivo znak ljubavi i zahvalnog sjećanja na one koji u njemu počivaju. Samo kao zanimljivost spominjem da krizantema (naziv je grčkog porijekla) označava zlatni cvijet. Porijeklom je iz Japana i predstavlja jedan od najljepših i najvrednijih cvjetova. Ima oko 2600 vrsta krizantema a u našim krajevima je baš radi te svoje kvalitete postao simbol ljubavi prema pokojnicima. Dakle, cvijeće je samo znak.

Svijeća je posve drugo. U prakršćanskoj liturgiji susrećemo na grobovima mučenika a i drugih pokojnika zapaljeno svjetlo koje je dulje vrijeme stajalo na grobu. Za razliku od židovske i muslimanske tradicije, u kojoj je dodir s mrtvacom "onečišćenje", za kršćane je grob sveto mjesto "palog zrna" i mjesto koje budi nadu u uskrsnuće. Grob je zapravo mjesto gdje se najjače ispovijeda vjera koja nadmašuje naše iskustvo, a to je vjera u uskrsnuće. Simbol uskrslog

Krista u katoličkoj liturgiji jest svjetlo - uskrsna svijeća. Paljenje, dakle, svijeće na grobu je po sebi religijski znak, vjeroispovijest i obnova vjere u uskrsnuće i želja da naš pokojnik živi u svjetlu Uskrslog Krista, pridružen njegovom vazmenom otajstvu. Stoga molitvu za pokojnike i završavamo riječima: "Pokoj vječni daruj mu, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila mu..."

Što se zvona tiče, ono je nastalo u Srednjem vijeku kao poziv na molitvu, osobito u liturgijskim satima, da bi se i oni koji nisu u crkvi pridružili moliteljima u crkvi. Kasnije je zvonjenje postalo poziv i "upozorenje" za neki događaj radostan, žalostan ili značajan. Tako se u 15. stoljeću smrt oglašavala zvonom da bi pozvala sve vjernike na molitvu za brata ili sestru koji su se ovaj čas "preselili" s ovoga svijeta.

Međutim, dužan sam upozoriti na jednu vrlo opasnu pojavu. To je pojava "zamjenične liturgije". Nažalost, u nekim religijama, pa čak i u nekim kršćanskim Crkvama potkralo se krivo mišljenje i uvukla se praksa takvog razmišljanja da svijeća goreći zapravo vrši ulogu molitelja umjesto osobe koja ju je zapalila i sagorijevanjem Bogu na čast ona sama, "neovisno" o darovatelju, "slavi Boga". Isto tako zvuči još čudnije vjerovanje da zvono može zamijeniti svojim zvukom molitvu darovatelja; da darovatelj može sa svoje duše i savjesti "skinuti" odgovornost ili "prenijeti ljubav" na taj predmet, bio on svijeća, zvono ili cvijeće. Naravno, Crkva nije protiv cvijeća i svijeća na grobovima pokojnika, ali svakako u tom smislu potiče na umjerenost. U mnogim krajevima na grob pokojnika svatko nosi jedan cvijet, a ostatak novca se daje u humane svrhe ili za sv. mise ili za pomoć obitelji pokojnika.

Praksa je Crkve da se potpuni oprost za pokojnike o blagdanima Svih svetih i Dušnoga dana, dapače i kroz osminu ovih blagdana, veže uz ispovijed, pričest i molitvu, a to je ujedno najjači dokaz da katolička liturgija i duhovnost ne poznaje "zamjeničnu liturgiju". Slikovito rečeno, zapaljenu luč (svijeću) ljubavi u Vašem srcu, spomen cvijet u Vašoj duši, i Vašu molitvu nijedan znak, kako god bio lijep i skupocjen, ne može zamijeniti i ne može pomoći duši pokojnika. Ponovit ću, jedini posrednik i jedini spasitelj Vašeg pokojnika je Isus Krist s kojim se sjedinjujemo u molitvi svaki puta po Kristu, s Kristom i u Kristu.

Andrija Kopilović

**GODIŠNJI KONCERT HRVATSKOG
KULTURNOG PROSVJETNOG DRUŠTVA
"MATIJA GUBEC" IZ TAVANKUTA**

HALA SPORTOVA U SUBOTICI
Nedjela 02. 12. 2001. u 19 sati

Nastupaju: Folklorna sekcija Društva
specijalni gosti: čuveni tamburaški ansambl iz Županje
"Najbolji hrvatski tamburaši" - "ZLATNI DUKATI"
Voditelj programa je **Branko Uvodić**, najbolji poznavac
tamburaške glazbe na Hrvatskoj radio televiziji.
Ulaznice za ovaj jedinstveni događaj mogu se nabaviti
prije koncerta u restoranu "Dukat" u Subotici u Preradovi-
ćevoj ulici ili u uredništvu "Zvonika".

**JUBILARNA, 150. POBOŽNOST
U ČAST PREČISTOM SRCU
MARIJINU**

29. 11. - 08. 12. 2001.

U katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici

* 17 sati: **Krunica**

* 17,30 sv. misa i propovijed te **Gospine litanije**

Pobožnost završava svečanom biskupskom misom i
posvetom biskupije Prečistom Srcu Marijinu

+++++

U isto vrijeme bit će
**devetnica u franjevačkoj crkvi
na mađarskom jeziku.**
Propovijedat će o. Zoltan Dukai

NE ZABORAVITE

MISE ZORNICE ZAPOČINJU 3. 12.

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac

dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. **NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!**

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

U prodaji CD i kazeta

"PRVI FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA"

Za one koji su čuli da se
podsjetite, a koji nisu da čuju
a svi da uživaju.

15 novi bunjevački pisama

Možete ih nabaviti u Subo-
tici - u "Jugotonu", u ured-
ništvu "Zvonika" ili u HKC
"Bunjevačko kolo";

CD - 400 dinara;

kazeta - 165 dinara

FERENC KECSÉS MACONKAI

(1921 - 2001)

U 81. godini života i 57. godini svećeništva,
2. studenog, preminuo je nakon kratke bolesti, u
bolnici u Senti, svećenik Ferenc Kecsés Macon-
kai, umirovljeni bezdanski župnik i počasni sa-
vjetnik Subotičke biskupije.

Preč. Ferenc Kecsés Maconkai rodio se u Senti 1. travnja 1921.
godine. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu a srednju školu u
Travničkom sjemeništu. Bogosloviju je jednim dijelom studirao u
Zagrebu, a jednim u Kalocsi. Za svećenika je zaređen 3. lipnja 1944.
godine u Kalocsi. Svećeničku službu, kao kapelan, obavljao je u župi sv.
Jurja u Subotici, a zatim u Horgošu, Bezdanu, Kanjiži u župi sv. Anđela
Čuvara, u Žedniku, Čantaviru i Novom Sadu u župi Imena Marijina.
Službu župnika obavljao je u Staroj Moravici i Pačiru, a od 1967. pa sve
do svog povlačenja u mirovinu u Bezdanu. Godine 1996. povukao se u
mirovinu, u Totovo selo, gdje je pomagao u pastoralu župe sve do svoje
bolesti.

Po svojoj osobnoj želji sahranjen je u Bezdanu, 4. studenog. Sv.
misu zadušnicu predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Pénczes.
Propovijedao je mons. János Tari, župnik u Adorjanu, i između ostalog
istaknuo ljubav koju je pokojnik gajio prema svećeničkom zvanju, te
njegovu komunikativnost kojom je osvajao ljude.

Na sprovodnim obredima sakupilo se tridesetak svećenika te
lijepi broj vjernika župe Bezdan koji su došli oprostiti se od svog bivšeg
župnika.

Slavko V.

LOJZIJA MIKOVIĆ

(1913 - 2000)

Prije godinu dana, 18. 11., napustio nas je naš
voljeni bačo. Nismo ga i ne možemo ga zaboraviti. U
našim je mislima i srcima, a neprestano smo s njim
povezani molitvom. I ovim putem želimo mu reći:
"Dragi bačo! Hvala Vam na svemu što ste nam bili i što ste za nas
učinili!"

Na sv. misu o prvoj godišnjici njegove smrti okupit ćemo se u
crkvi sv. Roka u Subotici, 18. 11. 2001. u 17 sati.

Njegovi najmiliji

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52.
Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo
Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i
korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković,
Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, s. Silvana Milan, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković,
Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor
Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u
Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića
58, Subotica, Tel.: 024/554-435.

Đakon Ivan s obitelji

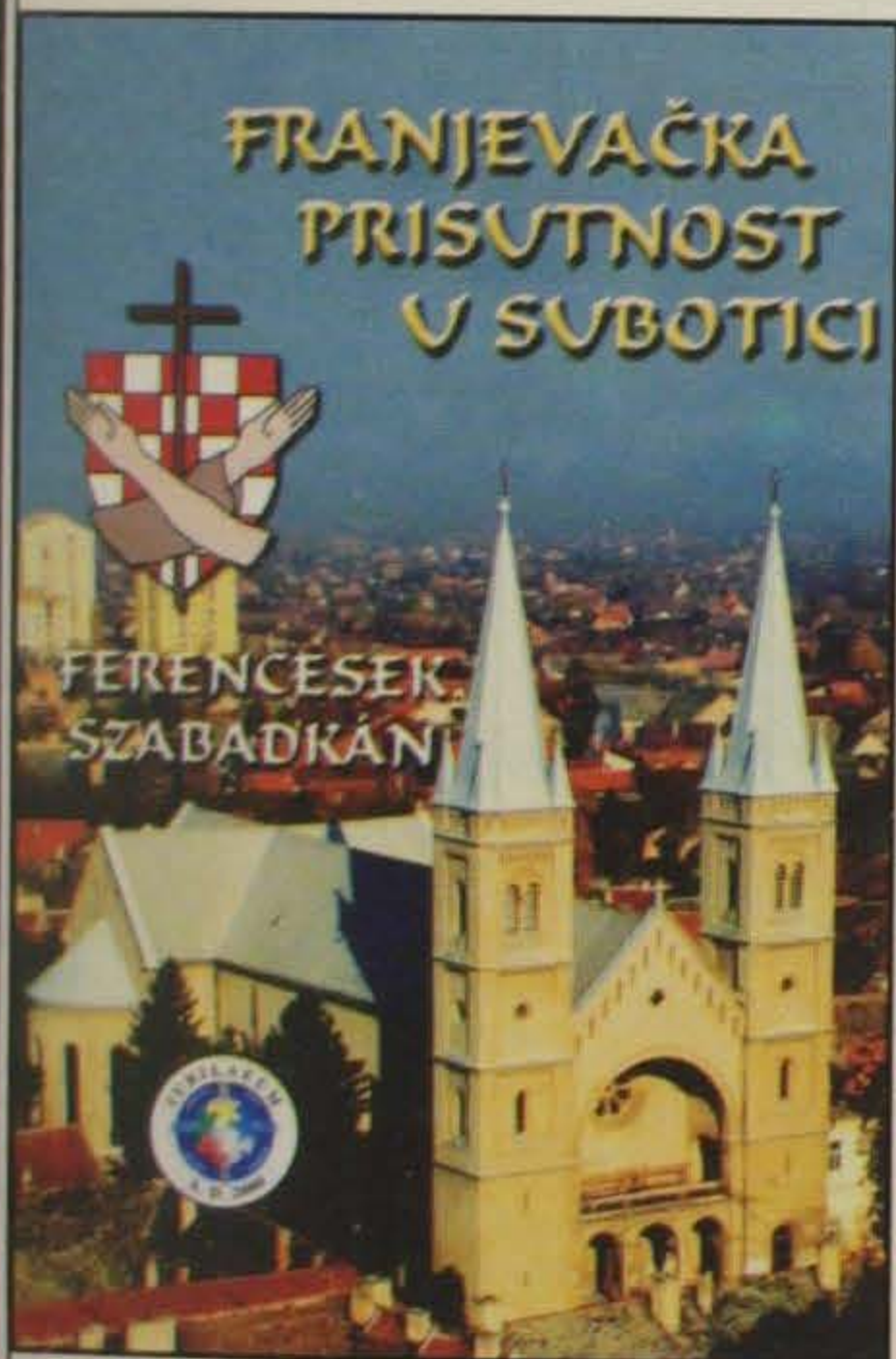

Novi đakon poslužuje kod koncelebrirane sv. mise koju je predvodio biskup Ivan Pénzes

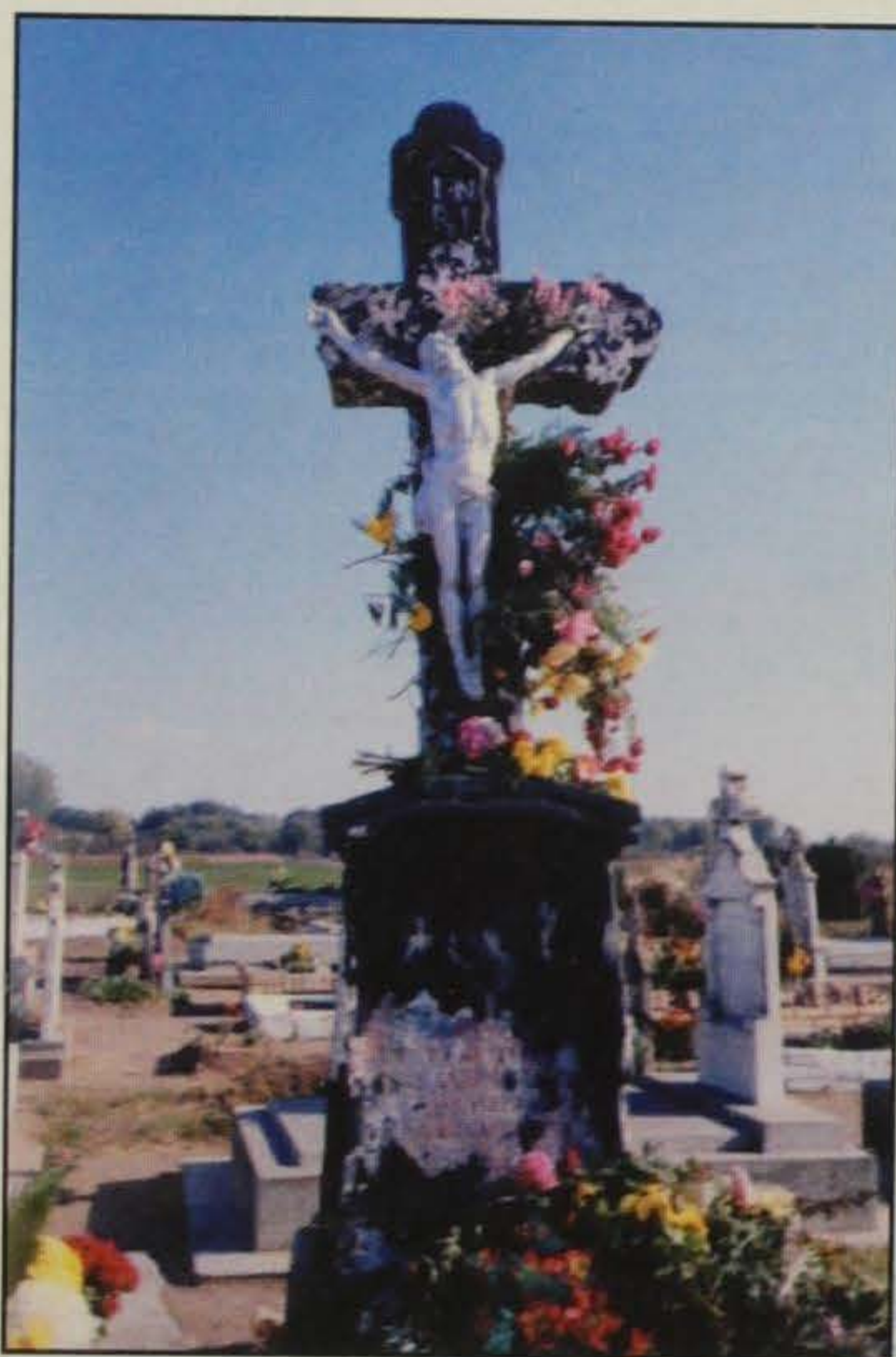

Biskup Pénzes s novim đakonom poslije ređenja

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Nova knjiga o proslavi jubileja 100. obljetnice Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. (Uskoro u prodaji)

Na svakom groblju križevi imaju posebno mjesto. To svjedoči i ovaj vrlo stari križ na tavankutskom groblju

U njemački grad Ulm, u Muzej kruha, prošlog mjeseca stigao i naš "Zvonik"

Mnogobrojna publika u crkvi u Bodanima sa zanimanjem prati predstavljanje knjige J. Dumendžića - Meštra

Jedinstveni događaj u Bodanima - promocija knjige

Vjeronauk ponovno u školi

*U subotičkoj gimnaziji - svečani početak vjeronauka.
S lijeva na desno: M. Vučković, episkop Irinej, biskup Pénzes
i direktor Veselin Jeftić sa svećenicima, profesorima i đacima*

Kateheza (vjeronauk) je odgoj vjere djece, mladeži i odraslih, koji posebno uključuje poučavanje kršćanske nauke, na organski i sistematski način, s ciljem da se uvedu u puninu kršćanskog života.

(Katekizam Katoličke Crkve, br. 5)

Prvi sat vjeronauka u OŠ "Ivan Milutinović" u Subotici

Početak na vidiku: Prvi susret kateheta i katehistica u Beogradu

Vrijeme za početak:

Geza Kučera, ministar prosvjete SO Subotica; Marija Vučković, načelnica za školstvo iz Sombora i mr. Andrija Kopilović, predsjednik komisije za vjeronauk BK SRJ - susret sa direktorima osnovnih i srednjih škola u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće

Dekani i parosi također su pozvani na ovaj susret